

ΣΚ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΜΕ ΤΙΤΛΟ

Εκσυγχρονισμός του δικαίου ανταγωνισμού για την ψηφιακή εποχή - Τροποποίηση του ν. 3959/2011 και ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018 για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικότερα τους κανόνες και για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ
Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο
Άρθρο 3	Ορισμοί
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ – ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ
Άρθρο 4	Πρόσκληση σε απαγορευμένη σύμπραξη και ανακοίνωση μελλοντικών προθέσεων τιμολόγησης προϊόντων μεταξύ ανταγωνιστών – Προσθήκη άρθρου 1Α στον ν. 3959/2011
Άρθρο 5	Προηγούμενη γνωστοποίηση συγκεντρώσεων επιχειρήσεων – Τροποποίηση παρ. 7 άρθρου 6 του ν. 3959/2011
Άρθρο 6	Διαδικασία προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων και αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού - Τροποποίηση παρ. 2, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 14 και προσθήκη παρ. 4Α στο άρθρο 8 του ν. 3959/2011
Άρθρο 7	Αναστολή πραγματοποίησης της συγκέντρωσης - Τροποποίηση άρθρου 9 του ν. 3959/2011
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ - ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ - ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ - ΕΠΙΕΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ
Άρθρο 8	Τροποποίηση τίτλου του κεφαλαίου δεύτερου του ν. 3959/2011
Άρθρο 9	Σύσταση και λειτουργία Επιτροπής Ανταγωνισμού – Αντικατάσταση παρ. 1, 2, 3, 7 και 11, κατάργηση παρ. 15 και προσθήκη παρ. 18 στο άρθρο 12 του ν. 3959/2011 (Άρθρα 4 παρ. 1, 2, 3, 4 και 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 10	Πειθαρχικός έλεγχος - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 13 του ν. 3959/2011 (Άρθρο 4 παρ. 2, 3 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 11	Πειθαρχική διαδικασία - Τροποποίηση παρ. 2, 5, 9, 10 και 13 και κατάργηση παρ. 4 άρθρου 13Α του ν. 3959/2011 (Άρθρο 4 παρ. 2, 3 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 12	Αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού – Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 14 του ν. 3959/2011 (Άρθρα 4 και 10 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 13	Εξέταση υποθέσεων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού – Τροποποίηση παρ. 1, 2, 4, 5, 6, 7 και 9 ^Α , προσθήκη παρ. 9 ^Β άρθρου 15 του ν. 3959/2011
Άρθρο 14	Έσοδα και προϋπολογισμός της Επιτροπής Ανταγωνισμού - Αντικατάσταση παρ. 6 άρθρου 17 του ν. 3959/2011
Άρθρο 15	Νομική υποστήριξη μελών και προσωπικού της Επιτροπής Ανταγωνισμού Αντικατάσταση παρ. 1 και τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 18 του ν. 3959/2011
Άρθρο 16	Αρμοδιότητες Προέδρου και Αντιπροέδρου της Επιτροπής – Τροποποίηση παρ. 1, 4 και αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 19 του ν. 3959/2011

Άρθρο 17	Οργάνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού – Τροποποίηση τίτλου, παρ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12 και προσθήκη παρ. 13, 14 και 15 στο άρθρο 21 του ν. 3959/2011 (Άρθρο 5 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 18	Ρύθμιση θεμάτων προσωπικού Επιτροπής Ανταγωνισμού – Προσθήκη άρθρου 21Γ στον ν. 3959/2021
Άρθρο 19	Εξουσίες της Επιτροπής επί παραβάσεων – Τροποποίηση άρθρου 25 του ν. 3959/2011 (Άρθρα 10, 11 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 20	Πρόστιμα – Προσθήκη άρθρου 25B στον ν. 3959/2011 (Άρθρα 13 έως και 16 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 21	Δεσμεύσεις - Προσθήκη άρθρου 25Γ στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 12 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 22	Ασφαλιστικά μέτρα – Προσθήκη άρθρου 25Δ στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 11 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 23	Συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών ανταγωνισμού – Τροποποίηση άρθρου 28 του ν. 3959/2011 (Άρθρο 24 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 24	Συνεργασία μεταξύ αρχών ανταγωνισμού κατά τη διενέργεια μέτρων έρευνας – Προσθήκη άρθρου 28Α στον ν. 3959/2011 (Άρθρα 24 και 27 παρ. 7 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 25	Επιδόσεις εγγράφων αρχών ανταγωνισμού κρατών μελών – Προσθήκη άρθρου 28B στον ν. 3959/2011 (Άρθρα 25 και 27 παρ. 1, 2 και 4 έως 7 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 26	Εκτέλεση αποφάσεων αρχών ανταγωνισμού κρατών μελών – Προσθήκη άρθρου 28Γ στον ν. 3959/2011 (Άρθρα 26 και 27 παρ. 1 έως και 6 και 8 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 27	Διαφορές επί αιτήσεων για κοινοποίηση ή εκτέλεση αποφάσεων που επιβάλλουν πρόστιμα ή περιοδικές χρηματικές ποινές – Προσθήκη άρθρου 28Δ στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 28 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 28	Ετήσια έκθεση της Επιτροπής Ανταγωνισμού – Τροποποίηση άρθρου 29 του ν. 3959/2011 (Άρθρο 5 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 29	Διαδικασία διευθέτησης διαφορών - Προσθήκη άρθρου 29Α στον ν. 3959/2011
Άρθρο 30	Προγράμματα επιεικούς μεταχείρισης για μυστικές συμπράξεις - Προσθήκη άρθρου 29B στον ν. 3959/2011 (Άρθρα 17 παρ. 1, 18 παρ. 1 και 20 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 31	Γενικές προϋποθέσεις για την επιεική μεταχείριση - Προσθήκη άρθρου 29Γ στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 19 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 32	Απαλλαγή από τα πρόστιμα - Προσθήκη άρθρου 29Δ στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 17 παρ. 2 έως και 4 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 33	Μείωση των προστίμων - Προσθήκη άρθρου 29Ε στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 18 παρ. 2 και 3 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Άρθρο 34	Αριθμός προτεραιότητας - Προσθήκη άρθρου 29ΣΤ στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 21 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 35	Υποβολή συνοπτικής αίτησης - Προσθήκη άρθρου 29Ζ στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 22 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'	ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ – ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΜΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΔΡΑΣΗΣ – ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ - ΠΡΟΣΒΑΣΗ - ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
Άρθρο 36	Αντικατάσταση τίτλου του κεφαλαίου τέταρτου του ν. 3959/2011
Άρθρο 37	Καταγγελίες – Τροποποίηση παρ. 1, 4 και 6 άρθρου 36 του ν. 3959/2011
Άρθρο 38	Συνοπτική διαδικασία επί καταγγελιών – Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 37 του ν. 3959/2011
Άρθρο 39	Επιστολή μη ανάληψης δράσης – Προσθήκη άρθρου 37Α στον ν. 3959/2011
Άρθρο 40	Αντικατάσταση τίτλου του κεφαλαίου πέμπτου του ν. 3959/2011
Άρθρο 41	Παροχή πληροφοριών – Αντικατάσταση παρ. 1, τροποποίηση παρ. 3 και προσθήκη παρ. 1Α, 2Α, 2Β στο άρθρο 38 του ν. 3959/2011 (Άρθρα 13 έως και 16 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 42	Διεξαγωγή ερευνών – Τροποποίηση παρ. 1, 2 και 5 άρθρου 39 του ν. 3959/2011 (Άρθρα 6 έως και 12 και 13 έως και 16 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 43	Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Επιτροπή Ανταγωνισμού – Προσθήκη άρθρου 39Α στον ν. 3959/2011
Άρθρο 44	Έρευνες σε κλάδους της οικονομίας ή σε τύπους συμφωνιών – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 40 του ν. 3959/2011
Άρθρο 45	Υποχρέωση εχεμύθειας - Τροποποίηση παρ. 2, 3 και 6 άρθρου 41 του ν. 3959/2011
Άρθρο 46	Πρόσβαση των μερών σε φακέλους και περιορισμοί στη χρήση των πληροφοριών – Προσθήκη άρθρου 41Α στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 31 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'	ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ
Άρθρο 47	Παραγραφή για την επιβολή κυρώσεων – Αντικατάσταση παρ. 1, τροποποίηση παρ. 3, 4, 6, 7 και προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 42 του ν. 3959/2011 (Άρθρο 29 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
Άρθρο 48	Αλληλεπίδραση μεταξύ αιτήσεων απαλλαγής από πρόστιμα και κυρώσεις σε φυσικά πρόσωπα – Τροποποίηση άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Άρθρο 23 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'	ΤΕΛΗ, ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ - ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ
Άρθρο 49	Τέλη – Τροποποίηση παρ. 1 και 5 του άρθρου 45 του ν. 3959/2011
Άρθρο 50	Κλητεύσεις και επιδόσεις από την Επιτροπή Ανταγωνισμού – Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 48 του ν. 3959/2011
Άρθρο 51	Είσπραξη προστίμων – Τροποποίηση άρθρου 49 του ν. 3959/2011 (Άρθρα 24 έως και 28 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 52	Μεταβατικές διατάξεις
Άρθρο 53	Καταργούμενες διατάξεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'	ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ
Άρθρο 54	Έναρξη ισχύος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού, μέσω της ενσωμάτωσης στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2019/1, για την ενίσχυση των εγγυήσεων ανεξαρτησίας και των πόρων, καθώς και των εξουσιών εφαρμογής της νομοθεσίας και των προστίμων, ώστε οι αρχές ανταγωνισμού να επιβάλλουν αποτελεσματικά την ενωσιακή και την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού και να διασφαλιστεί ένας ενιαίος χώρος επιβολής των κανόνων ανταγωνισμού στην Ευρώπη.

Ταυτόχρονα, σκοπός του παρόντος είναι η επικαιροποίηση της νομοθεσίας για τον ανταγωνισμό, με την τροποποίηση και συμπλήρωση του ν. 3959/2011 (Α΄ 93), λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στην ψηφιακή οικονομία, για την προώθηση της προστασίας των δικαιωμάτων των μερών επί των διαδικασιών ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της αποτρεπτικής δυνατότητας της Επιτροπής Ανταγωνισμού έναντι αντιανταγωνιστικών πρακτικών.

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι ο εκσυγχρονισμός τόσο του ουσιαστικού δικαίου ανταγωνισμού όσο και των διαδικασιών εφαρμογής του ν. 3959/2011 (Α΄ 93) και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ελλάδα, ώστε να συμβαδίζει με τις ανάγκες της ψηφιακής οικονομίας και η ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018 για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών, με στόχο την αποτελεσματικότερη επιβολή των εθνικών και ενωσιακών κανόνων ανταγωνισμού.

Άρθρο 3

Ορισμοί

1. Όπου στον παρόντα νόμο, καθώς και στον ν. 3959/2011 (Α΄ 93), γίνεται αναφορά στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και σε απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, νοείται η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού.
2. Όπου στον παρόντα νόμο, καθώς και στον ν. 3959/2011, γίνεται αναφορά στα Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, νοούνται οι Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος, Εισηγητές, τακτικά και αναπληρωματικά Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ– ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ

Άρθρο 4

Πρόσκληση σε απαγορευμένη σύμπραξη και ανακοίνωση μελλοντικών προθέσεων τιμολόγησης προϊόντων μεταξύ ανταγωνιστών – Προσθήκη άρθρου 1Α στον ν. 3959/2011

Στον ν. 3959/2011 (Α΄ 93) προστίθεται άρθρο 1Α ως εξής:

«Άρθρο 1Α

Πρόσκληση σε απαγορευμένη σύμπραξη και ανακοίνωση μελλοντικών προθέσεων
τιμολόγησης προϊόντων μεταξύ ανταγωνιστών

1. Απαγορεύεται σε μία επιχείρηση να προτείνει, να εξαναγκάζει, να παρέχει κίνητρα ή να προσκαλεί με οποιονδήποτε τρόπο άλλη επιχείρηση να συμμετέχει σε συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων ή σε αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων ή σε εναρμονισμένες πρακτικές, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού στην ελληνική επικράτεια και οι οποίες συνίστανται:

- α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης σε μία αγορά ή
- β) στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διάθεσης, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων ή
- γ) στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού.

2. Μία επιχείρηση απαγορεύεται να γνωστοποιεί πληροφορίες για τιμή, έκπτωση, παροχή ή πίστωση σχετικά με προϊόντα ή υπηρεσίες που προμηθεύει ή προμηθεύεται, εάν:

- α) η γνωστοποίηση περιορίζει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην ελληνική επικράτεια, και
- β) δεν αποτελεί συνήθη εμπορική πρακτική. Προκειμένου να αξιολογηθεί εάν η γνωστοποίηση περιορίζει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, λαμβάνονται υπόψη:

- α) ο βαθμός εξειδίκευσης και ο εξατομικευμένος χαρακτήρας των πληροφοριών,
- β) εάν οι πληροφορίες σχετίζονται με μελλοντικές δραστηριότητες,
- γ) σε ποιο βαθμό οι πληροφορίες είναι άμεσα προσβάσιμες στο κοινό,
- δ) εάν η γνωστοποίηση εντάσσεται σε ένα σύνολο παρόμοιων γνωστοποιήσεων από την επιχείρηση,
- ε) εάν υφίσταται ιστορικό προηγούμενων συμπαιγνιών στη συγκεκριμένη αγορά ή τον κλάδο μεταξύ των ίδιων επιχειρήσεων, και
- στ) εάν η σχετική αγορά που αφορά η γνωστοποίηση είναι συγκεντρωμένη και ολιγοπωλιακή. Η γνωστοποίηση πληροφοριών δεν θεωρείται ότι περιορίζει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό εάν απευθύνεται αποκλειστικά στους τελικούς χρήστες του προϊόντος ή της υπηρεσίας.

3. Πρακτικές, που εμπίπτουν στις παρ. 1 και 2, δεν απαγορεύονται, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 1.

4. Από την εφαρμογή των παρ. 1 και 2 εξαιρούνται οι επιχειρήσεις με συνολικό κύκλο εργασιών μικρότερο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ και με λιγότερους από διακοσίους πενήντα (250) υπαλλήλους.

5. Το παρόν άρθρο δεν θίγει κατ' ουδένα τρόπο την εφαρμογή των άρθρων 1 και 2 του παρόντος ή τα άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε περίπτωση συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής του παρόντος και των άρθρων 1 και 2 του παρόντος και 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικώς, της περίπτωσης ανταλλαγής εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών, εφαρμόζονται τα τελευταία αυτά άρθρα, κατ' αποκλεισμό του παρόντος.».

Άρθρο 5

Προηγούμενη γνωστοποίηση συγκεντρώσεων επιχειρήσεων - Τροποποίηση παρ. 7 άρθρου 6 του ν. 3959/2011

Στην παρ. 7 του άρθρου 6 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) τροποποιείται το πρώτο εδάφιο με πρόβλεψη προηγούμενης δημόσιας διαβούλευσης αντί εισήγησης της Ολομέλειας της

Επιτροπής Ανταγωνισμού, β) προστίθεται δεύτερο εδάφιο και γ) αντικαθίσταται το τρίτο εδάφιο και το άρθρο 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 6

Προηγούμενη γνωστοποίηση συγκεντρώσεων επιχειρήσεων

1. Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά το άρθρο 10 ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά.
2. Η προθεσμία των τριάντα ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.
3. Υποχρεούνται σε γνωστοποίηση:
  - α) όταν οι συγκεντρώσεις συνίστανται σε συγχώνευση κατά την έννοια της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 ή σε απόκτηση κοινού ελέγχου κατά την έννοια της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 5, από κοινού οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στις πράξεις αυτές.
  - β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το πρόσωπο ή η επιχείρηση που αποκτά τον έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.
4. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει στον καθένα από τους υπόχρεους προς γνωστοποίηση κατά την παράγραφο 3 πρόστιμο ύψους τουλάχιστον τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, το οποίο δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10. Κατά την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται ιδίως υπόψη η οικονομική ισχύς των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, το πλήθος των επηρεαζόμενων αγορών και το επίπεδο του ανταγωνισμού σε αυτές, καθώς και η εκτιμώμενη επίδραση της συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό.
5. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθορίζεται το ειδικότερο περιεχόμενο της γνωστοποίησης και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό με αυτή θέμα.
6. Οι υπόχρεοι σε γνωστοποίηση, αμέσως μετά τη γνωστοποίηση, υποχρεούνται να δημοσιεύσουν τη γνωστοποιούμενη συγκέντρωση σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα, πανελλαδικής κυκλοφορίας, με έξοδά τους. Το κείμενο της δημοσίευσης κοινοποιείται αμέσως στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και δημοσιεύεται στο διαδικτυακό τόπο που διατηρεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλλει παρατηρήσεις ή να παρέχει στοιχεία επί της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού λαμβάνει υπόψη το εύλογο έννομο συμφέρον των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, για διατήρηση του επιχειρηματικού απορρήτου. Με

απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθορίζεται το ειδικότερο περιεχόμενο της δημοσίευσης και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό με αυτή θέμα.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία εκδίδεται κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης, μπορεί να τροποποιούνται τα κατώτατα όρια και τα κριτήρια που προβλέπονται στην παρ. 1. Με την ίδια απόφαση, μπορεί να ορίζονται διαφορετικά κατώτατα όρια και κριτήρια ανά κλάδους της οικονομίας. Η απόφαση αυτή βασίζεται σε στατιστικά στοιχεία τα οποία συγκεντρώνει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, μετά από χαρτογράφηση των αγορών, κάθε τριετία και αφορούν στην εφαρμογή του παρόντος και την κατάσταση του ανταγωνισμού κατά την προηγούμενη τριετία.».

Άρθρο 6

Διαδικασία προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων και αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού - Τροποποίηση παρ. 2, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 14 και προσθήκη παρ. 4Α στο άρθρο 8 του ν. 3959/2011

Στο άρθρο 8 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) στην παρ. 2 προστίθεται εδάφιο στο τέλος, β) στην παρ. 4 προστίθενται στο πρώτο εδάφιο επιφύλαξη της παρ. 4Α και νέο εδάφιο στο τέλος, γ) προστίθεται παρ. 4Α, δ) στις παρ. 5, 7, 10 και 14 προστίθενται παραπομπές στην παρ. 4α, ε) στις παρ. 11 και 12 προστίθενται παραπομπές στις παρ. 2 και 4^α και επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, στ) στην παρ. 12 στο πρώτο εδάφιο μετά τη λέξη «δύο (2)» και πριν τη λέξη «ημερών» προστίθεται η λέξη «εργάσιμων», ζ) στην περ. β) της παρ. 14 προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και το άρθρο 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 8

Διαδικασία προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων και αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξετάζει τη γνωστοποιούμενη συγκέντρωση, μόλις υποβληθεί η σχετική γνωστοποίηση.
2. Αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 παράγραφος 1, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση, εκδίδει πράξη, η οποία κοινοποιείται στα πρόσωπα ή στις επιχειρήσεις που έχουν προβεί στη γνωστοποίηση. Η πράξη αυτή δεν περιορίζει την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1 και 2. Περίληψη των σχετικών πράξεων αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο που διατηρεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού.
3. Αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό της με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφασή της που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση, εγκρίνει τη συγκέντρωση.
4. Με την επιφύλαξη της παρ. 4Α, αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως

προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με απόφασή του που εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τη γνωστοποίηση, κινεί τη διαδικασία της πλήρους διερεύνησης της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης και ενημερώνει αμελλητί τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις σχετικά με την απόφαση του. Από τη γνωστοποίηση στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις της κίνησης της διαδικασίας πλήρους διερεύνησης, οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις μπορούν από κοινού να προβαίνουν σε τροποποιήσεις στη συγκέντρωση ή να προτείνουν την ανάληψη δεσμεύσεων, ώστε να μην προκαλούν σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, και να τις κοινοποιούν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Οι εν λόγω διαδικασίες περατώνονται με την έκδοση απόφασης κατά τα προβλεπόμενα στις παρ. 6 και 8.

4Α. Αν διαπιστωθεί ότι, κατόπιν τροποποιήσεων που επέφεραν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις, μια γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν προκαλεί πλέον σοβαρές αμφιβολίες κατά την έννοια της παρ. 4, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφασή της, που εκδίδεται εντός της προθεσμίας της παρ. 3, εγκρίνει τη συγκέντρωση. Η απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού μπορεί να συνοδεύεται από όρους και υποχρεώσεις για να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων με τις δεσμεύσεις που ενδεχομένως έχουν αναλάβει έναντι της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ώστε η συγκέντρωση επιχειρήσεων, η οποία υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση, να καταστεί συμβατή με την παρ. 1 του άρθρου 7 και, στην περίπτωση της παρ. 5 του άρθρου 5, συμβατή με την παρ. 3 του άρθρου 1.

Οι τροποποιήσεις που προτείνουν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υποβάλλονται το αργότερο μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, με την ως άνω απόφασή της, να απειλήσει κατά των συμμετεχουσών επιχειρήσεων πρόστιμο σε περίπτωση μη συμμόρφωσης αυτών προς τους παραπάνω όρους ή προϋποθέσεις στο πλαίσιο των δεσμεύσεων, κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 8.

5. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2, 3 και 4Α, η υπόθεση εισάγεται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε προθεσμία σαράντα πέντε ημερών από την ημερομηνία κίνησης της διαδικασίας πλήρους διερεύνησης.

6. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία εκδίδεται μέσα σε ενενήντα ημέρες από την ημερομηνία κίνησης της διαδικασίας πλήρους διερεύνησης, απαγορεύεται η συγκέντρωση όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 7 και, στην περίπτωση της παραγράφου 5 του άρθρου 5, όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιτρέπει τη συγκέντρωση. Η πάροδος της προθεσμίας των ενενήντα ημερών, χωρίς την έκδοση απορριπτικής απόφασης, θεωρείται ως έγκριση της συγκέντρωσης εκ μέρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία εκδίδει υποχρεωτικώς τη σχετική διαπιστωτική πράξη.

7. Οι αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 3, 4Α και 6 καλύπτουν και τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και είναι απαραίτητοι γι' αυτή.

8. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να εγκρίνει συγκέντρωση, με την απόφαση της παραγράφου 6, υπό όρους και προϋποθέσεις που η ίδια επιβάλλει, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων με τις δεσμεύσεις που αυτές έχουν αναλάβει έναντι της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ούτως ώστε να καταστεί η συγκέντρωση συμβατή με την παράγραφο 1 του άρθρου 7 και, στην περίπτωση της παραγράφου 5 του άρθρου 5, συμβατή με την παράγραφο 3 του άρθρου 1.

Οι δεσμεύσεις που προτείνουν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υποβάλλονται το αργότερο μέσα σε προθεσμία είκοσι ημερών από την ημερομηνία εισαγωγής της υπόθεσης στην Επιτροπή Ανταγωνισμού με την κατάθεση της σχετικής εισήγησης κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 5.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αποδεχθεί δεσμεύσεις και μετά την πάροδο της παραπάνω προθεσμίας που τάσσεται για την υποβολή τους. Σ' αυτήν την περίπτωση η προθεσμία των ενενήντα ημερών της παραγράφου 6 μπορεί, με απόφαση της Επιτροπής που κοινοποιείται στις γνωστοποιούσες επιχειρήσεις, να αυξάνεται σε εκατόν πέντε ημέρες. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί με την ίδια απόφασή της να απειλήσει κατά των συμμετεχουσών επιχειρήσεων πρόστιμο σε περίπτωση μη συμμόρφωσης αυτών προς τους παραπάνω όρους ή προϋποθέσεις στο πλαίσιο των δεσμεύσεων. Το πρόστιμο του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να ανέρχεται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10. Για την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται κυρίως υπόψη οι επιπτώσεις στον ανταγωνισμό από τη μη συμμόρφωση. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί με απόφαση της να θεωρήσει ότι κατέπεσε το πρόστιμο, εφόσον διαπιστωθεί η μη συμμόρφωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων στους όρους ή προϋποθέσεις που επιβλήθηκαν. Σε περίπτωση που οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις εξακολουθούν να μη συμμορφώνονται, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 9.

9. Η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει προσωρινά μέτρα κατάλληλα για την αποκατάσταση ή τη διατήρηση συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

10. Τα παραπάνω μέτρα λαμβάνονται όταν μια συγκέντρωση:

α) έχει πραγματοποιηθεί κατά παράβαση της παραγράφου 1 και δεν έχει ακόμα ληφθεί απόφαση, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 7.

β) έχει πραγματοποιηθεί κατά παράβαση ενός όρου ή προϋπόθεσης που έχει επιβληθεί στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις με την απόφαση που προβλέπεται στις παραγράφους 4Α και 8.

γ) έχει πραγματοποιηθεί κατά παράβαση των διατάξεων ή των αποφάσεων που απαγορεύουν την πραγματοποίηση της.

11. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παρ. 2, 3, 4, 4Α, 5 και 6 μπορούν να παραταθούν στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) αν συμφωνήσουν οι γνωστοποιούσες επιχειρήσεις,

β) αν η γνωστοποίηση είναι λανθασμένη ή παραπλανητική, με αποτέλεσμα να μην μπορεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού να προβεί στην αξιολόγηση της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης.

Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παρ. 2, 3, 4 και 4Α μπορούν επίσης να παραταθούν αν το έντυπο της γνωστοποίησης δεν έχει συμπληρωθεί πλήρως, με αποτέλεσμα να μην μπορεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού να προβεί στην αξιολόγηση της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης. Με εξαίρεση την περ. α', η Επιτροπή υποχρεούται, εντός επτά (7) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης, να ζητήσει από τις γνωστοποιούσες επιχειρήσεις τη διόρθωση της αρχικής γνωστοποίησης. Ως χρονικό σημείο έναρξης των προθεσμιών στην εν λόγω περίπτωση θεωρείται η ημερομηνία της προσήκουσας γνωστοποίησης.

12. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παρ. 2, 3, 4, 4Α, 5 και 6 αναστέλλονται κατ' εξαίρεση όταν οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις δεν συμμορφώνονται προς την υποχρέωση παροχής πληροφοριών κατά το άρθρο 38 και εφόσον οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις ειδοποιηθούν γι' αυτό μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) εργάσιμων ημερών από τη λήξη της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την παροχή των πληροφοριών. Στην περίπτωση αυτή, ως χρονικό σημείο επανέναρξης των προθεσμιών θεωρείται η ημερομηνία της παροχής από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις των πλήρων και ακριβών πληροφοριών που ζητήθηκαν κατά το άρθρο 38.

13. Αν, με δικαστική απόφαση, ακυρώνεται εν όλω ή εν μέρει η απόφαση που εκδίδεται με βάση τις προηγούμενες παραγράφους του άρθρου αυτού, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επανεξετάζει τη συγκέντρωση υπό το πρίσμα των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά. Τα κοινοποιούντα μέρη υποβάλλουν για το σκοπό αυτόν νέα γνωστοποίηση ή συμπληρωματική της αρχικής, εφόσον η τελευταία έχει καταστεί ελλιπής λόγω αλλαγών που μεσολάβησαν στις συνθήκες της αγοράς ή στα στοιχεία που είχαν δοθεί. Εφόσον δεν υπάρχουν τέτοιου είδους αλλαγές, τα μέρη επιβεβαιώνουν το γεγονός αυτό στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

14. Οι αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3, 4Α και 6 μπορούν να ανακληθούν στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) αν η έκδοσή τους στηρίχθηκε σε ανακριβή και παραπλανητικά στοιχεία.

β) αν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις παραβούν οποιονδήποτε όρο ή υποχρέωση που καθορίζονται με την απόφαση. Περίληψη των πράξεων ανάκλησης αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο που διατηρεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Αν ανακληθεί η απόφαση στις πιο πάνω περιπτώσεις, επιτρέπεται η έκδοση νέας απόφασης, χωρίς την τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο αυτό.».

Άρθρο 7

**Αναστολή πραγματοποίησης της συγκέντρωσης- Τροποποίηση άρθρου 9 του ν.
3959/2011**

Στα πρώτα εδάφια των παρ. 1, 4 και 5 του άρθρου 9 του ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθενται παραπομπές στην παρ. 4Α του άρθρου 8, στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 αντικαθίσταται η φράση «ή οι πωλητές» με τη φράση «και οι πωλητές» και το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 9

Αναστολή πραγματοποίησης της συγκέντρωσης

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3, απαγορεύεται η πραγματοποίηση της συγκέντρωσης μέχρι την έκδοση μιας από τις αποφάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2, 3, 4Α και 6 του άρθρου 8. Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τις συγκεντρώσεις που δεν γνωστοποιήθηκαν σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 6. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της απαγόρευσης αυτής, επιβάλλεται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε όσους υπέχουν την υποχρέωση γνωστοποίησης κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 6, πρόστιμο τουλάχιστον τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10. Κατά την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται ιδίως υπόψη η οικονομική ισχύς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, ο αριθμός των επηρεαζόμενων από τη συγκέντρωση σχετικών αγορών και οι συνθήκες του ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτές, καθώς και τα εκτιμώμενα αποτελέσματα στον ανταγωνισμό από τη συγκέντρωση.
2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν αποκλείουν την πραγματοποίηση δημόσιας προσφοράς, αγοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση στο πλαίσιο χρηματιστηριακών συναλλαγών συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο μιας επιχείρησης, εφόσον οι πράξεις αυτές γνωστοποιούνται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 και υπό τον όρο ότι ο αποκτών δεν ασκεί τα δικαιώματα ψήφου που συνδέονται με τους συγκεκριμένους τίτλους ή τα ασκεί μόνο για να διατηρήσει την πλήρη αξία της επένδυσής του και βάσει ειδικής άδειας, η οποία παρέχεται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού σύμφωνα με την παράγραφο 3.
3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, ύστερα από αίτηση, να επιτρέψει παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2, προκειμένου να αποφευχθούν σοβαρές ζημιές σε βάρος μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η πράξη συγκέντρωσης ή σε βάρος τρίτου. Για την απόφαση αυτή, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνυπολογίζει, μεταξύ άλλων, την απειλή που συνιστά η εν λόγω συγκέντρωση για τον ανταγωνισμό. Στην απόφαση που επιτρέπει την παρέκκλιση, μπορεί να τίθενται όροι και υποχρεώσεις για την εξασφάλιση συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού και την αποτροπή καταστάσεων που θα μπορούσαν να δυσχεράνουν την εκτέλεση τυχόν απαγορευτικής οριστικής απόφασης. Η άδεια παρέκκλισης μπορεί να ζητείται και να παρέχεται οποτεδήποτε, είτε πριν από τη γνωστοποίηση είτε μετά τη συναλλαγή. Η απόφαση που επιτρέπει την παρέκκλιση, μπορεί να ανακληθεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, αν συντρέχει κάποιος από τους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 14 του άρθρου 8.
4. Αν η συγκέντρωση έχει ήδη πραγματοποιηθεί κατά παράβαση των διατάξεων ή των αποφάσεων που απαγορεύουν την πραγματοποίησή της ή έχει πραγματοποιηθεί κατά παράβαση ενός όρου ή μιας προϋπόθεσης που συνοδεύει απόφαση που ελήφθη δυνάμει

των παραγράφων 4Α ή 8 του άρθρου 8, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, με απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 8 ή με χωριστή απόφαση χωρίς τήρηση προθεσμίας:

α) να διατάσσει το διαχωρισμό των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, ιδίως με τη διάλυση της συγχώνευσης ή τη διάθεση όλων των μετοχών ή στοιχείων του ενεργητικού που έχουν αποκτηθεί, ούτως ώστε να επανέλθει η κατάσταση που επικρατούσε πριν από την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης,

β) να διατάσσει τη λήψη άλλου κατάλληλου μέτρου για να εξασφαλίζει τη λύση της συγκέντρωσης από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις ή τη λήψη άλλων μέτρων αποκατάστασης.

Σε βάρος των επιχειρήσεων που δεν συμμορφώνονται με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει πρόστιμο ύψους μέχρι δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 10 και επιπλέον πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, για κάθε ημέρα που παρέρχεται χωρίς συμμόρφωση προς την απόφαση.

5. Το κύρος των δικαιπραξιών που καταρτίζονται κατά παράβαση της παραγράφου 1 εξαρτάται από την απόφαση που εκδίδεται κατ' εφαρμογή των παραγράφων 2, 3, 4Α και 6 του άρθρου 8 ή κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4. Ωστόσο, οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ουδόλως θίγουν το κύρος των χρηματιστηριακών συναλλαγών επί τίτλων γενικώς, περιλαμβανομένων και των τίτλων που είναι μετατρέψιμοι σε άλλους τίτλους, εκτός αν οι αγοραστές και οι πωλητές γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται κατά παράβαση της παραγράφου 1.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ - ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ - ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ - ΕΠΙΕΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 8

Τροποποίηση τίτλου του κεφαλαίου δεύτερου του ν. 3959/2011

Στο τέλος του τίτλου του Κεφαλαίου Δεύτερου του ν. 3959/2011 (Α' 93), προστίθενται οι λέξεις «ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ – ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ – ΕΠΙΕΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ» και ο τίτλος διαμορφώνεται ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ - ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ - ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ - ΕΠΙΕΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ»

Άρθρο 9

Σύσταση και λειτουργία Επιτροπής Ανταγωνισμού – Αντικατάσταση παρ. 1, 2, 3, 7 και 11, κατάργηση παρ. 15 και προσθήκη παρ. 18 στο άρθρο 12 του ν. 3959/2011

(Άρθρα 4 παρ. 1, 2, 3, 4 και 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στο άρθρο 12 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) αντικαθίστανται οι παρ. 1, 2, 3, 7 και 11, β) καταργείται η παρ. 15, γ) προστίθεται παρ. 18 και το άρθρο 12 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 12

Επιτροπή Ανταγωνισμού

1. Συνιστάται Επιτροπή Ανταγωνισμού, η οποία λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή. Τα μέλη της απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, δεσμεύονται μόνο από τον νόμο και τη συνείδησή τους και υποχρεούνται να τηρούν τις αρχές της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας. Τα μέλη της δεν λαμβάνουν, ούτε ζητούν οδηγίες από την Κυβέρνηση ή άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού δεν παύονται για λόγους που συνδέονται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή την άσκηση των εξουσιών τους, με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στα άρθρα 13 και 13Α. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού παρακολουθείται διοικητικά και οικονομικά από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων και υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο, σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, κατά την παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (Α' 220). Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει νομική προσωπικότητα, διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και παρίσταται αυτοτελώς σε κάθε είδους δίκες. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού πρέπει να διαθέτει επαρκές ειδικευμένο προσωπικό και οικονομικούς, τεχνικούς και τεχνολογικούς πόρους, αναγκαίους για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων και την αποτελεσματική άσκηση των εξουσιών της.

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποτελείται από δέκα (10) μέλη, και συγκεκριμένα τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, έξι (6) Εισηγητές και δύο (2) τακτικά μέλη, με τους αναπληρωτές τους. Τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού είναι πρόσωπα αναγνωρισμένου κύρους που διακρίνονται για την επιστημονική τους κατάρτιση και την επαγγελματική τους ικανότητα στον νομικό και στον οικονομικό τομέα, ιδίως σε θέματα ελεύθερου ανταγωνισμού. Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και οι Εισηγητές είναι ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και τελούν, κατά τον χρόνο που κατέχουν τη θέση τους, σε αναστολή της επαγγελματικής τους δραστηριότητας. Με την απόφαση διορισμού καθορίζεται εάν τα δύο (2) τακτικά μέλη είναι πλήρους και αποκλειστικής ή μερικής απασχόλησης. Δεν θεωρείται παραβίαση της υποχρέωσης πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης η ανάληψη διδακτικών καθηκόντων υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ως μέλη Δ.Ε.Π. και Σ.Ε.Π. οποιασδήποτε βαθμίδας των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Τα δύο (2) αναπληρωματικά μέλη πρέπει να έχουν τα ίδια προσόντα με τα δύο (2), αντίστοιχα, τακτικά μέλη που αναπληρώνουν όταν αυτά απουσιάζουν ή κωλύονται. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, ο Πρόεδρος αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο, ο Αντιπρόεδρος από τον Εισηγητή που είναι αρχαιότερος κατά τον διορισμό και ο Εισηγητής αναπληρώνεται από άλλον Εισηγητή κατά την πιο πάνω αρχαιότητα κατά τον διορισμό.

3. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού επιλέγονται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής των Ελλήνων, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 101Α του Συντάγματος. Η απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής κοινοποιείται αμελλητί στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ο οποίος οφείλει να εκδώσει την πράξη διορισμού εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση. Μέχρι να επέλθει η αναγκαία τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής, ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού επιλέγονται, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.

Η επιλογή των Εισηγητών και των δύο (2) τακτικών και αναπληρωματικών μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού γίνεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, βάσει καταλόγου υποψηφίων, ο οποίος καταρτίζεται από Επιτροπή Επιλογής, ύστερα από ανοικτό διαγωνισμό, ο οποίος δεν περιλαμβάνει εξεταστική διαδικασία, αλλά κατάθεση ατομικού φακέλου. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τα άρθρα 75 έως 80 του ν. 4727/2020 (Α' 184), καθορίζονται η διαδικασία προκήρυξης του διαγωνισμού, η γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής Επιλογής, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας. Η πρώτη φάση επιλογής γίνεται από ανεξάρτητη πενταμελή Επιτροπή Επιλογής, η οποία αποτελείται από: α) τον Πρόεδρο ή Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή τον Πρόεδρο ή Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως Πρόεδρο, β) τον Πρόεδρο ή Αντιπρόεδρο του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ), γ) έναν πρώην Πρόεδρο ή Αντιπρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού οριζόμενο με κλήρωση, δ) ένα μέλος ΔΕΠ Α.Ε.Ι. με εξειδίκευση στο δίκαιο ανταγωνισμού, που υποδεικνύεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, και ε) ένα μέλος ΔΕΠ Α.Ε.Ι. με εξειδίκευση στα οικονομικά του ανταγωνισμού, που υποδεικνύεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Η Επιτροπή Επιλογής συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Η Επιτροπή Επιλογής καταρτίζει κατάλογο των υποψηφίων, με βάση τα κριτήρια της προκήρυξης, ο οποίος αποτελείται από διπλάσιο αριθμό υποψηφίων από τον αριθμό των σχετικών θέσεων και υποβάλλεται στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Αν οι υποψήφιοι είναι λιγότεροι από τον διπλάσιο αριθμό των θέσεων, στον κατάλογο περιλαμβάνονται όλοι οι υποψήφιοι. Σε δεύτερη φάση, ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων επιλέγει από τον κατάλογο τους υποψηφίους οι οποίοι θα πληρώσουν τις κενωθείσες θέσεις με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής για κάθε έναν από αυτούς ξεχωριστά, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής. Αν η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας δεν εγκρίνει έναν ή περισσότερους από τους προταθέντες υποψηφίους, ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων προτείνει εναλλακτικούς υποψηφίους από τον κατάλογο των υποψηφίων. Σε περίπτωση που εξαντληθεί ο κατάλογος των υποψηφίων, χωρίς να έχει επιτευχθεί σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής για τον απαραίτητο αριθμό υποψηφίων ώστε να υπάρξει νόμιμη σύνθεση της Επιτροπής, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 15, πραγματοποιείται νέος διαγωνισμός για τις υπολειπόμενες κενωθείσες θέσεις.

Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθώς και οι Εισηγητές διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η θητεία του Προέδρου, του Αντιπρόεδρου, των Εισηγητών και

των λοιπών μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού είναι πενταετής και μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Η διαδικασία διορισμού των μελών της Επιτροπής κινείται κάθε φορά δύο (2) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας των προηγούμενων μελών.

Αν πεθάνει, παραιτηθεί ή εκπέσει μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, διορίζεται νέο μέλος για πλήρη θητεία. Μέχρι τον διορισμό νέου μέλους, η λειτουργία της Επιτροπής δεν διακόπτεται, εκτός από την περίπτωση που προβλέπεται στην παρ. 7 του άρθρου 15. Δεν μπορούν να οριστούν μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τα πρόσωπα που έχουν εκπέσει από την ιδιότητα του μέλους αυτής για τους λόγους που ορίζονται στον παρόντα νόμο. Η θητεία των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τον διορισμό νέων.

Ειδικά, ως προς τον χρόνο αποχώρησής τους, ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού αποχωρούν αυτοδικαίως με τη συμπλήρωση του εβδομηκοστού τρίτου έτους της ηλικίας τους και τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού με τη συμπλήρωση του εβδομηκοστού έτους της ηλικίας τους.

4. Τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τακτικά και αναπληρωματικά, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, γνωστοποιούν στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων και στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, την παροχή υπηρεσίας, συμβουλής, εργασίας ή έργου, που έχουν αναλάβει με εντολή ή με οποιαδήποτε έννομη σχέση τα τελευταία πέντε (5) χρόνια πριν από την έναρξη της θητείας τους. Αντίστοιχη υποχρέωση έγγραφης ενημέρωσης του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού υφίσταται και για κάθε έργο, εργασία, υπηρεσία, συμβουλή ή εντολή που παρέχουν τα μέλη της Επιτροπής που δεν είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Εφόσον από τις πιο πάνω γνωστοποιήσεις προκύπτει προηγούμενη ή υφιστάμενη σχέση του μέλους με επιχείρηση που εμπλέκεται άμεσα ή έμμεσα σε υπό εξέταση υπόθεση, τεκμαίρεται κώλυμα συμμετοχής του στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τη συζήτηση και λήψη απόφασης που σχετίζεται με την επιχείρηση αυτή.

5. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, τα τακτικά μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού τα οποία δεν είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, καθώς και τα αναπληρωματικά μέλη, δεν επιτρέπεται να ασκούν οποιοδήποτε έμμισθο ή άμισθο δημόσιο λειτούργημα ή κάθε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα επιχειρηματική ή μη που δεν συμβιβάζονται με την ιδιότητα και τα καθήκοντα του μέλους της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Δεν συνιστά ασυμβίβαστο για τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τακτικά και αναπληρωματικά, η άσκηση καθηκόντων μέλους ΔΕΠ ΑΕΙ, με καθεστώς πλήρους ή μερικής απασχόλησης.

6. Για τα μέλη ή τους αναπληρωτές, για τους οποίους προκύπτει ζήτημα ασυμβίβαστου κατά την παρ. 5, αποφασίζει το πειθαρχικό συμβούλιο που προβλέπεται στο άρθρο 13. Σε εκτέλεση της απόφασης εκδίδεται πράξη του αρμόδιου για το διορισμό του μέλους οργάνου.

7. Η ιδιότητα του Προέδρου, του Αντιπροέδρου, του Εισηγητή και του τακτικού ή αναπληρωματικού μέλους της Επιτροπής Ανταγωνισμού είναι ασυμβίβαστη με την οποιασδήποτε μορφής κατοχή θέσης στην Προεδρία της Κυβέρνησης ή στο ιδιαίτερο γραφείο μέλους της Κυβέρνησης ή υφυπουργού ή Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα, συμπεριλαμβανομένης και της περίπτωσης της παρ. 7 του άρθρου 46 του ν. 4622/2019 (Α'

133) περί άμισθων ειδικών συμβούλων, για μία πενταετία μετά από τη λήξη της εν λόγω κατοχής θέσης. Η ιδιότητα του Προέδρου, του Αντιπροέδρου, των Εισηγητών και του μέλους (τακτικού ή αναπληρωματικού) της Επιτροπής Ανταγωνισμού είναι ασυμβίβαστη με την εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι β' βαθμού συγγένεια ή συζυγική σχέση ή σχέση βάσει συμφώνου συμβίωσης με πρόσωπο που είναι μέλος της Κυβέρνησης. Τα ασυμβίβαστα της παρούσας παραγράφου ισχύουν κατά τον χρόνο διορισμού και καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας. Η διαπίστωση ενός από τα ασυμβίβαστα της παρούσας παραγράφου συνεπάγεται την αυτοδίκαιη έκπτωση από τη θέση του Προέδρου, του Αντιπροέδρου, του Εισηγητή ή του μέλους, τακτικού ή αναπληρωματικού, αντίστοιχα, με την έκδοση σχετικής πράξης. Η παρούσα αρχίζει να ισχύει με τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και καταλαμβάνει και τα ήδη υπηρετούντα πρόσωπα, εφόσον στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου δεν είχε παρέλθει κατά τον χρόνο διορισμού τους πενταετία από τη λήξη της εν λόγω κατοχής θέσης, ή εφόσον, στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου, το ασυμβίβαστο υφίσταται κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος της. Τα ασυμβίβαστα της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν και δεν εφαρμόζονται εφόσον για το υπηρετούν πρόσωπο διατυπώθηκε θετική γνώμη με πλειοψηφία τεσσάρων πέμπτων (4/5) τουλάχιστον της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής κατά τη διαδικασία διορισμού του.

Αποκλείεται ο διορισμός μέλους της Επιτροπής Ανταγωνισμού στο οποίο έχει επιβληθεί η ποινή οριστικής παύσης ως μέλους σε άλλες ανεξάρτητες αρχές για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών από τη θέση του σε οριστική παύση. Σε περίπτωση επιβολής εντός διετίας δύο (2) πειθαρχικών ποινών προστίμου σε μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού για το ίδιο ή διαφορετικό πειθαρχικό παράπτωμα, το μέλος αυτό εκπίπτει αυτοδίκαια από τη θέση του.

8. Στον Πρόεδρο, στον Αντιπρόεδρο και στα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται ο άμεσος ή έμμεσος προσπορισμός οποιουδήποτε οφέλους από επιχειρήσεις ή από τρίτους που επηρεάζονται άμεσα από τη δραστηριότητά τους.

9. Τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού και οι αναπληρωτές τους έχουν υποχρέωση τήρησης της εμπιστευτικότητας και της εχεμύθειας.

Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού υποχρεούνται στην τήρηση εμπιστευτικότητας πληροφοριών σχετικών με επιχειρηματική δραστηριότητα των οποίων έλαβαν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους για τέσσερα (4) έτη μετά τη λήξη της θητείας ή την αποχώρησή τους.

10. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καταρτίζεται Κώδικας Δεοντολογίας που ρυθμίζει τον τρόπο άσκησης των καθηκόντων των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού και του προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού.

11. Τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού δεν επιτρέπεται, μετά τη λήξη της θητείας τους, με οποιονδήποτε τρόπο, να παρέχουν υπηρεσία με έμμισθη εντολή ή με οποιαδήποτε έννομη σχέση, σε εταιρία ή επιχείρηση επί των υποθέσεων εκείνων τις οποίες οι ίδιοι χειρίστηκαν ή επί των οποίων είχαν συμμετάσχει στη λήψη απόφασης κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού δεν επιτρέπεται, για τρία (3) έτη μετά τη λήξη της θητείας τους να αναλαμβάνουν την υπεράσπιση υποθέσεων ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή την προσφυγή ενώπιον των δικαστηρίων κατά αποφάσεων της Επιτροπής

Ανταγωνισμού. Σε όσους παραβαίνουν το δεύτερο εδάφιο, επιβάλλεται, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, πρόστιμο ίσο με το δεκαπλάσιο των συνολικών αποδοχών και αποζημιώσεων που έλαβε το μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατά τη διάρκεια της θητείας του.

12. Τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού εκπίπτουν αυτοδικαίως από τη θέση τους μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παρ. 7 του παρόντος άρθρου, στην παρ. 12 του άρθρου 12, στην παρ. 13 του άρθρου 13^A και στην παρ. 8 του άρθρου 15 και αν εκδοθεί σε βάρος τους αμετάκλητη δικαστική απόφαση για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού σε θέση δημοσίου υπαλλήλου ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ. (ν. 3528/2007, Α` 26). Η αυτοδίκαιη έκπτωση διαπιστώνεται με απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου πλην της περίπτωσης της παρ. 8 του άρθρου 15. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις αυτοδίκαιης έκπτωσης και οριστικής παύσης κατά τα προβλεπόμενα στο παρόν, η θητεία των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού δεν μπορεί να λήξει πρόωρα με απόφαση ή πράξη δημόσιας αρχής, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1.

13. Η ιδιότητα του μέλους αναστέλλεται αν εκδοθεί αμετάκλητο παραπεμπτικό βούλευμα για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού σε θέση δημοσίου υπαλλήλου ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3528/2007 (Α` 26) και μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική απόφαση. Αν ανασταλεί η ιδιότητα μέλους, διορίζεται αναπληρωματικό μέλος, η θητεία του οποίου διαρκεί όσο διαρκεί η αναστολή.

14. Οι αποδοχές των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού, που είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, καθώς και το ύψος της αποζημίωσης κατά συνεδρίαση που χορηγείται στα μέλη της, καθορίζονται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 3833/2010 (Α` 40). Με όμοια απόφαση καθορίζεται η αποζημίωση για τους υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού που συμμετέχουν στις συνεδριάσεις της Επιτροπής για θέματα της αρμοδιότητάς τους και για τον γραμματέα της κάθε υπόθεσης. Οι υπάλληλοι που αποζημιώνονται για να συμμετέχουν κατά τα ανωτέρω στις συνεδριάσεις της Επιτροπής δεν μπορούν να υπερβαίνουν τους πέντε (5).

15. Καταργείται.

16. Οι δημόσιοι λειτουργοί, δημόσιοι υπάλληλοι, υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου που εποπτεύονται από το κράτος ή δικηγόροι με έμμισθη εντολή, εφόσον διορίζονται μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μπορούν να απαλλάσσονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού από τα άλλα υπηρεσιακά τους καθήκοντα για το χρόνο που συμμετέχουν στην Επιτροπή, λαμβάνοντας το σύνολο των αποδοχών και των επιδομάτων της οργανικής τους θέσης, σε βάρος του προϋπολογισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύουν για τα μέλη της Επιτροπής που είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Ο χρόνος αυτός, για όλα τα παραπάνω μέλη, θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για κάθε συνέπεια, σε καμία δε περίπτωση η συμμετοχή τους δεν μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς την υπηρεσιακή τους κατάσταση ή θέση.

17. Ο Πρόεδρος και όλα τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθώς και τα αναπληρωματικά μέλη υποβάλλουν κατ' έτος στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης που προβλέπεται από το ν. 3213/2003 (Α' 309).

18. Σε περίπτωση διορισμού υπαλλήλου της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού ή της Επιτροπής Ανταγωνισμού σε θέση Προέδρου, Αντιπροέδρου, ή Εισηγητή της Επιτροπής Ανταγωνισμού, και μετά το πέρας της θητείας αυτού στην ως άνω θέση, ο υπάλληλος αποσπάται για χρονικό διάστημα δύο (2) τουλάχιστον ετών ή μετατάσσεται σε άλλη υπηρεσία του δημόσιου τομέα, σύμφωνα με τις διαδικασίες του ενιαίου συστήματος κινητικότητας που προβλέπεται από τον ν. 4440/2016 (Α' 224).»

Άρθρο 10

Πειθαρχικός έλεγχος – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 13 του ν. 3959/2011

(Άρθρο 4 παρ. 2, 3 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στην παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 3959/2011 (Α' 93), αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο, προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 13 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 13

Πειθαρχικός έλεγχος

1. Για κάθε παράβαση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ'εξουσιοδότηση αυτού, τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού υπέχουν πειθαρχική ευθύνη. Την πειθαρχική διαδικασία ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου της παρ. 2 κινεί το Υπουργικό Συμβούλιο ύστερα από πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τον Πρόεδρο και τα μέλη της. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό την επιβολή των κυρώσεων που ορίζονται κατά τη διαδικασία του άρθρου 13Α.

2. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποτελείται από δύο (2) Συμβούλους Επικρατείας, έναν (1) Αρεοπαγίτη και δύο (2) καθηγητές Α.Ε.Ι., εν ενεργεία ή ομότιμους, με ειδικευση στο δίκαιο του ανταγωνισμού, στο εμπορικό, ποινικό ή δημόσιο δίκαιο ή τα οικονομικά, με πενταετή θητεία. Η πρόωρη επανασυγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου και η με άλλο τρόπο πρόωρη λήξη της ως άνω θητείας με διοικητική πράξη απαγορεύονται. Καθήκοντα προέδρου ασκεί ο αρχαιότερος των δικαστικών λειτουργών. Χρέη γραμματέα του Συμβουλίου εκτελεί υπάλληλος του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Ο πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του Συμβουλίου ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές.

3. Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία εκδίδεται μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η αμοιβή του προέδρου, των μελών και του γραμματέα καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 3833/2010 (Α' 40). Ειδικά, τα μέλη του Συμβουλίου που είναι δικαστικοί λειτουργοί, διορίζονται με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

4. Σε εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης, εκδίδεται σχετική πράξη του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων.».

Άρθρο 11

Πειθαρχική διαδικασία - Τροποποίηση παρ. 2, 5, 9, 10 και 13 και κατάργηση παρ. 4 άρθρου 13Α του ν. 3959/2011 (Άρθρο 4 παρ. 2, 3 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στο άρθρο 13Α του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) η περ. α) της παρ. 2 βελτιώνεται νομοτεχνικά, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 τροποποιείται ως προς το είδος της αμέλειας, β) η παρ. 4 καταργείται, γ) στην περ. ε) της παρ. 5 προστίθεται η λέξη «οικονομικής» πριν τη λέξη «ζημίας», δ) στην παρ. 9 προστίθενται δύο νέα εδάφια, ε) στην παρ. 10, στο τέλος του πρώτου εδαφίου η λέξη «δίωξη» αντικαθίσταται από τη λέξη «διαδικασία», απαλείφεται το τρίτο εδάφιο, στο νέο τρίτο εδάφιο προστίθεται συγκεκριμένη αναφορά στον ν. 3528/2007 (Α' 26), στ) στο τρίτο εδάφιο της παρ. 13 προστίθεται εξαίρεση για την περίπτωση διαφορετικής απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από άσκηση αίτησης αναστολής και το άρθρο 13Α διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 13Α

Πειθαρχική διαδικασία

1. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου απολαύουν πλήρους ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, δεν ζητούν ούτε δέχονται οδηγίες και υπέχουν υποχρέωση εμπιστευτικότητας και εχεμύθειας. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο συνεδριάζει νομίμως με την παρουσία όλων των μελών του και αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων.

2. Ως πειθαρχικά παραπτώματα θεωρούνται: α) η σοβαρή παράβαση του παρόντος και της νομοθεσίας που διέπει τα καθήκοντα του μέλους, β) η απόκτηση ή η επιδίωξη απόκτησης αθέμιτου οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος του ιδίου του μέλους ή τρίτου προσώπου κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών και γ) η υπαίτια πρόκληση ζημίας σε βάρος του Δημοσίου ή της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Για τα παραπάνω πειθαρχικά παραπτώματα επιβάλλονται πειθαρχικές ποινές, αν έχουν τελεστεί με δόλο ή βαριά αμέλεια.

3. Οι επιβαλλόμενες από το Πειθαρχικό Συμβούλιο ποινές είναι: α) πρόστιμο έως τις αποδοχές δώδεκα (12) μηνών και β) οριστική παύση.

4. Καταργείται.

5. Η ποινή της οριστικής παύσης μπορεί να επιβληθεί μόνο στις εξής περιπτώσεις:

α) αν το πειθαρχικό παράπτωμα συνιστά ταυτόχρονα και αξιόποινη πράξη,

β) αν το μέλος απέκτησε ή επιδίωξε να αποκτήσει αθέμιτο οικονομικό όφελος ή αντάλλαγμα προς όφελος του ιδίου ή τρίτου προσώπου κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών,

γ) της εκ προθέσεως παράβασης της υποχρέωσης εμπιστευτικότητας και εχεμύθειας,

δ) της παράβασης της παραγράφου 5 του άρθρου 12,

ε) της πρόκλησης οικονομικής ζημίας σε βάρος του Δημοσίου ή της Επιτροπής Ανταγωνισμού με πρόθεση ή από βαριά αμέλεια.

6. Μετά την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 13, ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου υποχρεούται να καλέσει το μέλος σε προηγούμενη ακρόαση και παροχή έγγραφων εξηγήσεων με κλήση, η οποία αναφέρει με ακρίβεια το αποδιδόμενο παράπτωμα και τα πραγματικά περιστατικά που το στοιχειοθετούν και επιδίδεται στο μέλος με δικαστικό επιμελητή ή άλλο δημόσιο όργανο. Στην κλήση αναφέρεται η ημερομηνία ακρόασης του μέλους ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου, η οποία δεν μπορεί να απέχει λιγότερο των δέκα (10) εργασίμων ημερών από την ημερομηνία επίδοσης της κλήσης. Προ της ακρόασης και της παροχής έγγραφων εξηγήσεων, το μέλος έχει πρόσβαση στο φάκελο της υπόθεσης και δικαιούται να λάβει αντίγραφο αυτού. Το πειθαρχικά διωκόμενο μέλος δικαιούται να παρίσταται με δικηγόρο της επιλογής του.

7. Κατά την ακρόαση, το μέλος υποβάλλει ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου τις έγγραφες εξηγήσεις του, παρέχει τις απαιτούμενες διευκρινίσεις, απαντά σε ερωτήσεις και εν γένει διευκολύνει το έργο του Πειθαρχικού Συμβουλίου για τη διακρίβωση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Μετά την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας, το Πειθαρχικό Συμβούλιο διασκέπτεται αυθημερόν και εκδίδει απόφαση, η οποία είτε:

α) κρίνει ικανοποιητικές και επαρκείς τις εξηγήσεις του μέλους και παύει την πειθαρχική διαδικασία,

β) δίδει εντολή στον Πρόεδρο του Συμβουλίου να συντάξει έκθεση πειθαρχικού παραπτώματος στην οποία περιγράφονται τα πραγματικά περιστατικά, το κατά την παράγραφο 2 πειθαρχικό παράπτωμα και ορίζεται ημέρα και ώρα συνεδρίασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου για τη συζήτηση της υποθέσεως, στην οποία καλείται να παραστεί το διωκόμενο μέλος, εφόσον το επιθυμεί και με πληρεξούσιο δικηγόρο.

Η ως άνω απόφαση και στις δύο περιπτώσεις επιδίδεται στο μέλος με δικαστικό επιμελητή ή άλλο δημόσιο όργανο.

8. Σε περίπτωση άσκησης πειθαρχικής δίωξης με απόφαση της περίπτωσης β' του εδαφίου β' της προηγούμενης παραγράφου, κατά την ορισθείσα ημέρα συνεδρίασης, το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται κατά την κρίση του να εξετάσει μάρτυρες, μετά δε την προφορική ενώπιον του απολογία του διωκόμενου μέλους ή, σε περίπτωση μη εμφανίσεώς του, μετά τη διαπίστωση της νόμιμης κλήτευσής του, εκδίδει αμέσως την απόφασή του. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται, αν το κρίνει αναγκαίο, να διατάξει τη συμπλήρωση της έκθεσης πειθαρχικού παραπτώματος και επανάληψη της συζητήσεως. Στην περίπτωση αυτή καλείται με νέα κλήση το διωκόμενο μέλος, στην οποία ορίζεται νέα ημέρα και ώρα συζητήσεως, η οποία επιδίδεται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Η επίδοση αυτή μπορεί να παραλειφθεί, εφόσον το μέλος κατά την πρώτη συζήτηση ήταν παρόν και του γνωστοποιήθηκε η νέα ημερομηνία συζητήσεως. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται επίσης άπαξ να αναβάλει τη λήψη αποφάσεως, προκειμένου να εξετάσει ή επανεξετάσει μάρτυρες,

ορίζοντας για το λόγο αυτόν νέα ημερομηνία συζήτησης της υποθέσεως. Στην περίπτωση αυτή, κλήση του διωκόμενου μέλους απαιτείται μόνο εάν αυτό ήταν απόν.Οι μάρτυρες προσέρχονται με επιμέλεια των ενδιαφερομένων. Η μη προσέλευση των μαρτύρων δεν κωλύει τη λήψη αποφάσεως.

8α. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο ενημερώνει εγγράφως την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την πρόοδο της υπόθεσης, όποτε ερωτάται προς τούτο από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, διαφυλασσόμενης σε κάθε περίπτωση της εμπιστευτικότητας της διαδικασίας. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού παρέχει εγγράφως τις απόψεις της προς το Πειθαρχικό Συμβούλιο, συνοδευόμενες με όσα έγγραφα σχετίζονται με την υπόθεση.

9. Η απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι ειδικώς αιτιολογημένη, συντάσσεται εγγράφως και τηρούνται συνοπτικά πρακτικά των συνεδριάσεων. Για τους σκοπούς του έργου του Πειθαρχικού Συμβουλίου μπορούν να χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα καταγραφής του συνόλου ή μέρους της προφορικής διαδικασίας. Μετά την κατάρτιση και υπογραφή των πρακτικών όλα τα ηλεκτρονικά βοηθήματα καταστρέφονται.

10. Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από τυχόν εκκρεμή ποινική διαδικασία. Η ποινική δίκη δεν αναστέλλει αυτοδίκαια την πειθαρχική διαδικασία, δύναται όμως το Πειθαρχικό Συμβούλιο να διατάξει την αναστολή της μέχρι την περάτωση της ποινικής δίκης. Σε περίπτωση αμετάκλητης απόφασης ποινικού δικαστηρίου για αδίκημα σχετιζόμενο με παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος ή για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τα άρθρα 4 έως 10 και 149 έως 151 του ν. 3528/2007 (Α' 26), εκδίδεται απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου, με την οποία διαπιστώνεται η οριστική παύση του μέλους.

11. Τα πειθαρχικά παραπτώματα της παραγράφου 2 παραγράφονται μετά πενταετία από την τέλεση αυτών. Πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο αποτελεί και ποινικό αδίκημα δεν παραγράφεται πριν παραγραφεί το ποινικό αδίκημα. Η κατά την παράγραφο 6 κλήση για ακρόαση και για έγγραφες εξηγήσεις διακόπτει την ως άνω παραγραφή. Στην περίπτωση αυτή ο συνολικός χρόνος παραγραφής δεν μπορεί να υπερβεί τα επτά (7) έτη, με την επιφύλαξη του εδαφίου β' και της περίπτωσης της αναστολής της πειθαρχικής διαδικασίας κατά την παράγραφο 10, οπότε και ο χρόνος παραγραφής του πειθαρχικού παραπτώματος δεν συμπληρώνεται πριν την παρέλευση έτους από την ημερομηνία δημοσίευσης της αμετάκλητης απόφασης ποινικού δικαστηρίου.

12. Οι διατάξεις του Μέρους Ε' («Πειθαρχικό Δίκαιο») του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007, όπως οι διατάξεις αυτές εκάστοτε ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως, στο μέτρο που δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

13. Οι αποφάσεις του Πειθαρχικού Συμβουλίου, καθώς και οι πράξεις του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που εκδίδονται σε εκτέλεση των αποφάσεων αυτών κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 13, υπόκεινται σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Αν με την απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου επιβάλλεται η ποινή της οριστικής παύσης ή η απόφαση αυτή έχει ως συνέπεια την αυτοδίκαιη έκπτωση του μέλους κατά την παράγραφο 4, τότε η απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου υπόκειται σε προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά τα άρθρα 41 έως 44 του π.δ.

18/1989 (Α' 8). Από την κοινοποίηση της πειθαρχικής απόφασης που επιβάλλει την ποινή της οριστικής παύσης ή συνεπάγεται την αυτοδίκαιη έκπτωση και έως τη λήξη της προθεσμίας προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή, σε περίπτωση εμπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, έως τη με οποιονδήποτε τρόπο περάτωση της δίκης, το μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού τίθεται αυτοδίκαια σε αργία, εκτός αν άλλως αποφασίσει το Συμβούλιο της Επικρατείας ύστερα από άσκηση αίτησης αναστολής. Η παράγραφος 3 του άρθρου 103 και οι παράγραφοι 1 έως 3 του άρθρου 105 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ. εφαρμόζονται και σε αυτήν την περίπτωση. Κατά τη διάρκεια της αργίας τα μέλη εξακολουθούν να βαρύνονται με τους περιορισμούς, τις υποχρεώσεις και τα ασυμβίβαστα του άρθρου 12. Σε περίπτωση θέσης μέλους σε αργία διορίζεται αναπληρωματικό μέλος, η θητεία του οποίου διαρκεί όσο διαρκεί η αργία.».

Άρθρο 12

Αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού – Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 14 του ν. 3959/2011

(Άρθρα 4 και 10 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στο άρθρο 14 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) στην παρ. 1 συγκεκριμενοποιείται η αναφορά στην αρμοδιότητα άλλων αρχών, ορίζεται η αποκλειστική αρμοδιότητά της για την εφαρμογή του άρθρου 1Α και προστίθεται δεύτερο εδάφιο, β) στην παρ. 2 διορθώνονται και αποσαφηνίζονται οι παραπομπές στις αναφερόμενες διατάξεις, τροποποιούνται η περ. γ) ως προς τις προϋποθέσεις λήψης κανονιστικών μέτρων, η περ. ι), προκειμένου να προστεθεί η αρμοδιότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τη διενέργεια πράξεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού, η περ. ιζ) ως προς την ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περάτωση της διαδικασίας, καθώς και για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, η περ. ιη) ως προς τις αναφερόμενες διατάξεις, προστίθενται περ. κ) και κα) και το άρθρο 14 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 14

Αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού

1. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων άλλων αρχών που ορίζονται με την περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 113 του ν. 4727/2020 (Α' 184) και με τις περ. κα) και κδα) της παρ. 1 και α) της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4053/2012 (Α' 44), η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αρμόδια για την τήρηση του παρόντος νόμου και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού εκτελεί τα καθήκοντά της και ασκεί τις εξουσίες της με αμεροληψία και προς το συμφέρον της αποτελεσματικής και ομοιόμορφης εφαρμογής των άρθρων αυτών.

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ιδίως:

α) Διαπιστώνει αν υφίσταται παράβαση των άρθρων 1 και 2 του παρόντος και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λαμβάνει τις αποφάσεις που αναφέρονται στα άρθρα 25 και 25Γ του παρόντος.

β) Εγκρίνει ή απαγορεύει, κατά τα άρθρα 7 και 8, την πραγματοποίηση συγκέντρωσης επιχειρήσεων που γνωστοποιείται σε αυτή κατά το άρθρο 6. Σε περίπτωση που η συγκέντρωση έχει πραγματοποιηθεί κατά παράβαση του παρόντος νόμου ή των σχετικών αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, βάσει των άρθρων 7 και 8, μπορεί να λάβει μέτρα, κατά την παρ. 4 του άρθρου 9. Μπορεί να επιτρέψει παρέκκλιση από την υποχρέωση αναστολής της πραγματοποίησης της συγκέντρωσης επιχειρήσεων, κατά τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 9.

γ) Λαμβάνει κάθε αναγκαίο κανονιστικό μέτρο που αποσκοπεί στη δημιουργία συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 11.

δ) Απειλεί ή και επιβάλλει τα πρόστιμα και τις άλλες κυρώσεις, όπως ορίζεται στις ειδικότερες διατάξεις,

ε) Λαμβάνει προσωρινά μέτρα κατά τις παρ. 9 και 10 του άρθρου 8 και ασφαλιστικά μέτρα κατά το άρθρο 25 Δ.

στ) Επιτρέπει, με απόφασή της, την εξαίρεση συμπράξεων κατά κατηγορίες, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 1.

ζ) Ανακαλεί με απόφασή της το ευεργέτημα της απαλλαγής:

αα) σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 29 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (L 1),

ββ) όταν σε συγκεκριμένη περίπτωση, συμφωνίες, εναρμονισμένες πρακτικές ή αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων που εμπίπτουν σε απόφαση εξαίρεσης συμπράξεων κατά κατηγορίες που έχει εκδοθεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού κατά την περ. στ, παράγουν αποτελέσματα τα οποία δεν συμβιβάζονται με την παρ. 3 του άρθρου 1,

η) Συλλέγει, επεξεργάζεται και αξιολογεί, τηρώντας το καθήκον της εχεμύθειας, τα αναγκαία για την εκπλήρωση της αποστολής της στοιχεία και πληροφορίες, σύμφωνα με τα άρθρα 38 και 39,

θ) Με εξαίρεση τη διαδικασία ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά το άρθρο 30 και τη διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά τα άρθρα 11 παρ. 7 και 32, μπορεί να υποβάλει παρατηρήσεις είτε γραπτά, με δική της πρωτοβουλία, είτε προφορικά, με την άδεια του αρμόδιου δικαστηρίου, για θέματα εφαρμογής των άρθρων 1 και 2, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην περίπτωση προφορικής διατύπωσης γνώμης, την Επιτροπή Ανταγωνισμού εκπροσωπεί ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος, ή κατόπιν εξουσιοδότησης του Προέδρου, μέλος της Επιτροπής ή ο Γενικός Διευθυντής ή μέλος του προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να ζητεί, από το κατά περίπτωση αρμόδιο δικαστήριο, κάθε έγγραφο που κρίνεται αναγκαίο για τη διατύπωση της γνώμης της κατά τα προηγούμενα εδάφια.

ι) Διατυπώνει γνώμη επί θεμάτων ανταγωνισμού και επί των προτάσεων τροποποίησης του παρόντος νόμου κατά το άρθρο 23 και διενεργεί πράξεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με την πολιτική ανταγωνισμού,

ια) Εκδίδει ανακοινώσεις και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου,

ιβ) Διατυπώνει, με απόφασή της, πρόταση για την έκδοση του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισής της,

ιγ) Διορίζει, με απόφασή της, τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού.

ιδ) Εκδίδει με απόφασή της:

αα) τα κριτήρια της κατά προτεραιότητα εξέτασης των υποθέσεων και των στρατηγικών στόχων, κατόπιν διενέργειας δημόσιας διαβούλευσης. Η σχετική απόφαση λαμβάνει υπόψη ιδίως το δημόσιο συμφέρον, τις πιθανές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό, την προστασία του καταναλωτή, τις προθεσμίες παραγράφου του άρθρου 42, καθώς και το αποτέλεσμα που προσδοκείται από την παρέμβασή της σε συγκεκριμένη υπόθεση. Η εφαρμογή των κριτηρίων της κατά προτεραιότητα εξέτασης και η επιδίωξη των στρατηγικών στόχων αποτελεί αντικείμενο της έκθεσης που υποβάλλεται ετησίως στη Βουλή κατά το άρθρο 29,

ββ) τον καθορισμό των όρων, των προϋποθέσεων και των διαδικασιών ένταξης μίας επιχείρησης ή ενός φυσικού προσώπου στο Πρόγραμμα Επιείκειας της Επιτροπής σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 29B έως και 29Z,

γγ) τον τρόπο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται στις περιπτώσεις των άρθρων 25, 25B, 29A, 38 παρ. 3 και 39 παρ. 5,

δδ) τη διαδικασία επιβολής δεσμεύσεων κατά το άρθρο 25 Γ,

εε) τον καθορισμό της διαδικασίας, των όρων και των προϋποθέσεων της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών κατά το άρθρο 29A,

ιε) Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, που αναρτάται στον διαδικτυακό της τόπο, ποσοτικοποιούνται τα κριτήρια της κατά προτεραιότητα εξέτασης των υποθέσεων και των στρατηγικών στόχων, κατ' εφαρμογή συστήματος μοριοδότησης και καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής αυτού. Με την πιο πάνω απόφαση μπορεί να προβλέπεται ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν εξετάζει καταγγελίες οι οποίες συγκεντρώνουν, κατ' εφαρμογή του συστήματος μοριοδότησης, χαμηλή βαθμολογία. Οι απορριπτικές αποφάσεις καταγγελιών λόγω χαμηλής βαθμολογίας εκδίδονται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής, κατόπιν εισήγησης της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, είναι αιτιολογημένες και κοινοποιούνται στον καταγγέλλοντα μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη λήψη τους. Η σειρά κατάταξης των υποθέσεων μπορεί, όταν αυτό κρίνεται δικαιολογημένο, να αναθεωρείται με απόφαση του Γενικού Διευθυντή, η οποία υποβάλλεται για έγκριση στην πρώτη Ολομέλεια της Επιτροπής που συγκαλείται μετά από τη λήψη της απόφασης. Η Ολομέλεια μπορεί να απορρίπτει την απόφαση του Γενικού Διευθυντή. Το σύστημα μοριοδότησης χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τον εσωτερικό χειρισμό των υποθέσεων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού

και τα αποτελέσματα της κατάταξης ούτε δημοσιοποιούνται ούτε κοινοποιούνται στον καταγγέλλοντα ή σε οποιονδήποτε τρίτο.

ιστ) Με την επιφύλαξη της περ. ια της παρ. 1 του άρθρου 19, αποφασίζει για τη διενέργεια αυτεπάγγελτων ερευνών από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού.

ιζ) Συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις αρχές ανταγωνισμού των άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας για τον ανταγωνισμό, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και τον Κανονισμό 1/2003 και ενημερώνει σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την περάτωση της διαδικασίας, την οποία έχει αρμοδίως κοινοποιήσει κατά την παρ. 3 του άρθρου 11 του Κανονισμού 1/2003, καθώς και για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων,

ιη) Παρέχει προς τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ύστερα από έγγραφο αίτημά του, κάθε πληροφορία γενικής φύσεως που κατέχει, με την επιφύλαξη του επιχειρηματικού απορρήτου και εφόσον οι ζητούμενες πληροφορίες δεν αφορούν σε στοιχεία που εμπίπτουν στην ερευνητική διαδικασία ή σε υποβληθείσες αιτήσεις για ένταξη στο Πρόγραμμα Επιείκειας σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 29Α επ.,

κ) Προβαίνει σε χαρτογράφηση των συνθηκών ανταγωνισμού, όταν αυτό απαιτείται για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθορίζονται οι αγορές ή οι κλάδοι της οικονομίας προς χαρτογράφηση.

κα) Διαπιστώνει αν υφίσταται παράβαση του άρθρου 1Α και λαμβάνει τις αποφάσεις που αναφέρονται στις περ. α έως και ζ της παρ. 1 του άρθρου 25.

3. Όλες οι δημόσιες υπηρεσίες και αρχές, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, καθώς και οι φορείς που ανήκουν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, κατά τις διατάξεις του ν. 1892/1990 (Α` 101), υποχρεούνται να υποβοηθούν το έργο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ύστερα από σχετική έγγραφη αίτηση του Προέδρου της, παρέχοντας ιδίως τη συνδρομή τους στο πλαίσιο της διεξαγωγής των ερευνών κατά το άρθρο 39 με τη συλλογή και παροχή πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με:

α) την εξέλιξη, διάρθρωση και τις τάσεις της εγχώριας κατανάλωσης, την οργάνωση και δομή κλάδων της αγοράς, καθώς και τις συνθήκες ανταγωνισμού κάθε κλάδου,

β) την κατάρτιση πινάκων διακλαδικών κοστολογικών σχέσεων και δεικτών,

γ) την παρακολούθηση του βαθμού συγκέντρωσης των επιχειρήσεων, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ή την ύπαρξη εναρμονισμένων πρακτικών και τη διερεύνηση καταχρηστικής συμπεριφοράς της δεσπόζουσας θέσης επιχειρήσεων,

δ) την παρακολούθηση της εκτέλεσης των αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού που εκδίδονται βάσει του παρόντος νόμου, καθώς και των δικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται στις περιπτώσεις προσβολής των προηγούμενων αποφάσεων.».

Άρθρο 13

Εξέταση υποθέσεων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού– Τροποποίηση παρ. 1, 2, 4, 5, 6, 7 και 9^Α, προσθήκη παρ. 9B άρθρου 15 του ν. 3959/2011

Στο άρθρο 15 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) τροποποιείται το πρώτο εδάφιο των παρ. 1 και 6 ως προς τις παραπεμπόμενες διατάξεις και υποθέσεις, β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2, προστίθεται εξαίρεση της περίπτωσης του άρθρου 11, γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4 αυξάνεται ο αριθμός των ημερών για την κατάθεση της εισήγησης από εκατόν είκοσι (120) σε εκατόν πενήντα (150), δ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 αυξάνεται η προθεσμία έκδοσης απόφασης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, από δώδεκα (12) σε δεκαπέντε (15) μήνες, ε) στην παρ. 7 τροποποιούνται το πρώτο εδάφιο προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός των μελών που απαιτούνται για την επίτευξη απαρτίας από δύο (2) σε τρία (3) και το τελευταίο εδάφιο προκειμένου να αντικατασταθούν οι λέξεις «Γραφείο Προέδρου», από τις λέξεις «Γραμματεία Προέδρου, Αντιπροέδρου, Εισηγητών και Ολομέλειας», στ) τροποποιείται το πρώτο εδάφιο της παρ. 9^Α, προκειμένου να διευρυνθεί η δυνατότητα χρήσης τεχνικών μέσων (τηλεδιάσκεψης) στις συζητήσεις ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ζ) προστίθεται παρ. 9B για τη μυστικότητα των συνεδριάσεων και το άρθρο 15 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 15

Εξέταση υποθέσεων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού

1. Ο Πρόεδρος, ύστερα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, εισάγει ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, από τις υποθέσεις των περιπτώσεων των άρθρων 1, 1Α και 2 που εκκρεμούν ενώπιον της Γενικής Διεύθυνσης, όσες από αυτές πληρούν τα κριτήρια της κατά προτεραιότητα εξέτασης, όπως αυτά προσδιορίζονται κατά την υποπερ. αα' της περ. ιδ' της παρ. 2 του άρθρου 14, καθώς και τις υποθέσεις του άρθρου 11, συνεκτιμώντας το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό, τον αριθμό και την πορεία των υποθέσεων που εκκρεμούν από προηγούμενες κληρώσεις υποθέσεων κατά την παρ. 2. Από την εφαρμογή συστήματος μοριοδότησης, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού διερευνά τις υποθέσεις σύμφωνα με τη σειρά κατάταξης που προκύπτει, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περίπτωση ιε της παραγράφου 2 του άρθρου 14.

2. Κάθε υπόθεση της παραγράφου 1, πλην της περίπτωσης του άρθρου 11, αμέσως μετά την έκδοση απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού περί της κατά προτεραιότητα εξέτασής της, καθώς και κάθε υπόθεση συγκέντρωσης που αφορά περιπτώσεις των άρθρων 5 μέχρι 10, ανατίθεται σε έναν από τους Εισηγητές ύστερα από κλήρωση από την Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Σε περίπτωση που η υπόθεση εισάγεται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο σε τμήμα, με την ίδια απόφαση της Ολομέλειας ορίζονται, ύστερα από κλήρωση, στην οποία δεν συμμετέχει ο Εισηγητής της υπόθεσης, τα τακτικά μέλη της Επιτροπής, που θα αποτελέσουν τη σύνθεση του τμήματος που θα αναλάβει την υπόθεση. Του τμήματος προεδρεύει κατά κανόνα ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος. Με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου, μπορεί να ανατεθεί η προεδρία ενός τμήματος σε ένα από τα τακτικά μέλη που κληρώθηκαν, εκτός από τον Εισηγητή που ορίστηκε για τη συγκεκριμένη υπόθεση.

3. Ο Εισηγητής, στον οποίο ανατίθεται υπόθεση, συνεπικουρείται από υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού που ορίζονται από τον Γενικό Διευθυντή ύστερα από πρόταση του αρμόδιου κατά περίπτωση Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού κατά το άρθρο 21. Ο αριθμός των υπαλλήλων της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, που ορίζεται κατά περίπτωση, εξαρτάται από τη σοβαρότητα της υπόθεσης.

4. Η εισήγηση κατατίθεται στην Ολομέλεια ή στο αντίστοιχο τμήμα, κατά περίπτωση, μέσα σε εκατόν πενήντα (150) ημέρες από την ανάθεσή της, με την επιφύλαξη των προθεσμιών που προβλέπονται στα άρθρα 5 έως 10. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μετά από αίτημα του Εισηγητή, για χρόνο ο οποίος δεν υπερβαίνει τις εξήντα (60) ημέρες.

5. Κάθε απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού λαμβάνεται μέσα σε δεκαπέντε (15) μήνες από την ανάθεση της σχετικής υπόθεσης στον Εισηγητή, εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται στα άρθρα 5 μέχρι 10. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ή όταν η υπόθεση χρήζει περαιτέρω έρευνας, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να παρατείνει την προθεσμία αυτή, το ανώτερο, μέχρι δύο μήνες.

6. Οι υποθέσεις που αφορούν την εφαρμογή των άρθρων 1, 1Α, 2 και 5 μέχρι 10, αν δεν προβλέπεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο, εισάγονται υποχρεωτικά σε τετραμελή, μαζί με τον Εισηγητή, τμήματα, εκτός από τις υποθέσεις μείζονος σημασίας που εισάγονται με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού στην Ολομέλεια. Στις λοιπές περιπτώσεις, οι υποθέσεις εισάγονται απευθείας στην Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεδριάζει σε Ολομέλεια τουλάχιστον μία φορά το μήνα.

7. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεδριάζει νόμιμα σε Ολομέλεια, εφόσον μετέχουν στη συνεδρίαση ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος, ο Εισηγητής που έχει οριστεί για τη συγκεκριμένη υπόθεση, και τρία (3) τουλάχιστον μέλη, τακτικά ή αναπληρωματικά, αποφασίζει δε, κατά πλειοψηφία των παρόντων. Στις συνεδριάσεις και διασκέψεις της Ολομέλειας και των κατά τα κατωτέρω τμημάτων της Επιτροπής Ανταγωνισμού συμμετέχει ο Εισηγητής που έχει οριστεί για τη συγκεκριμένη υπόθεση χωρίς δικαίωμα ψήφου. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερिσχύει η ψήφος του προεδρεύοντος. Τα τμήματα της Επιτροπής Ανταγωνισμού συνεδριάζουν νόμιμα, εφόσον μετέχουν στη συνεδρίαση ο Πρόεδρος, ή ο Αντιπρόεδρος ή άλλο προεδρεύον τακτικό μέλος, ο Εισηγητής που έχει οριστεί για τη συγκεκριμένη υπόθεση και δύο επιπλέον τακτικά μέλη. Τόσο στην Ολομέλεια όσο και σε κάθε τμήμα, συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού που χειρίζονται την υπόθεση που συζητείται και ο Γραμματέας της Ολομέλειας ή του Τμήματος που ορίζεται κατά περίπτωση από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού με τον αναπληρωτή του και προέρχεται από τους υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού που απαρτίζουν τη Γραμματεία Προέδρου, Αντιπροέδρου, Εισηγητών και Ολομέλειας.

8. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι δυνατή, ούτε με αναπλήρωση, η νόμιμη συγκρότηση τμήματος στο οποίο έχει εισαχθεί υπόθεση ή για σπουδαίο λόγο καθίσταται αδύνατη η λειτουργία του, η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού αναλαμβάνει την υπόθεση ή την αναθέτει σε άλλο τμήμα που ορίζει με απόφασή της, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση αυτή, και με εξαίρεση τις περιπτώσεις της παραγράφου 6 του

άρθρου 8, οι προθεσμίες που προβλέπονται στο νόμο υπολογίζονται εκ νέου. Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού τα οποία απουσιάζουν χωρίς σπουδαίο λόγο για τρεις συνεχόμενες συνεδριάσεις τμήματος στο οποίο μετέχουν ή της Ολομέλειας, εκπίπτουν αυτοδίκαια από την ιδιότητά τους. Η έκπτωση διαπιστώνεται με σχετική απόφαση του Προέδρου της Επιτροπής.

9. Κατά την ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού συζήτηση επί των αιτήσεων και των καταγγελιών που υποβάλλονται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, μπορούν να παρίστανται αυτοπροσώπως ή μετά ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου αυτοί που υπέβαλαν αίτηση ή καταγγελία, οι οποίοι καλούνται προς τούτο σαράντα πέντε ημέρες πριν από τη συζήτηση, οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων κατά των οποίων κινήθηκε η ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού διαδικασία, καθώς και όσοι προβλέπονται από τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής. Η προθεσμία κλήτευσης στις περιπτώσεις των άρθρων 8 και 9 δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε ημερών. Τα κλητευόμενα μέρη μπορούν να παραιτούνται των προθεσμιών ή να ζητούν τη σύντμησή τους. Σε περίπτωση περισσότερων κλητευόμενων μερών απαιτείται παραίτηση από τη νόμιμη προθεσμία ή αίτηση σύντμησης από όλα τα μέρη.

9Α. Η ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού συζήτηση δύναται, προς διευκόλυνση της λειτουργίας της Επιτροπής, ιδίως εάν δεν είναι εφικτή ή είναι εξαιρετικά δυσχερής η αυτοπρόσωπη παρουσία ορισμένων ή όλων των μερών ή για άλλους λόγους έκτακτης ανάγκης, να γίνεται και με τη χρήση τεχνικών μέσων (τηλεδιάσκεψη) ως προς τα μέρη αυτά. Για τη χρήση της διαδικασίας της τηλεδιάσκεψης αποφασίζει, κατά διακριτική της ευχέρεια, η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, στον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθορίζονται ο τόπος της συνεδρίασης, ο τρόπος διαπίστωσης της απαρτίας και διασφάλισης της μυστικότητας της συνεδρίασης, ο τρόπος τήρησης των πρακτικών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

9Β. Οι συνεδριάσεις είναι μυστικές έναντι των επιχειρήσεων ή φυσικών προσώπων που δεν δικαιούνται να παρίστανται σε αυτές, δυνάμει των προβλέψεων του παρόντος ή του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής. Παραβίαση της μυστικότητας επισυρει την επιβολή των κυρώσεων της παραγράφου 8 του άρθρου 44.

Αν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρακωλύεται η διαδικασία από την παρουσία τρίτων προσώπων, με απόφαση της αρχής που λαμβάνεται παραχρήμα και καταχωρίζεται στο πρακτικό ή την απόφαση, μπορεί να διακοπεί η διαδικασία και να συνεχισθεί με την παρουσία μόνο των μερών.

10. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον της Ολομέλειας ή τμήματος της Επιτροπής Ανταγωνισμού και ιδίως για την εξέταση μαρτύρων, τηρούνται πρακτικά. Η προθεσμία για την υποβολή συμπληρωματικού υπομνήματος αρχίζει από την επομένη της κοινοποίησης στα μέρη, με επιμέλεια των Γραμματέων της επιτροπής των πρακτικών. Σε κάθε περίπτωση, τα πρακτικά κοινοποιούνται στα μέρη μέσα σε ένα μήνα από την ολοκλήρωση της συζήτησης της υπόθεσης.

11. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού κοινοποιούνται με επιμέλεια των Γραμματέων της επιτροπής σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.».

Άρθρο 14

Έσοδα και προϋπολογισμός της Επιτροπής Ανταγωνισμού - Αντικατάσταση της παρ. 6 άρθρου 17 του ν. 3959/2011

Στο άρθρο 17 του ν. 3959/2011 (Α' 93) η παρ. 6 αντικαθίσταται, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 8 τροποποιείται ως προς την παραπομπή στα εδάφια της περ. Α της παρ. 6 και το άρθρο 17 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 17

Έσοδα και προϋπολογισμός της Επιτροπής Ανταγωνισμού

(Άρθρο 5 της Οδηγίας-Πόροι)

1. Στις ανώνυμες εταιρείες που ιδρύονται ή αυξάνουν το μετοχικό τους κεφάλαιο επιβάλλεται τέλος ύψους ένα τοις χιλίοις (1%), υπολογιζόμενο επί του μετοχικού κεφαλαίου ή επί του ποσού της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου αντιστοίχως υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Τα έσοδα αυτά εισπράττονται στο όνομα και για λογαριασμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού και κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, τη διαχείριση του οποίου έχει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισής της. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθορίζονται τα όργανα, ο τρόπος και η διαδικασία είσπραξης των πιο πάνω χρηματικών ποσών. Τα έσοδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού πρέπει κατ' ελάχιστο να ανέρχονται για τα έτη 2021 και 2022 σε ποσό που αντιστοιχεί σε ύψος 0.0000368 του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) του οικονομικού έτους 2019, όπως αυτό ορίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή («ελάχιστο όριο εσόδων»), ενώ για τα έτη από το 2023 και εφεξής σε ποσό που αντιστοιχεί σε ύψος 0.00004 (τέσσερα του δισεκατομμυρίου) του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) του προηγούμενου οικονομικού έτους, όπως αυτό ορίζεται κατ' έτος από την Ελληνική Στατιστική Αρχή («ελάχιστο όριο εσόδων»). Εάν το ύψος των εσόδων της Επιτροπής Ανταγωνισμού από τα τέλη του προηγούμενου εδαφίου είναι χαμηλότερο του ελάχιστου ορίου εσόδων, η σχετική διαφορά συμπληρώνεται από τον κρατικό προϋπολογισμό με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν σχετικού αιτήματος του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν σχετικού αιτήματος του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τα έσοδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού δύνανται να ενισχύονται από τον κρατικό προϋπολογισμό κατ' ελάχιστο σε ύψος 0.00001 (ένα του δισεκατομμυρίου) του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) του προηγούμενου έτους, όπως αυτό ορίστηκε από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, εφόσον το συμβούλιο εμπειρογνομόνων της Επιτροπής Ανταγωνισμού των παρ. 3 και 4 του άρθρου 22, κρίνει, κατά απλή πλειοψηφία, ότι οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι της Επιτροπής Ανταγωνισμού, βάσει της στοχοθεσίας της Επιτροπής, και ύστερα από μέτρηση βασικών δεικτών απόδοσης, έχουν

επιτευχθεί. Η ενίσχυση των εσόδων της Επιτροπής με αυτό το ποσό πραγματοποιείται εντός του αμέσως επόμενου οικονομικού έτους.

1Α. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή Ανταγωνισμού εισπράττει, εκτός του τέλους της παρ. 1, ως πόρο, επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις, χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων ή κάθε άλλο έσοδο που προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως διεθνείς οργανισμούς, επιστημονικούς και ερευνητικούς οργανισμούς. Τα έσοδα αυτά εισπράττονται στο όνομα και για λογαριασμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού και κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, τη διαχείριση του οποίου έχει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισής της. Τα έσοδα αυτά δεν μπορούν να υπερβαίνουν κατ' έτος το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του «ελάχιστου ορίου εσόδων» της παρ. 1. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαχείριση των πόρων του προηγούμενου εδαφίου, την παροχή αμοιβών σε τρίτους και πρόσθετων αμοιβών στο προσωπικό και τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού αποκλειστικά για την εκτέλεση των σχετικών ερευνητικών προγραμμάτων.

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει υποχρέωση να τηρεί λογαριασμούς και αρχεία, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα αποτελέσματα χρήσης και ο ισολογισμός, σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσίου λογιστικού και, όπως ειδικότερα ορίζεται στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης. Ο έλεγχος των οικονομικών στοιχείων και των ετήσιων λογαριασμών και οικονομικών καταστάσεων γίνεται από δύο (2) ορκωτούς λογιστές. Τα στοιχεία αυτά και οι οικονομικές καταστάσεις δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής και στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και υποβάλλονται στον Πρόεδρο της Βουλής μαζί με την ετήσια έκθεση του άρθρου 29 και τον προϋπολογισμό του επόμενου έτους.

3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού υπόκειται στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαθέτει ανεξαρτησία ως προς τον τρόπο διάθεσης του χορηγούμενου προϋπολογισμού της για τους σκοπούς εκπλήρωσης των καθηκόντων της, εντός του πλαισίου του ν. 4270/2014 (Α' 143).

5. Αν από την οικονομική διαχείριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού στο τέλος κάθε οικονομικού έτους προκύπτει θετικό καθαρό αποτέλεσμα χρήσης (έσοδα - έξοδα), διατίθεται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του θετικού οικονομικού αυτού αποτελέσματος με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ως έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού.

6. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να προβαίνει σε σύναψη δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισής της, συμπεριλαμβανομένης και της αγοράς ή μίσθωσης ακινήτων. Το τίμημα της αγοράς ή της μίσθωσης ακινήτων καταβάλλεται από τους πόρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

A. Η αγορά ακινήτου διενεργείται με δημόσιο διεθνή διαγωνισμό. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η αγορά ακινήτου χωρίς διαγωνισμό, εφόσον το προς αγορά ακίνητο είναι ιδιοκτησίας νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.), οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης α' ή β' βαθμού, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 192 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114) και την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 1 του π.δ. 242/1996 (Α' 179), για την εκμίσθωση ακινήτων και σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 186 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και την παρ. 3 του άρθρου 13 του π.δ. 242/1996, για την εκποίηση ακινήτων, δημόσιας επιχείρησης και οργανισμού (δ.ε.κ.ο.), της Τράπεζας της Ελλάδος, ανώνυμης εταιρείας, η οποία ελέγχεται από το δημόσιο, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014, ή εποπτεύεται από αυτό, ιδρύματος ή κοινωφελούς περιουσίας του ν. 4182/2013 (Α' 185). Σε περίπτωση που το ακίνητο το οποίο πρόκειται να αγοράσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού χρειάζεται παρεμβάσεις, προσθήκες ή βελτιώσεις, δύναται να προβαίνει σε αυτές εξ ιδίων πόρων. Η μελέτη για τις ανωτέρω εργασίες και η έκδοση της απαιτούμενης άδειας μπορούν να ανατεθούν, σύμφωνα με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, σε μελετητικό γραφείο. Η παραλαβή του ακινήτου, έτοιμου προς χρήση, γίνεται από Επιτροπή, την οποία συγκροτεί η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

B. Η μίσθωση ακινήτου για τη στέγαση των υπηρεσιών της Επιτροπής μπορεί να υπερβαίνει και τη δωδεκαετία που προβλέπεται στο άρθρο 4 του ν. 3130/2003 (Α' 76), με ανώτατη διάρκεια τα σαράντα (40) έτη και με δυνατότητα άπαξ ανανέωσης. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να συνάπτει συμβάσεις μακροχρόνιας μίσθωσης.

Η μίσθωση ακινήτου διενεργείται με δημόσιο μειοδοτικό διαγωνισμό. Στη διαδικασία μίσθωσης δικαιούνται να υποβάλουν προσφορές οι κύριοι των ακινήτων και οι κάτοχοι αυτών, δυνάμει σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), εφόσον προσκομίζουν έγγραφη συναίνεση του κυρίου του ακινήτου. Ο κύριος του ακινήτου συνυπογράφει τη σύμβαση μίσθωσης, διασφαλίζοντας την ακώλυτη χρήση του μισθίου από την Επιτροπή Ανταγωνισμού καθόλη τη διάρκεια της μίσθωσης, σε περίπτωση δε, καταγγελίας της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπεισέρχεται ως εκμισθωτής στη σύμβαση με την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την υπόλοιπη διάρκεια αυτής με τους ίδιους όρους.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η μακροχρόνια μίσθωση ακινήτου χωρίς διαγωνιστική διαδικασία, διαζευκτικά, εφόσον: α) το προς μίσθωση ακίνητο είναι ιδιοκτησίας νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.), οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης α' ή β' βαθμού, δημόσιας επιχείρησης και οργανισμού (δ.ε.κ.ο.), της Τράπεζας της Ελλάδος, ανώνυμης εταιρείας, η οποία ελέγχεται από το Δημόσιο, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014, ή εποπτεύεται από αυτό, ιδρύματος ή κοινωφελούς περιουσίας του ν. 4182/2013, ή β) πρόκειται για την επέκταση της Επιτροπής Ανταγωνισμού σε μη μισθωμένους χώρους του ιδίου ή παρακείμενου ακινήτου. Σε περίπτωση που το ακίνητο χρειάζεται παρεμβάσεις, προσθήκες ή βελτιώσεις, δύναται να προβαίνει σε αυτές εξ ιδίων πόρων. Τα ποσά για την εκπόνηση της μελέτης, την έκδοση αδειας, την κατασκευή και την παρακολούθηση εκτέλεσης των εργασιών και την παραλαβή του μισθίου, στον βαθμό που βαρύνουν τον εκμισθωτή, μετά από κοινή συμφωνία των μερών, συμψηφίζονται με τα συμβατικά οριζόμενα μισθώματα ή άλλως συνυπολογίζονται κατά τον καθορισμό του ύψους του μισθώματος. Η μελέτη για τις ανωτέρω εργασίες και η έκδοση της απαιτούμενης άδειας μπορούν να

ανατεθούν, σύμφωνα με τις διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, σε μελετητικό γραφείο. Η παραλαβή του μισθίου, έτοιμου προς χρήση, γίνεται από Επιτροπή, την οποία συγκροτεί η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού και στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι του εκμισθωτή και της μισθώτριας.

7. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποδίδει στους δικαιούχους ποσά που έχουν καταβληθεί υπέρ της αχρεωστήτως. Σε αυτά συμπεριλαμβάνεται ιδίως, το ποσό της παρ. 1, που αντιστοιχεί στο ιδρυτικό κεφάλαιο που δεν καταβλήθηκε ή στο ποσό της αύξησης του κεφαλαίου που δεν καλύφθηκε ή στο υπερβάλλον ποσό του τέλους που καλύφθηκε από εσφαλμένο υπολογισμό.

8. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να προβαίνει στη σύναψη σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης ακινήτου με εκμισθώτρια την ίδια. Για τη σχετική διαδικασία ισχύουν κατ' αναλογία τα προβλεπόμενα στα εδάφια δεύτερο, τρίτο και τέταρτο της περ. Α της παρ. 6.

9. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, εγγραπτέα στο οικείο κτηματολογικό βιβλίο, μεταβιβάζεται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, όπως νόμιμα εκπροσωπείται, η κυριότητα του ακινήτου που βρίσκεται στην Αθήνα, επί των οδών Κότσικα 1Α και Πατησίων 70, που έχει αγοραστεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων έναντι τιμήματος που καταβλήθηκε από τους πόρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού και στο οποίο η τελευταία στεγάζει τις υπηρεσίες της.».

Άρθρο 15

Νομική υποστήριξη μελών και προσωπικού της Επιτροπής Ανταγωνισμού - Αντικατάσταση παρ. 1 και τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 18 του ν. 3959/2011

Στο άρθρο 18 του ν. 3959/2011 (Α' 93), αντικαθίσταται η παρ. 1 και τροποποιείται το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 ώστε να καταλαμβάνει το προσωπικό που αποχώρησε από την Επιτροπή Ανταγωνισμού και το άρθρο 18 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 18

Νομική υποστήριξη μελών και προσωπικού της Επιτροπής Ανταγωνισμού

1. Τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τακτικά και αναπληρωματικά, και το προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού, όταν δρουν μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, δεν διώκονται και δεν ενάγονται για ενέργειες που αφορούν την εφαρμογή του παρόντος νόμου ή γνώμη που διατύπωσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, εκτός αν ενήργησαν εκ δόλου ή παραβίασαν το απόρρητο των πληροφοριών και στοιχείων, που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή παρέβησαν το καθήκον εχεμύθειας του άρθρου 26 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007). Η ρύθμιση αυτή ισχύει και για τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθώς και για το προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τα οποία αποχώρησαν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

2. Η δικαστική υπεράσπιση και νομική υποστήριξη των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού και του προσωπικού που υπηρετεί και απασχολείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού με οποιαδήποτε έννομη σχέση, όταν ενάγονται ή κατηγορούνται για πράξεις ή παραλείψεις που ανάγονται αποκλειστικά στην εκπλήρωση των καθηκόντων τους, ανατίθεται εφόσον οι ανωτέρω το επιθυμούν, σε εξωτερικό δικηγόρο που ορίζεται από την Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με εξαίρεση τις πράξεις ή παραλείψεις οι οποίες στρέφονται κατά της ίδιας. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού καλύπτει τη σχετική δαπάνη, το ύψος της οποίας προσδιορίζεται στη συγκεκριμένη απόφαση. Το ενδιαφερόμενο μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τα μέλη του προσωπικού της Επιτροπής Ανταγωνισμού μπορούν διαζευκτικά να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες άλλου δικηγόρου της επιλογής τους. Με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού ορίζεται το ανώτατο ύψος της σχετικής δαπάνης που καλύπτει η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Το μέλος ή ο υπάλληλος, ο οποίος καταδικάζεται αμετακλήτως, είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού το σύνολο της δαπάνης που η Επιτροπή έχει καταβάλει για τη δικαστική υπεράσπισή του. Η ρύθμιση αυτή ισχύει για τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθώς και για το προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τα οποία αποχώρησαν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.».

Άρθρο 16

Αρμοδιότητες Προέδρου και Αντιπροέδρου της Επιτροπής – Τροποποίηση παρ. 1, 4 και αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 19 του ν. 3959/2011

Στο άρθρο 19 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) στην παρ. 1, προστίθενται περ. β) και γ), β) αντικαθίσταται η παρ. 3, γ) τροποποιείται η περ. α) της παρ. 4 ως προς την απαλοιφή της λέξης «ελλείπει» και το άρθρο 19 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 19

Αρμοδιότητες Προέδρου και Αντιπροέδρου της Επιτροπής

1. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού εκπροσωπεί την Επιτροπή ενώπιον παντός τρίτου και έχει σύμφωνα με το νόμο, τις κανονιστικές πράξεις και τις αποφάσεις της Ολομέλειας την ευθύνη της λειτουργίας αυτής, ασκεί δε τις προς τούτο αρμοδιότητες και ιδίως:

α) ενημερώνει τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την εκτέλεση των αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τη βεβαίωση και την είσπραξη των βεβαιωμένων προστίμων,

β) συντονίζει και κατευθύνει τη λειτουργία της Επιτροπής Ανταγωνισμού και των οργανικών μονάδων αυτής,

γ) εκπροσωπεί την Επιτροπή Ανταγωνισμού στις Επιτροπές και Ομάδες, συνεδριάσεις και Συνόδους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) και άλλων διεθνών οργανισμών, δυνάμενος να εξουσιοδοτεί προς τούτο τον αντιπρόεδρο ή μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή τον Γενικό Διευθυντή ή τους Διευθυντές ή υπάλληλο των οργανικών μονάδων αυτής,

δ) είναι ο ανώτερος διοικητικός προϊστάμενος του προσωπικού των οργανικών μονάδων της Επιτροπής Ανταγωνισμού,

ε) συγκροτεί το Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του προσωπικού της Επιτροπής, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,

στ) μεριμνά για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, του απολογισμού και του ισολογισμού της Επιτροπής,

ζ) εποπτεύει τη διαχείριση των οικονομικών της Επιτροπής και τη διάθεση των χρηματικών κονδυλίων, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Ολομέλειας της Επιτροπής, τις διατάξεις του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης και της κείμενης νομοθεσίας,

η) ασκεί τις εξουσίες που προβλέπονται στο άρθρο 8,

θ) αποφασίζει, με την επιφύλαξη της περίπτωσης ιστ' της παραγράφου 2 του άρθρου 14, για τη διενέργεια αυτεπάγγελτων ελέγχων από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού,

ι) προβαίνει στην έκδοση ανακοινώσεων προς ενημέρωση του κοινού,

ια) υπογράφει τα ερωτήματα προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για θέματα αρμοδιότητας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αποδέχεται τις σχετικές γνωμοδοτήσεις και εγκρίνει τα πρακτικά γνωμοδοτήσεων του Ν.Σ.Κ. σε δικαστικές και εξώδικες υποθέσεις της Επιτροπής,

ιβ) εκδίδει τις πράξεις διορισμού του προσωπικού της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 5 του άρθρου 21,

ιγ) ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται στον παρόντα νόμο, χωρίς να ορίζεται το αρμόδιο όργανο.

2. Ο Πρόεδρος μπορεί να εξουσιοδοτεί τον Αντιπρόεδρο, τους Εισηγητές, τον Γενικό Διευθυντή ή προϊστάμενους των οργανικών μονάδων της Επιτροπής Ανταγωνισμού να ασκούν μέρος των αρμοδιοτήτων του και να υπογράφουν έγγραφα ή πράξεις «με εντολή» του.

3. Ο Πρόεδρος ορίζει, με απόφασή του, το διοικητικό προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού που στελεχώνει τις οργανικές μονάδες:

α) Διεύθυνση Συντονισμού και Γραμματείας Προέδρου, Αντιπροέδρου, Εισηγητών και Ολομέλειας, β) Γραφείο Νομικού Συμβούλου, γ) Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Επικοινωνίας, και δ) Ανεξάρτητο Γραφείο Εσωτερικού Ελέγχου. Για τη διαδικασία επιλογής των προϊστάμενων αυτών εφαρμόζονται αναλόγως όσα προβλέπονται στις παρ. 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 21 και στο άρθρο 21B.

4. Ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) αναπληρώνει τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται,

β) παρακολουθεί την εκτέλεση των αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τη βεβαίωση και την είσπραξη των βεβαιωμένων προστίμων και ενημερώνει την Ολομέλεια,

γ) συντονίζει και εποπτεύει την εκπόνηση επιχειρησιακών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων,

δ) με εξουσιοδότηση του Προέδρου, ασκεί μέρος των αρμοδιοτήτων αυτού και υπογράφει έγγραφα ή πράξεις «με εντολή» του.»

Άρθρο 17

Οργάνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού – Τροποποίηση τίτλου, παρ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12 και προσθήκη παρ. 13, 14, 15 και 16 στο άρθρο 21 του ν. 3959/2011 (Άρθρο 5 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στο άρθρο 21 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) τροποποιείται ο τίτλος με διαγραφή της αναφοράς στο προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού, β) στην παρ. 1, αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο και καταργείται το τρίτο εδάφιο, γ) οι παρ. 2, 3, 5 και 8 αντικαθίστανται, δ) τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 4 τροποποιούνται προκειμένου να γίνεται αναφορά όχι μόνο σε διευθύνσεις, αλλά και σε τμήματα και στο δεύτερο εδάφιο διαγράφεται η αναφορά σε μεταταχθέντες διευθυντές στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, ε) στην παρ. 6, στο πρώτο εδάφιο επικαιροποιείται η παραπομπή στις αναφερόμενες διατάξεις, στο δεύτερο εδάφιο διαγράφεται η αναφορά σε απόσπαση και το τρίτο εδάφιο καταργείται, στ) στην παρ. 7, τροποποιούνται το πρώτο εδάφιο ως προς τις ιδιότητες των εμπειρογνομόνων και το δεύτερο εδάφιο ως προς τα αρμόδια όργανα και προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο, ζ) στην παρ. 9, αντικαθίστανται το πρώτο και το τρίτο εδάφιο της περ. α) και η περ. β) και προστίθεται περ. γ), η) στην παρ. 10 διαγράφεται η αναφορά σε υπαλλήλους που έχουν μεταταχθεί στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και προστίθεται παραπομπή στον ν. 4440/2016 (Α' 224) ως προς τη διαδικασία απόσπασης, θ) στην παρ. 12, τροποποιούνται το πρώτο εδάφιο ως προς το πεδίο εφαρμογής και το τέταρτο εδάφιο ως προς τις συνέπειες της πρόσληψης δικηγόρου σε θέση ειδικού επιστημονικού προσωπικού και προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο, ι) προστίθενται παρ. 13 έως 16 και το άρθρο 21 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 21

Οργάνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού

1. Στην Επιτροπή Ανταγωνισμού συνιστάται Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της οποίας προϊστάται Γενικός Διευθυντής. Η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού αποτελείται από διευθύνσεις ανά τομέα, καθώς και αυτοτελή τμήματα και γραφεία.
2. Ο Γενικός Διευθυντής συντονίζει τη λειτουργία των Διευθύνσεων και λοιπών οργανικών μονάδων που υπάγονται σ' αυτόν. Ο Γενικός Διευθυντής επιλέγεται ύστερα από δημόσια προκήρυξη της θέσης στην οποία προσδιορίζονται τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που καλείται να πληροί, και δεν απαιτείται να προέρχεται από το προσωπικό της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού. Ο Γενικός Διευθυντής διορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με τετραετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεωθεί για μία μόνο φορά, με την επιφύλαξη του άρθρου 21Γ. Η πρόσληψη δικηγόρου στη θέση του Γενικού Διευθυντή συνεπάγεται αναστολή του δικηγορικού λειτουργήματος. Ο Γενικός Διευθυντής λαμβάνει αποδοχές, επιδόματα, προσαυξήσεις και λοιπές παροχές που προβλέπονται για τους Γενικούς Διευθυντές της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

3. Η οργάνωση και η διάρθρωση των οργανικών μονάδων της Επιτροπής σε διευθύνσεις, τμήματα και γραφεία, οι αρμοδιότητες αυτών και τα προσόντα του προσωπικού, ο αριθμός των θέσεων του προσωπικού, η κατανομή αυτών σε κλάδους και ειδικότητες και κάθε σχετικό θέμα καθορίζονται με τον Οργανισμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Ο συνολικός αριθμός των θέσεων του προσωπικού ορίζεται στις διακόσιες (200). Η αύξηση του αριθμού των θέσεων γίνεται με τον Οργανισμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κατά το πρώτο εδάφιο, και σε καμία περίπτωση ο αριθμός αυτός δεν μπορεί να υπερβεί τις διακόσιες πενήντα (250). Η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού δύναται να στελεχώνεται, περαιτέρω, κατ' ανώτατο όριο και από έως δύο (2) έμμισθους δικηγόρους, οι οποίοι επιλέγονται με προκήρυξη και δεν επιτρέπεται να αναλαμβάνουν ή να συμμετέχουν σε υποθέσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κατά τη διάρκεια της απασχόλησής τους στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και για ένα (1) έτος μετά από την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη της εντολής. Επιπλέον, τα εν λόγω πρόσωπα δεν επιτρέπεται μετά από την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη της εντολής να αναλαμβάνουν ή να συμμετέχουν σε υποθέσεις που χειρίστηκαν ή στον χειρισμό των οποίων είχαν συμμετάσχει κατά τη διάρκεια της απασχόλησής τους στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Με την προκήρυξη της πλήρωσης των ως άνω θέσεων καθορίζεται η ιδιότητα παρά Πρωτοδίκαις, παρ' Εφέταις ή παρ' Αρείω Πάγω, των προς πρόσληψη έμμισθων δικηγόρων. Η σχέση που συνδέει τους έμμισθους δικηγόρους με την Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αυτή των άρθρων 42 έως 46 του ν. 4194/2013 («Κώδικας Δικηγόρων», Α' 208).

4. Η πρόσληψη δικηγόρου στη θέση προϊσταμένου διεύθυνσης και τμήματος συνεπάγεται αναστολή του δικηγορικού λειτουργήματος. Οι διευθυντές και τμηματάρχες που δεν ανήκουν στο προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή δεν έχουν αποσπασθεί σε αυτή προς πλήρωση θέσης διευθυντή ή τμηματάρχη λαμβάνουν τις κάθε είδους αποδοχές, επιδόματα, προσαυξήσεις και λοιπές παροχές που λαμβάνουν τα μέλη του ειδικού επιστημονικού προσωπικού όταν επιλέγονται ως προϊστάμενοι διευθύνσεων ή τμημάτων. Για τον καθορισμό του μισθολογικού κλιμακίου προσμετράται ο χρόνος προϋπηρεσίας κάθε προηγούμενης σχετικής απασχόλησης.

5. Επιτρέπεται η πλήρωση των θέσεων με:

α) διορισμό σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 4765/2021 (Α' 7), ή

β) με μετάταξη μόνιμων ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλων του δημόσιου τομέα όπως αυτός ορίζεται από το άρθρο 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143).

Ο διορισμός ενεργείται με πράξη του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Η μετάταξη διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 4440/2016 (Α' 224).

6. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό προσλαμβάνεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου σύμφωνα με τον ν. 4765/2021. Η πλήρωση των θέσεων μπορεί να γίνει και με μετάταξη, κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

7. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να συμβουλευέται ειδικούς και εμπειρογνώμονες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, για ιδιαίτερα θέματα και προβλήματα, εφόσον το κρίνει αναγκαίο και σκόπιμο. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ορίζεται το ύψος της

αποζημίωσης των ειδικών και των εμπειρογνώμων. Η συνολική ετήσια αποζημίωση έκαστου ειδικού και εμπειρογνώμονα, φυσικού ή νομικού προσώπου, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο σύμφωνα με το άρθρο 118 του ν. 4412/2016 (Α' 147) για την απευθείας ανάθεση υπηρεσιών.

8. Στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορούν να απασχολούνται αμισθί για περίοδο που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους εννέα (9) μήνες για τον καθένα, νέοι επιστήμονες, των οποίων ο αριθμός δεν μπορεί να υπερβαίνει τους είκοσι (20), προκειμένου να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία στον νομικό ή οικονομικό τομέα του ελεύθερου ανταγωνισμού και στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών.

9. α) Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο του προσωπικού των οργανικών μονάδων της Επιτροπής Ανταγωνισμού συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου της Επιτροπής και αποτελείται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού που ορίζεται ως Πρόεδρος του Συμβουλίου, ένα (1) μέλος της Επιτροπής που εκλέγεται από την Ολομέλεια αυτής κατόπιν εισήγησης του Προέδρου, από τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού και από δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους του προσωπικού με βαθμό τουλάχιστον Β'. Οι παραπάνω ορίζονται με τους αναπληρωτές τους. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού ορίζεται ως αναπληρωτής του Γενικού Διευθυντή ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επικεφαλής Νομικού. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο λειτουργεί και ως Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης.

β) Καθήκοντα Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου του προσωπικού των οργανικών μονάδων της Επιτροπής Ανταγωνισμού ασκεί το Πειθαρχικό Συμβούλιο της παρ. 2 του άρθρου 13.

γ) Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού συστήνεται Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης, το έργο της οποίας ορίζεται στο άρθρο 21 του ν. 4369/2016 (Α' 33). Αποτελείται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού ως Πρόεδρο με αναπληρωτή ένα (1) μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού που εκλέγεται από την Ολομέλεια αυτής κατόπιν εισήγησης του Προέδρου, τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης με αναπληρωτή τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Επικεφαλής Νομικού της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, ένα μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού με αναπληρωτή έτερο μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού που εκλέγονται από την Ολομέλεια αυτής κατόπιν εισήγησης του Προέδρου και από δύο προϊσταμένους Γενικής Διεύθυνσης από άλλον φορέα με τους αναπληρωτές τους. Για την επιλογή των μελών που προέρχονται από άλλον φορέα διενεργείται υποχρεωτικά δημόσια κλήρωση μεταξύ τουλάχιστον πέντε (5) υποψηφίων που προέρχονται από πέντε (5) διαφορετικούς φορείς. Γραμματέας της Ειδικής Επιτροπής Αξιολόγησης ορίζεται υπάλληλος της Διεύθυνσης αρμοδιότητας θεμάτων προσωπικού της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Στην Επιτροπή μετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου και δύο (2) αιρετοί εκπρόσωποι των μόνιμων υπαλλήλων ή των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ.) της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Η θητεία των μελών της Ειδικής Επιτροπής Αξιολόγησης είναι διετής. Η συγκρότηση της Ειδικής Επιτροπής Αξιολόγησης γίνεται εντός είκοσι (20) ημερών από τη λήξη της θητείας της.

10. Οι θέσεις των προϊσταμένων των διευθύνσεων, τμημάτων και γραφείων της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού μπορεί να καταλαμβάνονται από προσωπικό της Επιτροπής, από

υπαλλήλους που έχουν αποσπασθεί σε αυτή προς πλήρωση της θέσης σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 4440/2016 ή από πρόσωπα επί θητεία κατά την παράγραφο 4.

11. Τα ασυμβίβαστα του πρώτου και δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου ισχύουν και εφαρμόζονται αναφορικά και με την ιδιότητα του Γενικού Διευθυντή ή του προϊστάμενου Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού. Τα εν λόγω ασυμβίβαστα ισχύουν κατά το χρόνο διορισμού και καθ' όλη τη διάρκεια της σχετικής ανάθεσης καθηκόντων. Με σχετική απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ο Γενικός Διευθυντής ή ο προϊστάμενος Διεύθυνσης απαλλάσσεται των καθηκόντων του όταν διαπιστώνεται η συνδρομή ασυμβίβαστου στο πρόσωπό του. Η παρούσα αρχίζει να ισχύει με τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και καταλαμβάνει και τα ήδη υπηρετούντα στελέχη της Γενικής Διεύθυνσης, εφόσον στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου δεν είχε παρέλθει, κατά το χρόνο ανάθεσης των καθηκόντων τους στη Γενική Διεύθυνση, πενταετία από τη λήξη της κατοχής θέσης ή της ανάθεσης ή της απόσπασης ή της απασχόλησης σε γραφείο του ίδιου εδαφίου, ή εφόσον, στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου, το ασυμβίβαστο υφίσταται κατά το χρόνο έναρξης ισχύος της.

12. Οι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, της Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων και Επικοινωνίας, της Διεύθυνσης Συντονισμού και Γραμματείας Προέδρου και του Γραφείου Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και οι αποσπασμένοι σ' αυτήν υπάλληλοι, λαμβάνουν ειδική πρόσθετη αμοιβή που καθορίζεται κατά κατηγορία με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων και καταβάλλεται από τον προϋπολογισμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Στην περίπτωση που οι αποσπασμένοι υπάλληλοι λαμβάνουν από την υπηρεσία τους ειδικές πρόσθετες αμοιβές, υποχρεούνται να επιλέξουν με δήλωσή τους προς τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού που κοινοποιείται και στην υπηρεσία από την οποία είναι αποσπασμένοι, την ειδική πρόσθετη αμοιβή της παρούσας παραγράφου ή τις ειδικές πρόσθετες απολαβές που προβλέπονται στην οργανική τους θέση. Οι αποδοχές του ειδικού επιστημονικού προσωπικού που προσλαμβάνεται κατά την παράγραφο 6 καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Η πρόσληψη δικηγόρου σε θέση ειδικού επιστημονικού προσωπικού συνεπάγεται τη διατήρηση της δικηγορικής ιδιότητας και τη θέση αυτού σε καθεστώς αναστολής του δικηγορικού λειτουργήματος, χωρίς να θίγονται τα ασφαλιστικά του δικαιώματα, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης. Η παράγραφος 2 του άρθρου 24 του ν. 1868/1989 (Α' 230), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 37 του ν. 2145/1993 (Α' 88) εφαρμόζεται αναλόγως, με εξαίρεση τη δεύτερη περίοδο του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 1868/1989, από την ημέρα ανάληψης των καθηκόντων τους, για τους δικηγόρους που υπηρετούν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και τελούν σε υποχρεωτική αναστολή άσκησης του λειτουργήματός τους. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται για τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού που είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, εφόσον είναι δικηγόροι.

Η υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων και των δικηγόρων που τελούν σε αναστολή, διέπεται κατά περίπτωση από:

α. τον Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ν. 3528/2007, Α' 26) ως προς το μόνιμο προσωπικό, που εφαρμόζεται αναλόγως,

β. τον Κώδικα Προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου του Δημοσίου, των ν. π.δ.δ. και των ο.τ.α. (π.δ. 410/1988, Α' 191) και τον ν. 3801/2009 (Α' 163) ως προς το προσωπικό που απασχολείται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

13. Το προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού εκτελεί τα καθήκοντά του με αμεροληψία, εχεμύθεια, επαγγελματισμό, διαφάνεια και προς το συμφέρον της αποτελεσματικής εφαρμογής των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και των άρθρων 1, 1Α και 2 του παρόντος, τηρώντας όσα προβλέπονται στην υπ' αρ. 1239/25.2.2020 (Β' 598) απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, όπως εκάστοτε ισχύει. Απολαμβάνει προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και εκτελεί το έργο του ανεπηρέαστο από πολιτικές και άλλες εξωτερικές παρεμβάσεις. Για τον σκοπό αυτό, δεν υπόκειται σε καμία εντολή ή υπόδειξη προερχόμενη από άλλη δημόσια αρχή, εξαιρουμένων των εισαγγελικών και δικαστικών αρχών.

14. Το προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού υποχρεούται να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να προλαμβάνονται και να αποφεύγονται καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων. Στο πλαίσιο αυτό, οφείλει να ενημερώνει αμελλητί και εγγράφως την υπηρεσία για καταστάσεις ή γεγονότα, τα οποία πιθανολογείται ότι ενέχουν κίνδυνο σύγκρουσης συμφερόντων. Η παραβίαση των ανωτέρω υποχρεώσεων συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο τιμωρείται σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας και ανάλογα με τη σοβαρότητα της συμπεριφοράς.

15. Μετά από την αποχώρηση για οποιονδήποτε λόγο του προσωπικού δεν επιτρέπεται για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους από την αποχώρησή του, να συμμετέχει, στο πλαίσιο της επαγγελματικής δραστηριότητάς του, σε υπόθεση η οποία σχετίζεται με τη διαδικασία εφαρμογής των άρθρων 1, 1Α, 2 ή 5 έως και 10 του παρόντος και 101 ή 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που το συγκεκριμένο μέλος του προσωπικού χειρίστηκε κατά τη διάρκεια της απασχόλησής ή της θητείας του. Μετά από την αποχώρηση για οποιονδήποτε λόγο των Προϊσταμένων της Γενικής Διεύθυνσης, Διευθύνσεων, Τμημάτων και Γραφείων που προέρχονται από τον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα και δεν ανήκουν στο προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού, δεν επιτρέπεται τα εν λόγω πρόσωπα να συμμετέχουν σε υποθέσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κατά τη διάρκεια της απασχόλησής τους στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και για έξι (6) μήνες από την αποχώρησή τους. Δεν επιτρέπεται επίσης να συμμετέχουν, καθ' οιονδήποτε τρόπο, στο πλαίσιο της επαγγελματικής δραστηριότητάς τους, σε υποθέσεις που σχετίζονται με την εφαρμογή των άρθρων 1, 1Α, 2 ή 5 έως και 10 του παρόντος και 101 ή 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις οποίες χειρίστηκαν κατά τη διάρκεια της θητείας τους.

16. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται, με αιτιολογημένη απόφασή της, ύστερα από ακρόαση, να απαλλάσσει των καθηκόντων τους προϊσταμένους της Γενικής Διεύθυνσης, των διευθύνσεων, των τμημάτων και γραφείων της Επιτροπής Ανταγωνισμού πριν από τη λήξη της θητείας τους, για λόγους που ανάγονται σε πλημμελή άσκηση των καθηκόντων τους, και

ιδιαίτερα για αδικαιολόγητη επιείκεια ή μεροληψία κατά τη σύνταξη των εκθέσεων αξιολόγησης, για πλημμελή άσκηση ή αδυναμία άσκησης ελέγχου επί των υπαλλήλων, για μη προσήκουσα συμπεριφορά προς τους πολίτες, ευθυνοφοβία, απροθυμία για την εφαρμογή νέων μεθόδων οργάνωσης, λειτουργίας και αποδοτικότητας, αδικαιολόγητη καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των υποθέσεων, κακή συνεργασία με λοιπούς προϊσταμένους και μειωμένη ποιοτική και ποσοτική απόδοση.».

Άρθρο 18

Ρύθμιση θεμάτων προσωπικού Επιτροπής Ανταγωνισμού– Προσθήκη άρθρου 21Γ στον ν. 3959/2011

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 21Γ ως εξής:

«Άρθρο 21Γ

Ρύθμιση θεμάτων προσωπικού Επιτροπής Ανταγωνισμού

1. Οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων της Επιτροπής Ανταγωνισμού που δεν ανήκουν στο προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή στον δημόσιο τομέα, όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ορίζονται, ύστερα από την επιλογή τους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21B του παρόντος, με απόφαση του Προέδρου, με τετραετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεωθεί για δύο (2) επιπλέον χρόνια κατά ανώτατο όριο.
2. Οι αποδοχές του προϊσταμένου της γενικής διεύθυνσης, των προϊσταμένων διεύθυνσης της Επιτροπής Ανταγωνισμού και των προϊσταμένων τμημάτων της Επιτροπής Ανταγωνισμού που δεν ανήκουν στον δημόσιο τομέα, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού.
3. Για τις άδειες και διευκολύνσεις που δικαιούνται οι προϊστάμενοι της παρ. 1 εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις που εκάστοτε ισχύουν για τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου.
4. Το υπηρεσιακό συμβούλιο και το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο του άρθρου 21, που είναι αρμόδια για τους μονίμους υπαλλήλους της Επιτροπής Ανταγωνισμού είναι αρμόδια να εκφέρουν σύμφωνη γνώμη και για ζητήματα των προϊσταμένων της παρ. 1.
5. Οι προϊστάμενοι της παρ. 1 αξιολογούν και αξιολογούνται σύμφωνα με το σύστημα αξιολόγησης που ισχύει για τους προϊσταμένους και υπαλλήλους της Επιτροπής Ανταγωνισμού.».

Άρθρο 19

Εξουσίες της Επιτροπής επί παραβάσεων – Τροποποίηση άρθρου 25 του ν. 3959/2011 (Άρθρα 10, 11 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στο άρθρο 25 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) οι παρ. 2, 3, 4, 5, 6 και 8 καταργούνται, β) στην παρ. 1, στο πρώτο εδάφιο διαγράφεται η αναφορά σε αίτηση του αρμόδιου Υπουργού, στην

περ. δ) διορθώνεται η παραπομπή στις αναφερόμενες διατάξεις, προστίθεται αναφορά ως προς την υπαιτιότητα και διαγράφεται η αναφορά σε μη εκπλήρωση αναληφθείσας δέσμευσης, στην περ. ε) διορθώνεται η παραπομπή στις αναφερόμενες διατάξεις, αντικαθίσταται η περ. στ) και προστίθενται περ. ζ) και η), γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 7 η προθεσμία ενημέρωσης του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού γίνεται τριάντα (30) ημέρες από τη γνωστοποίηση της απόφασης, δ) προστίθεται παρ. 9, και το άρθρο 25 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 25

Εξουσίες της Επιτροπής επί παραβάσεων

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αν, ύστερα από σχετική έρευνα που διεξάγεται είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν καταγγελίας, διαπιστώσει παράβαση των άρθρων 1, 2 και 11 του παρόντος ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με απόφασή της, διαζευκτικά ή σωρευτικά, μπορεί:

α) να απευθύνει συστάσεις σε περίπτωση παράβασης των άρθρων 1 και 2 του παρόντος ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

β) να υποχρεώσει τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ή τις ενώσεις επιχειρήσεων να παύσουν την παράβαση και να παραλείπουν αυτή στο μέλλον,

γ) να επιβάλει μέτρα συμπεριφοράς ή διαρθρωτικού χαρακτήρα, τα οποία πρέπει να είναι αναγκαία και πρόσφορα για την παύση της παράβασης, ανάλογα με το είδος και τη βαρύτητα αυτής. Μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνο στην περίπτωση που είτε δεν υφίστανται εξίσου αποτελεσματικά μέτρα συμπεριφοράς είτε όλα τα εξίσου αποτελεσματικά μέτρα συμπεριφοράς είναι ενδεχομένως επαχθέστερα από τα μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα,

δ) να επιβάλει πρόστιμο κατά την παρ. 1 του άρθρου 25B στις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, υπέπεσαν στην παράβαση,

ε) να απειλήσει πρόστιμο κατά την παρ. 1 ή την παρ. 2 του άρθρου 25B ή και τα δύο σε περίπτωση συνέχισης ή επανάληψης της παράβασης,

στ) να επιβάλει πρόστιμο κατά την παρ. 1 του άρθρου 25B ή χρηματική κύρωση κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου ή και τα δύο όταν, με απόφασή της, βεβαιώνεται η συνέχιση ή η επανάληψη της παράβασης ή η παράλειψη εκπλήρωσης αναληφθείσας από τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων δέσμευσης, που κατέστη υποχρεωτική με απόφαση κατ' εφαρμογή του άρθρου 25Γ, ή η μη τήρηση επιβληθέντων μέτρων συμπεριφοράς ή διαρθρωτικού χαρακτήρα,

ζ) να επιβάλει πρόστιμο κατά την παρ. 1 του άρθρου 25B ή χρηματική κύρωση κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου ή και τα δύο, σε επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς απόφαση που διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα κατ' εφαρμογή του άρθρου 25Δ,

η) να διαπιστώνει ότι η παράβαση έχει διαπραχθεί κατά το παρελθόν.

2. Καταργείται.

3. Καταργείται.

4. Καταργείται.

5. Καταργείται.

6. Καταργείται.

7. Οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων υποχρεούνται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη γνωστοποίηση της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται η παράβαση ή η πιθανολόγηση της παράβασης και διατάσσεται η παύση της να ενημερώσουν τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τις ενέργειες, στις οποίες προέβησαν ή πρόκειται να προβούν για την παύση της παράβασης. Την ίδια υποχρέωση υπέχουν οι επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, όταν πρόκειται για συμμόρφωση προς δικαστική απόφαση που εκδόθηκε ύστερα από προσφυγή κατά απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

8. Καταργείται.

9. Αν η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 1Α, κατόπιν έρευνας που διεξάγεται αυτεπαγγέλτως μπορεί, με απόφασή της, να επιβάλει τα μέτρα που προβλέπονται στις περ. α έως και ζ της παρ. 1 και στο άρθρο 25.».

Άρθρο 20

Πρόστιμα – Προσθήκη άρθρου 25B στον ν. 3959/2011

(Άρθρα 13 έως και 16 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 25B ως εξής:

«Άρθρο 25B

Πρόστιμα

1. Το πρόστιμο των περ. δ', ε', στ' και ζ' της παρ. 1 του άρθρου 25 πρέπει να είναι αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό, μπορεί δε να φθάνει μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήση. Σε περίπτωση ομίλου εταιρειών, για τον υπολογισμό του προστίμου, λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα, η διάρκεια, η γεωγραφική έκταση της παράβασης, η διάρκεια και το είδος της συμμετοχής στην παράβαση της συγκεκριμένης επιχείρησης.

Εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό, ακόμα και αν υπερβαίνει το ποσοστό που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο. Για τον σκοπό επιβολής του προστίμου, η έννοια της επιχείρησης καταλαμβάνει τις μητρικές εταιρείες, στο πλαίσιο ενιαίας οικονομικής οντότητας, τους μερικώς και ολικώς καθολικούς διαδόχους σε περίπτωση εταιρικών μετασηματισμών και τους αποκτώντες την επιχείρηση μετά από την τέλεση της παράβασης, εφόσον ο παραβάτης αδυνατεί να καταβάλει το επιβληθέν πρόστιμο ή άλλη χρηματική ποινή κατά τον χρόνο της επιβολής τους.

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, με απόφασή της, να επιβάλει χρηματικές κυρώσεις ανά ημέρα μη συμμόρφωσης, οι οποίες καθορίζεται αναλογικά προς τον μέσο ημερήσιο συνολικό

παγκόσμιο κύκλο εργασιών της επιχείρησης ή της ένωσης επιχειρήσεων κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης οικονομική χρήση με ανώτατο όριο το 3% αυτού του κύκλου εργασιών και υπολογίζονται από την ημερομηνία που ορίζει η απόφαση της Επιτροπής.

3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεκτιμά ως ελαφρυντική περίπτωση, κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, τυχόν αποζημιώσεις που έχουν καταβληθεί στους ζημιωθέντες από την εξετασθείσα αντανταγωνιστική πρακτική, ή σε σημαντικό αριθμό αυτών, στο πλαίσιο συναινετικού διακανονισμού. Αν ο συναινετικός διακανονισμός εκκρεμεί, η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να αναστείλει την έκδοση της απόφασης περί επιβολής του προστίμου για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών.

4. Όταν η παράβαση που διέπραξε η ένωση επιχειρήσεων συνδέεται με τις δραστηριότητες των μελών της, το πρόστιμο μπορεί να ανέρχεται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών των μελών αυτής, που είχαν ενεργή δράση στην αγορά στην οποία συνέβη η παράβαση, κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήση. Αν επιβάλλεται πρόστιμο σε ένωση επιχειρήσεων, λαμβανομένου υπόψη του συνολικού κύκλου εργασιών των μελών της, και η ένωση δεν είναι αξιόχρηη, η ένωση είναι υποχρεωμένη να ζητήσει εισφορές από τα μέλη της, προκειμένου να καλύψει το ποσό του προστίμου. Εάν δεν καταβληθούν εισφορές μέσα στην προθεσμία που έχει ορισθεί, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να απαιτήσει την καταβολή του προστίμου απευθείας από καθεμία από τις επιχειρήσεις, οι εκπρόσωποι των οποίων ανήκαν στα εμπλεκόμενα όργανα λήψης αποφάσεων της ένωσης. Όταν η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει απαιτήσει πληρωμή σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί, εφόσον είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση της ολοσχερούς πληρωμής του προστίμου, να απαιτήσει πληρωμή του υπολοίπου από οποιοδήποτε μέλος της ένωσης που είχε ενεργή δράση στην αγορά στην οποία συνέβη η παράβαση. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν απαιτεί πληρωμή βάσει των προηγούμενων εδαφίων από επιχειρήσεις που αποδεικνύουν ότι δεν εφάρμοσαν την παράνομη απόφαση της ένωσης διότι είτε δεν είχαν αντιληφθεί την ύπαρξή της είτε αποστασιοποιήθηκαν ενεργά από αυτήν πριν αρχίσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού να διερευνά την υπόθεση. Η οικονομική ευθύνη κάθε επιχείρησης όσον αφορά στην καταβολή του προστίμου δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης οικονομική χρήση.

5. Υπεύθυνοι για την τήρηση των άρθρων 1, 1Α, 2, 5 έως 10 και των παρ. 5 και 6 του άρθρου 11 του παρόντος, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι επί ατομικών επιχειρήσεων οι επιχειρηματίες, επί αστικών και εμπορικών εταιρειών και κοινοπραξιών οι διαχειριστές τους και όλοι οι ομόρρυθμοι εταίροι, ειδικώς δε επί ανωνύμων εταιρειών τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και τα αρμόδια για την υλοποίηση των σχετικών αποφάσεων πρόσωπα και επί εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών, τα εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ενώ επί ενώσεων επιχειρήσεων, το ανώτατο όργανο διοίκησης αυτών. Διορισμός άλλου υπευθύνου για την παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού απαγορεύεται. Επί αποφάσεων συλλογικών οργάνων της επιχείρησης ή της ένωσης επιχειρήσεων που ελήφθησαν κατά πλειοψηφία ευθύνονται μόνον οι υπερψηφίσαντες. Τα παραπάνω φυσικά πρόσωπα ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία εις ολόκληρον με το οικείο νομικό πρόσωπο, για την καταβολή του ποσού

του προστίμου. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να επιβάλει στα παραπάνω φυσικά πρόσωπα, μετά από προηγούμενη ακρόασή τους, και αυτοτελές πρόστιμο από διακόσιες χιλιάδες (200.000) έως δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ, εφόσον αποδεδειγμένα συμμετείχαν σε προπαρασκευαστικές πράξεις, στην οργάνωση ή τη διάπραξη της παράνομης συμπεριφοράς της επιχείρησης. Για την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται ιδιαιτέρως υπόψη η θέση τους στην επιχείρηση και ο βαθμός συμμετοχής τους στην παράνομη πράξη.».

Άρθρο 21

Δεσμεύσεις - Προσθήκη άρθρου 25Γ στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 12 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 25Γ ως εξής:

«Άρθρο 25Γ

Δεσμεύσεις

1. Αν η Επιτροπή Ανταγωνισμού πιθανολογεί, κατά τη διάρκεια σχετικής έρευνας που διεξάγεται είτε αυτεπαγγέλτως, είτε κατόπιν καταγγελίας, παράβαση των άρθρων 1, 1Α και 2 του παρόντος ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορεί με απόφασή της, αφού ζητήσει την άποψη των συμμετεχόντων στην αγορά, να αποδέχεται, εκ μέρους των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, την ανάληψη δεσμεύσεων προς παύση της πιθανολογούμενης παράβασης και να καθιστά τις δεσμεύσεις αυτές υποχρεωτικές για τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων. Η απόφαση της Επιτροπής μπορεί να εκδοθεί για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, εφόσον κρίνεται ότι δεν συντρέχουν λόγοι για περαιτέρω δράση αυτής. Η Επιτροπή μπορεί, ύστερα από αίτηση που υποβάλλει κάθε ενδιαφερόμενος ή αυτεπαγγέλτως, να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία εάν υπάρξει ουσιαστική μεταβολή των γεγονότων στα οποία βασίσθηκε η απόφαση, ή οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις αθετήσουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει, ή η απόφαση βασίσθηκε σε ελλιπείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων.

2. Οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία αποδοχής δεσμεύσεων εκ μέρους των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων και θέματα σχετικά με την αναστολή των προθεσμιών των παρ. 4 και 5 του άρθρου 15 καθορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού.»

Άρθρο 22

Ασφαλιστικά μέτρα – Προσθήκη άρθρου 25Δ στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 11 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 25Δ ως εξής:

«Άρθρο 25Δ

Ασφαλιστικά μέτρα

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού λαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα αυτεπαγγέλτως, όταν πιθανολογείται παράβαση των άρθρων 1 και 2 του παρόντος ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συντρέχει επείγουσα περίπτωση λόγω κινδύνου σοβαρής και ανεπανόρθωτης βλάβης του ανταγωνισμού.
2. Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας λήψης ασφαλιστικών μέτρων και μετά από κλήση σε ακρόαση του φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο φέρεται να διέπραξε την πιθανολογούμενη παράβαση, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να εκδίδει προσωρινή διαταγή, η οποία ισχύει έως την έκδοση της απόφασης επί των ασφαλιστικών μέτρων. Αν εκδοθεί προσωρινή διαταγή, τα ασφαλιστικά μέτρα εισάγονται στο αρμόδιο τμήμα ή την Ολομέλεια, κατά την παρ. 6 του άρθρου 15, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες, διαφορετικά παύει αυτοδικαίως η ισχύς της προσωρινής διαταγής.
3. Αν διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα, η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποχρεούται να εισαγάγει την υπόθεση στο αρμόδιο τμήμα ή την Ολομέλεια, κατά την παρ. 6 του άρθρου 15, μέσα σε δώδεκα (12) μήνες από την έκδοση της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων, με δυνατότητα παράτασης της ανωτέρω προθεσμίας για δώδεκα (12) επιπλέον μήνες, διαφορετικά παύει αυτοδικαίως η ισχύς των ασφαλιστικών μέτρων.
4. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει δικαίωμα να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την απόφασή της, εφόσον επήλθε μεταβολή των συνθηκών που δικαιολογεί την ανάκληση ή τη μεταρρύθμισή της.
5. Η απόφαση με την οποία διατάσσονται ή ανακαλούνται ασφαλιστικά μέτρα υπόκειται σε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίησή της. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την συζήτηση.».

Άρθρο 23

Συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών ανταγωνισμού – Τροποποίηση άρθρου 28 του ν. 3959/2011

(Άρθρο 24 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στο άρθρο 28 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) αντικαθίσταται ο τίτλος, β) στην παρ. 1, αντικαθίστανται οι περ. α) και β) και προστίθεται περ. γ), γ) καταργούνται οι παρ. 2 και 3 και το άρθρο 28 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 28

Συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών ανταγωνισμού

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως Εθνική Αρχή Ανταγωνισμού, είναι αρμόδια για τη συνεργασία:

α) με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά τις προβλέψεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης (L 1),

β) με τις αρχές ανταγωνισμού κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν οριστεί από τα εν λόγω κράτη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 του Κανονισμού 1/2003, ως αρμόδιες για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά τις προβλέψεις του Κανονισμού 1/2003, και

γ) με τις αρχές ανταγωνισμού άλλων χωρών διμερώς και στο πλαίσιο διεθνών και περιφερειακών δικτύων συνεργασίας. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να συνάπτει μνημόνια συνεργασίας με αρχές ανταγωνισμού άλλων χωρών για την προώθηση της μεταξύ τους συνεργασίας.

2. Καταργείται.

3. Καταργείται.»

Άρθρο 24

Συνεργασία μεταξύ αρχών ανταγωνισμού κατά τη διενέργεια μέτρων έρευνας – Προσθήκη άρθρου 28Α στον ν. 3959/2011 (Άρθρα 24 και 27 παρ. 7 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 28Α ως εξής:

«Άρθρο 28Α

Συνεργασία μεταξύ αρχών ανταγωνισμού κατά τη διενέργεια μέτρων έρευνας

1. Όταν η Επιτροπή Ανταγωνισμού ασκεί τις εξουσίες του άρθρου 39 εξ ονόματος και για λογαριασμό αρχής ανταγωνισμού κράτους μέλους, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, κατόπιν αίτησης της αρχής αυτής, παρίστανται και συντρέχουν τους εντεταλμένους κατά το άρθρο 39 του παρόντος υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού υπάλληλοι και λοιπά συνοδεύοντα άτομα, τα οποία έχουν εξουσιοδοτηθεί ή ορισθεί από την αιτούσα αρχή ανταγωνισμού, υπό την εποπτεία των υπαλλήλων της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Η εντολή της παρ. 2 του άρθρου 39 αναφέρει την πράξη εξουσιοδότησης ή ορισμού των υπαλλήλων της αιτούσας αρχής και των λοιπών προσώπων που τους συνοδεύουν.

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να εντέλλεται εγγράφως σε υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού να παρίστανται και να συντρέχουν ενεργά αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους, η οποία διενεργεί στο έδαφος αυτού του κράτους μέλους, στο όνομα και για λογαριασμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού, έλεγχο ή κατάθεση, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003. Προς τον σκοπό αυτό η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποβάλλει αίτηση στην εθνική αρχή ανταγωνισμού.

3. Κατόπιν αίτησης αρχής ανταγωνισμού κράτους μέλους, η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να ασκεί στο όνομα και για λογαριασμό της αρχής αυτής τις εξουσίες των άρθρων 38 και 39 του παρόντος, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, δεν συμμορφώνονται με τα μέτρα έρευνας που διατάσσει και τις αποφάσεις που εκδίδει η αιτούσα αρχή σε διαδικασίες για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να ζητήσει από αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους να λάβει στο έδαφός του κάθε μέτρο έρευνας, κατ' εφαρμογή της εθνικής της νομοθεσίας, στο όνομα και για λογαριασμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού, προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσον επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων δεν συμμορφώνονται με μέτρα έρευνας που διέταξε ή αποφάσεις που εξέδωσε η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

5. Οι πληροφορίες που συλλέγονται κατά τις παρ. 3 και 4 μπορούν να ανταλλάγουν και να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά μέσα σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 12 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003.

6. Αν ζητηθεί από την αρχή, στην οποία υποβάλλεται η αίτηση της παρ. 4, η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποδίδει πλήρως όλα τα εύλογα έξοδα σε σχέση με τη διενέργεια των μέτρων έρευνας, ιδίως τα μεταφραστικά, εργατικά και διοικητικά έξοδα, περιλαμβανομένων των εξόδων της παρ. 2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να υποβάλει στην αιτούσα αρχή της παρ. 3 αίτηση για απόδοση των εξόδων που πραγματοποίησε κατά τη διενέργεια μέτρων έρευνας στο όνομα και για λογαριασμό της, περιλαμβανομένων των εξόδων της παρ. 1.»

Άρθρο 25

Επιδόσεις εγγράφων αρχών ανταγωνισμού κρατών μελών – Προσθήκη άρθρου 28B στον ν. 3959/2011

(Άρθρα 25 και 27 παρ. 1, 2 και 4 έως και 7 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 28B ως εξής:

«Άρθρο 28B

Επιδόσεις εγγράφων αρχών ανταγωνισμού

1. Κατόπιν αίτησης αρχής ανταγωνισμού κράτους μέλους, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιδίδει για λογαριασμό της αρχής αυτής σε επιχειρήσεις, ενώσεις επιχειρήσεων ή φυσικά πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, τα ακόλουθα έγγραφα:

α) εισηγήσεις και οποιοδήποτε αντίστοιχο έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 15 του παρόντος σχετικά με εικαζόμενη παράβαση των άρθρων 101 ή 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),

β) αποφάσεις στις οποίες εφαρμόζονται τα άρθρα 101 ή 102 ΣΛΕΕ,

γ) οποιοδήποτε άλλο διαδικαστικό έγγραφο, που εκδόθηκε σε διαδικασίες για την εφαρμογή των άρθρων 101 ή 102 ΣΛΕΕ και πρέπει να επιδοθεί και

δ) κάθε άλλο έγγραφο που αφορά στην εφαρμογή των άρθρων 101 ή 102 ΣΛΕΕ, περιλαμβανομένων εγγράφων αναφορικά με την εκτέλεση αποφάσεων της αιτούσας αρχής που επιβάλλουν πρόστιμα ή χρηματικές ποινές.

Στη διαδικασία επίδοσης εφαρμόζεται το άρθρο 48 του παρόντος.

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να ζητήσει από αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους να επιδώσει για λογαριασμό της έγγραφα που αναφέρονται στην παρ. 1. Για την απόδειξη της επίδοσης αρκεί η έκθεση που εκδίδεται από την αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση.

3 Η αίτηση των παρ. 1 και 2 συνοδεύεται από ενιαίο τίτλο, στον οποίο προσαρτάται αντίγραφο της πράξης προς επίδοση σε αποδέκτη, ο οποίος εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου ή του κράτους μέλους ανά περίπτωση. Ο ενιαίος τίτλος περιλαμβάνει τα εξής:

α) το όνομα και τη γνωστή διεύθυνση του αποδέκτη και κάθε άλλο σχετικό στοιχείο ή πληροφορία χρήσιμο για την ταυτοποίηση του αποδέκτη,

β) περίληψη των σχετικών γεγονότων και περιστάσεων,

γ) περίληψη του συνημμένου αντιγράφου της πράξης που πρόκειται να επιδοθεί ή να εκτελεστεί,

δ) το όνομα, τη διεύθυνση και άλλα στοιχεία επικοινωνίας όσον αφορά στην αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση και

ε) την προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να πραγματοποιηθεί η κοινοποίηση, όπως νόμιμες προθεσμίες ή προθεσμίες παραγραφής.

4. Ο ενιαίος τίτλος διαβιβάζεται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στην ελληνική γλώσσα, εκτός αν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις συμφωνηθεί διμερώς διαφορετικά. Η πράξη προς επίδοση υπόκειται σε μετάφραση στην ελληνική γλώσσα.

5. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού απορρίπτει την αίτηση της παρ. 1, εφόσον η αίτηση ή ο ενιαίος τίτλος δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου ή η πραγματοποίηση της επίδοσης είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη. Όταν η Επιτροπή Ανταγωνισμού προτίθεται να απορρίψει το αίτημα ή όταν απαιτούνται πρόσθετες πληροφορίες, ενημερώνει σχετικώς την αιτούσα αρχή. Σε διαφορετική περίπτωση, πραγματοποιεί αμελλητί την επίδοση.

6. Αν ζητηθεί από την αρχή, στην οποία υποβάλλεται η αίτηση της παρ. 2, η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποδίδει πλήρως όλα τα εύλογα έξοδα σε σχέση με την επίδοση, ιδίως τα μεταφραστικά, εργατικά και διοικητικά έξοδα. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να υποβάλει στην αιτούσα αρχή της παρ. 1 αίτηση για απόδοση των εξόδων που πραγματοποίησε σε σχέση με την επίδοση πράξεων της παρ. 1.».

Άρθρο 26

Εκτέλεση αποφάσεων αρχών ανταγωνισμού κρατών μελών – Προσθήκη άρθρου 28Γ στον ν. 3959/2011

(Άρθρα 26 και 27 παρ. 1 έως και 6 και 8 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 28Γ ως εξής:

«Άρθρο 28Γ

Εκτέλεση αποφάσεων αρχών ανταγωνισμού κρατών μελών

1. Κατόπιν αίτησης αρχής ανταγωνισμού κράτους μέλους, η Επιτροπή Ανταγωνισμού προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, κατά το άρθρο 49 του παρόντος, για την εκτέλεση αποφάσεων επιβολής προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών, οι οποίες εκδόθηκαν στο πλαίσιο διαδικασιών για την εφαρμογή των άρθρων 101 ή 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), εφόσον η απόφαση είναι τελεσίδικη και η επιχείρηση ή η ένωση επιχειρήσεων έναντι των οποίων είναι εκτελεστό το πρόστιμο ή η περιοδική χρηματική ποινή δεν έχει επαρκείς πόρους στο κράτος μέλος της αιτούσας αρχής, ώστε να είναι δυνατή η είσπραξη του προστίμου ή της ποινής. Ειδικότερα, η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαβιβάζει για λογαριασμό της αιτούσας αρχής την αίτηση και όλα τα απαραίτητα έγγραφα και στοιχεία κατά την παρ. 4 στην αρμόδια Υπηρεσία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) ή σε κάθε άλλη αρμόδια αρχή, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 49. Η αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους βεβαιώνει την Επιτροπή Ανταγωνισμού για τη συνδρομή αδυναμίας είσπραξης του προστίμου ή της ποινής σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

2. Κατόπιν αίτησης αρχής ανταγωνισμού κράτους μέλους, η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται και σε άλλες περιπτώσεις, οι οποίες δεν καλύπτονται από την παρ. 1, να εκτελεί κατά την παρ. 1 τελεσίδικες αποφάσεις για την επιβολή προστίμων ή χρηματικών ποινών, οι οποίες εκδόθηκαν σε διαδικασίες για την εφαρμογή των άρθρων 101 ή 102 ΣΛΕΕ. Τούτο ισχύει ιδίως όταν η επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων, έναντι των οποίων είναι εκτελεστό το πρόστιμο ή η περιοδική χρηματική ποινή, δεν διαθέτει εγκατάσταση στο κράτος μέλος της αιτούσας αρχής.

3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να ζητήσει από αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους την εκτέλεση τελεσίδικων αποφάσεων της για την επιβολή προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών στο πλαίσιο διαδικασιών για την εφαρμογή των άρθρων 101 ή 102 ΣΛΕΕ.

4. Στις αιτήσεις κατά τις παρ. 1, 2 και 3 εφαρμόζεται το άρθρο 28B. Η αίτηση συνοδεύεται από αντίγραφο της πράξης που πρέπει να εκτελεσθεί. Ο ενιαίος τίτλος, επιπλέον των στοιχείων που ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 28B, περιλαμβάνει και τα εξής:

α) πληροφορίες σχετικά με την απόφαση που επιτρέπει την εκτέλεση στο κράτος μέλος της αιτούσας αρχής,

β) την ημερομηνία τελεσιδικίας της απόφασης,

γ) το ποσό του προστίμου ή της περιοδικής χρηματικής ποινής και

δ) πληροφορίες που αποδεικνύουν τις εύλογες προσπάθειες τις οποίες κατέβαλε η αιτούσα αρχή για την εκτέλεση της απόφασης στην επικράτειά της.

Ο ενιαίος τίτλος, που επιτρέπει την εκτέλεση, αποτελεί τον μοναδικό εκτελεστό τίτλο και δεν χρήζει αναγνώρισης.

5. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού απορρίπτει την αίτηση της παρ. 1, εφόσον η αίτηση ή ο ενιαίος τίτλος δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, ή η εκτέλεση είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη. Όταν η Επιτροπή Ανταγωνισμού προτίθεται να απορρίψει το

αίτημα, ή όταν απαιτούνται πρόσθετες πληροφορίες, ενημερώνει σχετικώς την αιτούσα αρχή. Σε διαφορετική περίπτωση πραγματοποιεί αμελλητί την εκτέλεση.

6. Για την εκτέλεση των αιτημάτων των παρ. 1 και 2, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ανά περίπτωση, μετατρέπει σε ευρώ τα πρόστιμα, ή τις περιοδικές χρηματικές ποινές που έχουν επιβληθεί σε άλλο νόμισμα, με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει την ημερομηνία κατά την οποία επιβλήθηκαν τα πρόστιμα ή οι περιοδικές χρηματικές ποινές.

7. Αν η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση της παρ. 3 δεν ανακτήσει τα έξοδα εκτέλεσης από τα εισπραχθέντα πρόστιμα ή τις περιοδικές χρηματικές ποινές, ή από την επιχείρηση έναντι της οποίας είναι εκτελεστό το πρόστιμο ή η περιοδική χρηματική ποινή, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, εφόσον ζητηθεί από την αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, αποδίδει πλήρως όλα τα έξοδα σε σχέση με την εκτέλεση, ιδίως τα μεταφραστικά, εργατικά και διοικητικά έξοδα.

8. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, η αρμόδια υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε. ή κάθε άλλη αρμόδια αρχή, ανά περίπτωση, έχει δικαίωμα να ανακτήσει το πλήρες κόστος σε σχέση με τα μέτρα εκτέλεσης των παρ. 1 και 2 από τα πρόστιμα ή τις περιοδικές χρηματικές ποινές που εισπράχθηκαν στο όνομα της αιτούσας αρχής, συμπεριλαμβανομένων των μεταφραστικών, εργατικών και διοικητικών εξόδων. Εάν δεν εισπραχθούν τα πρόστιμα ή οι περιοδικές χρηματικές ποινές, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ή κάθε άλλη αρμόδια αρχή ανά περίπτωση μπορεί να ζητήσει από την αιτούσα αρχή να αναλάβει τα σχετικά έξοδα. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, η αρμόδια Υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε. ή κάθε άλλη αρμόδια αρχή ανά περίπτωση μπορεί να ανακτήσει τα έξοδα εκτέλεσης από την επιχείρηση έναντι της οποίας είναι εκτελεστό το πρόστιμο ή η περιοδική χρηματική ποινή. Ο ενιαίος τίτλος αποτελεί εκτελεστό τίτλο για την είσπραξη των εξόδων.».

Άρθρο 27

Διαφορές επί αιτήσεων για κοινοποίηση ή εκτέλεση αποφάσεων που επιβάλλουν πρόστιμα ή περιοδικές χρηματικές ποινές – Προσθήκη άρθρου 28Δ στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 28 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 28Δ ως εξής:

«Άρθρο 28Δ

Διαφορές επί αιτήσεων για κοινοποίηση ή εκτέλεση αποφάσεων που επιβάλλουν πρόστιμα ή περιοδικές χρηματικές ποινές

1. Διαφορές ως προς τη νομιμότητα α) της προς κοινοποίηση πράξης κατά το άρθρο 28Β ή της προς εκτέλεση απόφασης κατά το άρθρο 28Γ και β) του ενιαίου τίτλου κατά τα άρθρα 28Β και 28Γ εμπίπτουν στη δικαιοδοσία των αρχών και δικαστηρίων του κράτους μέλους της αιτούσας αρχής και διέπονται από τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους.

2. Διαφορές ως προς την εγκυρότητα της κοινοποίησης και τα μέτρα επιβολής που λαμβάνονται βάσει της εθνικής νομοθεσίας του κράτους μέλους της αρχής στην οποία

υποβάλλεται η αίτηση εμπίπτουν στη δικαιοδοσία των εθνικών αρχών και δικαστηρίων του εν λόγω κράτους μέλους και διέπονται από την εθνική νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους.».

Άρθρο 28

Ετήσια έκθεση της Επιτροπής Ανταγωνισμού – Τροποποίηση άρθρου 29 του ν. 3959/2011 (Άρθρο 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Το άρθρο 29 του ν. 3959/2011 (Α' 93) τροποποιείται ως προς την προθεσμία υποβολής και το αντικείμενο της έκθεσης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, προστίθεται δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 29 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 29

Ετήσια έκθεση της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποβάλλει μέχρι την 30η Ιουνίου κάθε έτους στον Πρόεδρο της Βουλής ετήσια έκθεση, η οποία περιέχει στοιχεία για τη δραστηριότητά της, την εφαρμογή των κριτηρίων κατά προτεραιότητα εξέτασης και την επιδίωξη των στρατηγικών στόχων, τις αποφάσεις της και τις εκτιμήσεις της για την κατάσταση και τις εξελίξεις στον τομέα της αρμοδιότητάς της, τους διορισμούς και τις παύσεις μελών της Ολομέλειας, το ύψος των πόρων που διατέθηκαν το συγκεκριμένο έτος και τις μεταβολές τους σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Η έκθεση αυτή αναρτάται στο διαδίκτυο».

Άρθρο 29

Διαδικασία διευθέτησης διαφορών - Προσθήκη άρθρου 29Α στον ν. 3959/2011

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 29Α ως εξής:

«Άρθρο 29Α

Διαδικασία διευθέτησης διαφορών

Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού μπορεί να θεσπιστεί διαδικασία διευθέτησης διαφορών για τις επιχειρήσεις που παραδέχονται την αποδιδόμενη σε αυτούς παράβαση των άρθρων 1, 1Α και 2 του παρόντος ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την απόφαση αυτή ρυθμίζονται τα εξής θέματα:

- α) Οι όροι και οι προϋποθέσεις υπαγωγής στη διαδικασία διευθέτησης,
- β) το στάδιο της διαδικασίας, κατά το οποίο μπορεί να υποβληθεί αίτημα του ελεγχόμενου να υπαχθεί σε διαδικασία διευθέτησης, το αργότερο μέχρι την κατάθεση από το μέρος του πρώτου υπομνήματος, μετά από την κοινοποίηση της εισήγησης,
- γ) η διαδικασία που ακολουθείται, προκειμένου να επιτευχθεί η διευθέτηση της διαφοράς. Στη διαδικασία αυτή προβλέπεται υποχρεωτικά η παραδοχή από τον ελεγχόμενο της αποδιδόμενης σε αυτόν παράβασης ως προϋπόθεση για τη διευθέτηση της διαφοράς. Εάν τελικά η διευθέτηση δεν επιτευχθεί, η δήλωση του ελεγχόμενου περί παραδοχής της παράβασης, όπως περιλαμβάνεται στις παρατηρήσεις που υπέβαλε, θεωρείται ανακληθείσα και δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη ούτε από την Επιτροπή ούτε από τα δικαστήρια,

δ) η πρόσβαση των συμμετεχόντων στη διαδικασία διευθέτησης και στα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διευθέτησης, καθώς και η δυνατότητα αξιοποίησης των δηλώσεων και αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν από τα μέρη κατά τη διαδικασία αυτή,

ε) η δυνατότητα χωριστής διευθέτησης, σε περίπτωση περισσότερων ελεγχόμενων, εκ των οποίων μόνο μερικοί συναινούν στη διευθέτηση,

στ) η δυνατότητα της Επιτροπής, σε περίπτωση διευθέτησης της διαφοράς, να μειώσει τα επιβαλλόμενα πρόστιμα. Η μείωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% σε σχέση προς το πρόστιμο που θα επιβαλλόταν σε περίπτωση μη διευθέτησης της διαφοράς, όπως αυτό το πρόστιμο θα διαμορφωνόταν ύστερα και από μείωση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 29Ε,

ζ) ζητήματα διαχρονικού δικαίου, και

η) κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

Σε περίπτωση διευθέτησης της διαφοράς, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση κατ' απλοποιημένη διαδικασία, στην οποία, μεταξύ άλλων, βεβαιώνονται η τέλεση της αποδιδόμενης παράβασης, καθώς και το γεγονός της διευθέτησης της διαφοράς, και επιβάλλονται οι ανάλογες κυρώσεις.».

Άρθρο 30

Προγράμματα επιεικούς μεταχείρισης για μυστικές συμπράξεις- Προσθήκη άρθρου 29B στον ν. 3959/2011 (Άρθρα 17 παρ. 1, 18 παρ. 1 και 20 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 29B ως εξής:

«Άρθρο 29B

Προγράμματα επιεικούς μεταχείρισης για μυστικές συμπράξεις

1. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις απαλλαγής από την επιβολή προστίμων ή μείωσης των προστίμων των άρθρων 25 και 25B που επιβάλλονται σε βάρος επιχειρήσεων, ενώσεων επιχειρήσεων που συμμετείχαν αυτοτελώς σε οριζόντια σύμπραξη (καρτέλ) και φυσικών προσώπων που συμβάλλουν στη διερεύνηση οριζόντιων συμπράξεων (καρτέλ) του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Πρόγραμμα Επιείκειας).

2. Με την απόφαση της παρ. 1 ρυθμίζονται τα εξής θέματα:

α) Οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης απαλλαγής από την επιβολή προστίμων ή μείωσης των προστίμων των άρθρων 25 και 25B του παρόντος και οι ελάχιστες απαιτήσεις παροχής αποδεικτικών στοιχείων,

β) ο τύπος και το περιεχόμενο των πλήρων ή συνοπτικών αιτήσεων υπαγωγής στο Πρόγραμμα Επιείκειας και των δηλώσεων που τις συνοδεύουν, τα έγγραφα που τις συνοδεύουν, η διαδικασία υποβολής και παραλαβής τους, καθώς και η διαδικασία που

ακολουθείται για την αξιολόγησή τους. Με την απόφαση της παρ. 1 η Επιτροπή Ανταγωνισμού προβλέπει ιδίως:

- βα) τη δυνατότητα των αιτούντων να υποβάλουν εγγράφως δηλώσεις που συνοδεύουν πλήρεις ή συνοπτικές αιτήσεις υπαγωγής στο Πρόγραμμα Επιείκειας,
- ββ) τη δυνατότητα των αιτούντων να υποβάλουν τις δηλώσεις που συνοδεύουν πλήρεις ή συνοπτικές αιτήσεις υπαγωγής στο Πρόγραμμα Επιείκειας σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν διμερούς συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής Ανταγωνισμού και της αιτούσας επιχείρησης ή φυσικού προσώπου,
- βγ) τη διαδικασία παραλαβής των πλήρων ή συνοπτικών αιτήσεων υπαγωγής στο Πρόγραμμα Επιείκειας και των δηλώσεων που τις συνοδεύουν. Στη διαδικασία αυτή προβλέπεται και η δυνατότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού να παραλαμβάνει τις δηλώσεις που συνοδεύουν αίτηση υπαγωγής στο Πρόγραμμα Επιείκειας, προφορικά ή με άλλα κατάλληλα, κατά την κρίση της, μέσα, τα οποία επιτρέπουν στον αιτούντα να μην έχει στην κατοχή, ή υπό την επίβλεψη, ή τον έλεγχό του τέτοιες υποβληθείσες δηλώσεις. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή Ανταγωνισμού οφείλει να διαθέτει τα κατάλληλα μέσα καταγραφής,
- βδ) τη χορήγηση βεβαίωσης παραλαβής της αίτησης υπαγωγής στο Πρόγραμμα Επιείκειας και των στοιχείων που υποβλήθηκαν, στην οποία πιστοποιούνται η ημερομηνία και η ώρα παραλαβής,
- γ) η διαδικασία ενημέρωσης των αιτούντων για την πορεία εξέτασης των αιτημάτων τους, και ιδίως η χορήγηση απαλλαγής υπό όρους από τα πρόστιμα (προσωρινή χορήγηση απαλλαγής) και η δυνατότητα του αιτούντος να υποβάλει αίτημα ενημέρωσής του εγγράφως σχετικά με την έκβαση της αίτησης απαλλαγής από τα πρόστιμα που υπέβαλε,
- δ) η πρόσβαση των συμμετεχόντων στην πιθανολογούμενη παράβαση, στις αιτήσεις υπαγωγής στο Πρόγραμμα Επιείκειας, καθώς και στις δηλώσεις και στα έγγραφα και αποδεικτικά στοιχεία που τις συνοδεύουν,
- ε) η χορήγηση αριθμού προτεραιότητας για αιτήσεις μείωσης των προστίμων και τις ελάχιστες πληροφορίες που συνοδεύουν το αίτημα χορήγησης αριθμού προτεραιότητας για αιτήσεις μείωσης των προστίμων και η γλώσσα υποβολής του αιτήματος χορήγησης αριθμού προτεραιότητας για αιτήσεις μείωσης των προστίμων,
- στ) ζητήματα χρονικής εφαρμογής και
- ζ) κάθε άλλο σχετικό θέμα.

3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, χορηγεί το ευεργέτημα επιείκειας με την οριστική απόφασή της επί της υπόθεσης, στην οποία, μεταξύ άλλων, διαπιστώνεται η τέλεση της παράβασης, βεβαιώνεται το γεγονός της υποβολής και της ευδοκίμησης των υποβληθέντων αιτημάτων υπαγωγής στο Πρόγραμμα Επιείκειας, χορηγείται απαλλαγή από τα πρόστιμα των άρθρων 25 και 25B ή μείωση των προστίμων των ιδίων άρθρων, προσδιορίζεται το ύψος της μείωσης ανά αιτούσα επιχείρηση, ένωση επιχειρήσεων ή φυσικό πρόσωπο και επιβάλλονται οι ανάλογες κυρώσεις.».

Άρθρο 31

Γενικές προϋποθέσεις για την επιεική μεταχείριση - Προσθήκη άρθρου 29Γ στον ν.

3959/2011

(Άρθρο 19 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 29Γ ως εξής:

«Άρθρο 29Γ

Γενικές προϋποθέσεις για την επιεική μεταχείριση

Για τη χορήγηση απαλλαγής ή μείωσης του προστίμου πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να πληρούνται σωρευτικά τουλάχιστον οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Ο αιτών να συνεργάζεται πλήρως, ειλικρινά, χωρίς καθυστέρηση και σε διαρκή βάση με την Επιτροπή Ανταγωνισμού, από την υποβολή της αίτησης μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της υπόθεσης για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και ιδίως:

αα) να παρέχει χωρίς καθυστέρηση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού όλες τις πληροφορίες και όλα τα αποδεικτικά στοιχεία που έχει, ή περιέρχονται μεταγενέστερα στην κατοχή ή στη διάθεσή του, ή στα οποία έχει με οποιονδήποτε τρόπο πρόσβαση σχετικά με την πιθανολογούμενη παράβαση και ιδίως τις επωνυμίες και διευθύνσεις του ίδιου και όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν ή είχαν συμμετάσχει στην πιθανολογούμενη παράβαση, λεπτομερή περιγραφή της πιθανολογούμενης παράβασης, συμπεριλαμβανομένων των θιγόμενων προϊόντων και περιοχών και της διάρκειας και της φύσης της παράβασης, πληροφορίες σχετικά με οποιαδήποτε αίτηση επιείκειας που έχει υποβληθεί στο παρελθόν, ή ενδέχεται να υποβληθεί στο μέλλον σε οποιαδήποτε άλλη αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή στις αρχές ανταγωνισμού τρίτων χωρών σε σχέση με την πιθανολογούμενη παράβαση,

αβ) να παραμένει στη διάθεση της Επιτροπής Ανταγωνισμού για να απαντήσει, χωρίς καθυστέρηση, σε οποιοδήποτε ερώτημα ή αίτημα που μπορεί να συμβάλει στην απόδειξη των σχετικών πραγματικών περιστατικών,

αγ) να μην καταστρέφει, αλλοιώνει, παραποιεί ή αποκρύπτει οποιαδήποτε πληροφορία ή αποδεικτικό στοιχείο που μπορεί να συμβάλει στη στοιχειοθέτηση της πιθανολογούμενης παράβασης,

αδ) να μην αποκαλύψει σε τρίτο, με την εξαίρεση άλλων αρχών ανταγωνισμού και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το γεγονός ότι υπέβαλε αίτηση υπαγωγής στο Πρόγραμμα Επιείκειας ή το περιεχόμενο αυτής, μέχρι την κοινοποίηση στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις της εισήγησης επί της υπόθεσης, εκτός εάν άλλως συμφωνηθεί με την Επιτροπή Ανταγωνισμού,

αε) ειδικά για την αιτούσα επιχείρηση, να θέτει τους διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιπά μέλη του προσωπικού στη διάθεση της Επιτροπής Ανταγωνισμού για παροχή καταθέσεων στο πλαίσιο της υπόθεσης και να καταβάλει εύλογες προσπάθειες για να θέτει πρώην διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιπά μέλη του προσωπικού στη διάθεση της Επιτροπής Ανταγωνισμού για παροχή καταθέσεων,

β) η αιτούσα επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων να τερματίσει τη συμμετοχή της στην πιθανολογούμενη παράβαση το αργότερο αμέσως μετά από την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στο Πρόγραμμα Επιείκειας. Με την απόφαση του άρθρου 29Β η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να προβλέψει εξαίρεση από την τήρηση της υποχρέωσης αυτής,

προκειμένου να διαφυλάσσεται ή να διευκολύνεται η έρευνά της αναφορικά με την πιθανολογούμενη παράβαση,

γ) ο αιτών, κατά το χρονικό διάστημα εξέτασης της πιθανότητας υποβολής αίτησης ένταξης στο Πρόγραμμα Επιείκειας:

γα) να μην καταστρέψει, παραποιήσει ή αποκρύψει πληροφορίες ή αποδεικτικά στοιχεία για την πιθανολογούμενη παράβαση και

γβ) να μην αποκαλύψει σε οποιονδήποτε τρίτο, με την εξαίρεση άλλων αρχών ανταγωνισμού και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το γεγονός ότι σκοπεύει να υποβάλει αίτηση ένταξης στο Πρόγραμμα Επιείκειας ή το περιεχόμενο ή τμήμα του περιεχομένου της.»

Άρθρο 32

Απαλλαγή από τα πρόστιμα - Προσθήκη άρθρου 29Δ στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 17 παρ. 2 έως και 4 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 29Δ ως εξής:

«Άρθρο 29Δ

Απαλλαγή από τα πρόστιμα

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού χορηγεί σε μια επιχείρηση, ένωση επιχειρήσεων ή σε ένα φυσικό πρόσωπο απαλλαγή από τα πρόστιμα των άρθρων 25 και 25B, εφόσον ο αιτών:

α) ομολογεί τη συμμετοχή του σε οριζόντια σύμπραξη του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),

β) στο πλαίσιο της σύμπραξης αυτής δεν επιχείρησε να αναγκάσει άλλες επιχειρήσεις να προσχωρήσουν ή να παραμείνουν σε αυτή,

γ) υποβάλλει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού πρώτος αποδεικτικά στοιχεία τα οποία:

γα) είτε παρέχουν, κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, τη δυνατότητα στην Επιτροπή Ανταγωνισμού να πραγματοποιήσει στοχευμένο έλεγχο σε σχέση με πιθανολογούμενη οριζόντια σύμπραξη για την οποία η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν είχε έως τότε στη διάθεσή της επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για διενέργεια ελέγχου, ή δεν είχε ήδη διενεργήσει τέτοιο έλεγχο,

γβ) είτε, κατά την κρίση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, είναι επαρκή για τη διαπίστωση οριζόντιας σύμπραξης του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, για την οποία η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν είχε, έως τον χρόνο υποβολής της αίτησης, στη διάθεσή της επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που θα της επέτρεπαν τη διαπίστωση παράβασης του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και καμία άλλη επιχείρηση δεν πληροί κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης τις προϋποθέσεις απαλλαγής της υποπερ. γα) σχετικά με την εν λόγω παράβαση,

δ) πληροί τις γενικές προϋποθέσεις χορήγησης απαλλαγής από την επιβολή προστίμων του άρθρου 29Γ.

2. Σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος για απαλλαγή, ο αιτών μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή Ανταγωνισμού να εξετάσει την αίτησή του ως αίτημα μείωσης του προστίμου.».

Άρθρο 33

Μείωση των προστίμων - Προσθήκη άρθρου 29Ε στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 18 παρ. 2 και 3 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 29Ε ως εξής:

«Άρθρο 29Ε

Μείωση των προστίμων

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού χορηγεί σε μια επιχείρηση, ένωση επιχειρήσεων ή σε ένα φυσικό πρόσωπο μείωση των προστίμων των άρθρων 25 και 25B, όταν:

α) δεν πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης απαλλαγής από την επιβολή προστίμων των άρθρων 25 και 25B,

β) ομολογεί τη συμμετοχή σε οριζόντια σύμπραξη του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

γ) παρέχει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού αποδεικτικά στοιχεία για την πιθανολογούμενη παράβαση, τα οποία έχουν σημαντική τουλάχιστον προστιθέμενη αποδεικτική αξία, σε σχέση με τα αποδεικτικά στοιχεία που βρίσκονται ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης στην κατοχή της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αναφορικά με την πιθανολογούμενη παράβαση.

δ) πληροί τις γενικές προϋποθέσεις χορήγησης απαλλαγής από την επιβολή προστίμων του άρθρου 29Γ.

2. Εάν ο αιτών μείωση του προστίμου παράσχει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού αδιάσειστα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με νέα πραγματικά περιστατικά, η παροχή των οποίων έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των επιβλητέων προστίμων στους συμμετέχοντες στην παράβαση σε σύγκριση με τα πρόστιμα που επρόκειτο να επιβληθούν χωρίς τα νέα αποδεικτικά στοιχεία, η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν λαμβάνει υπόψη της ως επιβαρυντικά τα στοιχεία αυτά κατά τον καθορισμό του ύψους του επιβλητέου προστίμου σε βάρος του αιτούντος ο οποίος τα παρέιχε.»

Άρθρο 34

Αριθμός προτεραιότητας - Προσθήκη άρθρου 29ΣΤ στον ν. 3959/2011 (Άρθρο 21 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 29ΣΤ ως εξής:

«Άρθρο 29ΣΤ

Αριθμός προτεραιότητας

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, κατά τη διακριτική της ευχέρεια, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος της επιχείρησης, ένωσης επιχειρήσεων ή του φυσικού προσώπου που επιθυμεί να υποβάλει αίτηση απαλλαγής από τα πρόστιμα, χορηγεί στον αιτούντα θέση στην κατάταξη για την επιεική μεταχείριση (εφεξής «αριθμός προτεραιότητας»), για χρονικό διάστημα που

ορίζεται κατά περίπτωση. Ο αιτών δύναται να υποβάλει το αίτημα για χορήγηση αριθμού προτεραιότητας σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν διμερούς συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής Ανταγωνισμού και του αιτούντος.

2. Με το αίτημα χορήγησης αριθμού προτεραιότητας ο αιτών παρέχει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού τις πληροφορίες που βρίσκονται στη διάθεσή του για την οριζόντια σύμπραξη του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως:

α) το όνομα και τη διεύθυνσή του,

β) τις επωνυμίες και διευθύνσεις των επιχειρήσεων που συμμετέχουν, ή είχαν συμμετάσχει στην πιθανολογούμενη παράβαση,

γ) τα θιγόμενα προϊόντα και περιοχές,

δ) τη διάρκεια και τη φύση της πιθανολογούμενης παράβασης και

ε) πληροφορίες σχετικά με οποιαδήποτε αίτηση επιείκειας έχει υποβληθεί στο παρελθόν ή ενδέχεται να υποβληθεί στο μέλλον σε οποιαδήποτε άλλη αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή σε αρχή ανταγωνισμού τρίτων χωρών σε σχέση με την πιθανολογούμενη παράβαση.

3. Ο αιτών διατηρεί τη σειρά προτεραιότητας που έλαβε, αν εντός του οριζόμενου χρονικού διαστήματος προσκομίσει τις πληροφορίες και τα αποδεικτικά στοιχεία του άρθρου 29Γ. Στην περίπτωση αυτή, οι πληροφορίες και τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζει ο αιτών εντός του οριζόμενου χρονικού διαστήματος λογίζονται ότι υποβλήθηκαν κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος για χορήγηση αριθμού προτεραιότητας.».

Άρθρο 35

Υποβολή συνοπτικής αίτησης - Προσθήκη άρθρου 29Ζ στον ν. 3959/2011

(Άρθρο 22 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 29Ζ ως εξής:

«Άρθρο 29Ζ

Υποβολή συνοπτικής αίτησης

1. Επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν υποβάλει αίτηση επιεικούς μεταχείρισης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είτε με την υποβολή αιτήματος χορήγησης αριθμού προτεραιότητας, είτε με την υποβολή πλήρους αίτησης, δύνανται να υποβάλουν συνοπτική αίτηση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού για την ίδια πιθανολογούμενη παράβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλύπτει περισσότερα από τρία (3) κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως θιγόμενες περιοχές.

2. Οι συνοπτικές αιτήσεις περιλαμβάνουν σύντομη περιγραφή των πληροφοριών που ευρίσκονται στην κατοχή του αιτούντος, του κράτους μέλους ή των κρατών μελών όπου είναι πιθανόν να βρίσκονται τα αποδεικτικά στοιχεία της εικαζόμενης μυστικής σύμπραξης και τουλάχιστον τα στοιχεία που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 29ΣΤ.

3. Σε περίπτωση υποβολής από επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων για την ίδια πιθανολογούμενη παράβαση πλήρους αίτησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συνοπτικής αίτησης στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, η αιτούσα επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων δέχεται και ακολουθεί κυρίως τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ιδίως τις οδηγίες σχετικά με τη διενέργεια κάθε περαιτέρω εσωτερικής έρευνας, κατά το χρονικό διάστημα μέχρι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενημερώσει την Επιτροπή Ανταγωνισμού αν θα εξετάσει την υπόθεση εν όλω ή εν μέρει. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα, η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να ζητήσει από την επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων διευκρινίσεις μόνο αναφορικά με το περιεχόμενο της συνοπτικής αίτησης κατά την παρ. 2.

4. Αφότου παραλάβει συνοπτική αίτηση, η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξακριβώνει αν έχει ήδη παραλάβει συνοπτική ή πλήρη αίτηση επιεικούς μεταχείρισης από άλλον αιτούντα όσον αφορά την ίδια εικαζόμενη μυστική σύμπραξη κατά τον χρόνο παραλαβής της. Εάν η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν έχει παραλάβει τέτοια αίτηση από άλλον αιτούντα και θεωρεί ότι η συνοπτική αίτηση περιέχει το ελάχιστο περιεχόμενο που ορίζεται στην παρ. 2, ενημερώνει αντίστοιχα τον αιτούντα.

5. Αν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώσει την Επιτροπή Ανταγωνισμού ότι δεν προτίθεται να χειρισθεί εν όλω ή εν μέρει την υπόθεση, η Επιτροπή Ανταγωνισμού καλεί την επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων που υπέβαλε συνοπτική αίτηση σε αυτή, να υποβάλει πλήρη αίτηση, συνοδευόμενη από τα αναγκαία αποδεικτικά στοιχεία και πληροφορίες, το αργότερο εντός του οριζόμενου κατά περίπτωση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού χρονικού διαστήματος. Οι πληροφορίες και τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζει η αιτούσα επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος λογίζονται ότι υποβλήθηκαν κατά την ημερομηνία υποβολής της συνοπτικής αίτησης, υπό την προϋπόθεση ότι η συνοπτική αίτηση καλύπτει το ίδιο ή τα ίδια θιγόμενα προϊόντα, την ίδια ή τις ίδιες θιγόμενες περιοχές και την ίδια διάρκεια της πιθανολογούμενης παράβασης με την αίτηση επιεικούς μεταχείρισης που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως έχει επικαιροποιηθεί.

6. Αν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει ακόμη ενημερώσει την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την πρόθεσή της να χειρισθεί την υπόθεση, η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να καλέσει επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων που υπέβαλε συνοπτική αίτηση σε αυτή, να υποβάλει πλήρη αίτηση, όταν αυτό είναι απολύτως απαραίτητο για την οριοθέτηση ή την κατανομή των υποθέσεων μεταξύ των αρχών ανταγωνισμού.

7. Επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που έχουν υποβάλει συνοπτική αίτηση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται, σε οποιοδήποτε χρόνο, να υποβάλουν πλήρη αίτηση σε αυτή.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ – ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΜΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΔΡΑΣΗΣ – ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΠΡΟΣΒΑΣΗ – ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Άρθρο 36

Αντικατάσταση τίτλου του κεφαλαίου τέταρτου του ν. 3959/2011

Ο τίτλος του Κεφαλαίου τέταρτου του ν. 3959/2011 (Α'93) αντικαθίσταται ως εξής:
«ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ - ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΜΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΔΡΑΣΗΣ»

Άρθρο 37

Καταγγελίες – Τροποποίηση παρ. 1, 4 και 6 άρθρου 36 του ν. 3959/2011

Στο άρθρο 36 του ν. 3959/2011 (Α' 93), τροποποιούνται η παρ. 1 και το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 ως προς την προσθήκη της παραπομπής στο άρθρο 1Α, το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 με την αναφορά και σε υπαλλήλους ο.τ.α, καθώς και την προσθήκη της παραπομπής στο άρθρο 1Α και το άρθρο 36 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 36

Καταγγελίες

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα να καταγγέλλει ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία ενεργεί ως δημόσια αρχή εφαρμογής του παρόντος νόμου, παραβάσεις των άρθρων 1, 1Α και 2 του παρόντος, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθορίζονται ο τύπος, το περιεχόμενο, τα διαδικαστικά αποτελέσματα, καθώς και ο τρόπος υποβολής και καταχώρισης των καταγγελιών της παραγράφου 1.
3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να δίδει διαφορετικούς βαθμούς προτεραιότητας στις καταγγελίες που λαμβάνει, σύμφωνα με την περίπτωση ιε της παραγράφου 2 του άρθρου 14.
4. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αξιολογεί αν τα στοιχεία και οι ισχυρισμοί που τίθενται υπόψη της από τον καταγγέλλοντα συνιστούν ενδείξεις παράβασης των άρθρων 1, 1Α και 2 του παρόντος, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν από την αξιολόγηση αυτή δεν προκύπτουν ενδείξεις παράβασης των άρθρων του πρώτου εδαφίου, η καταγγελία λογίζεται ως προφανώς αβάσιμη σύμφωνα με το άρθρο 37.
5. Οι καταγγελίες αξιολογούνται και κατατάσσονται το συντομότερο δυνατό σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση ιδ', υποπερίπτωση αα' και στην περίπτωση ιε της παραγράφου 2 του άρθρου 14 και εξετάζονται από την Επιτροπή κατά τη διαδικασία του άρθρου 15 ή του άρθρου 37.
6. Οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι υπάλληλοι ο.τ.α., οι εργαζόμενοι σε δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και οι εντεταλμένοι προσωρινά την άσκηση δημόσιας υπηρεσίας οφείλουν να ανακοινώνουν, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, ό,τι περιέρχεται σε γνώση τους με οποιονδήποτε τρόπο και σχετίζεται με την παράβαση των άρθρων 1, 1Α και 2 του παρόντος, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσοι δεν εκπληρώνουν την υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι έξι (6) μηνών ή χρηματική ποινή από τριακόσια (300) μέχρι χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ.».

Άρθρο 38

Συνοπτική διαδικασία επί καταγγελιών – Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 37 του ν. 3959/2011

Στην παρ. 3 του άρθρου 37 του ν. 3959/2011 (Α' 93) τροποποιούνται α) το πρώτο εδάφιο ως προς την κοινοποίηση πράξεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και β) το δεύτερο εδάφιο ως προς την ανάρτησή τους στον διαδικτυακό τόπο της και το άρθρο 37 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 37

Συνοπτική διαδικασία επί καταγγελιών

1. Καταγγελίες περί ζητημάτων που δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου τίθενται στο αρχείο της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού με πράξη του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ύστερα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης, μέσα σε προθεσμία πέντε μηνών από την υποβολή τους. Εάν η καταγγελία εμπίπτει στις αρμοδιότητες άλλης ανεξάρτητης ή διοικητικής ή δικαστικής αρχής η Επιτροπή Ανταγωνισμού οφείλει να τη διαβιβάσει αρμοδίως μέσα στην παραπάνω προθεσμία.

2. Προφανώς αβάσιμες καταγγελίες για παραβάσεις των άρθρων 1 και 2 του παρόντος, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες υποβάλλονται μόνο στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και όχι και σε αρχή ανταγωνισμού άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τίθενται στο αρχείο της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού με πράξη του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ύστερα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, μέσα σε προθεσμία εννέα μηνών από την υποβολή τους.

3. Η αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού κοινοποιεί στα εμπλεκόμενα μέρη τις παραπάνω πράξεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατά των οποίων ο καταγγέλλων έχει δικαίωμα προσφυγής στο διοικητικό εφετείο. Στο τέλος του έτους, ο Πρόεδρος ενημερώνει την Ολομέλεια για τον αριθμό και τη φύση των υποθέσεων που τέθηκαν στο αρχείο κατά το έτος αυτό και οι οποίες αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο που διατηρεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού.».

Άρθρο 39

Επιστολή μη ανάληψης δράσης – Προσθήκη άρθρου 37Α στον ν. 3959/2011

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 37Α ως εξής:

«Άρθρο 37Α

Επιστολή μη ανάληψης δράσης

1. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κατόπιν εισήγησης της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, δύναται να αποφανθεί με επιστολή ως προς τη μη ανάληψη δράσης αναφορικά με το άρθρο 1 του παρόντος ή και το άρθρο 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) είτε διότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος ή και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, είτε διότι πληρούνται οι προϋποθέσεις

της παρ. 3 του άρθρου 1 του παρόντος ή και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, εφόσον συντρέχει λόγος δημοσίου συμφέροντος, όπως η επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης.

2. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κατόπιν εισήγησης της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, μπορεί να προβεί σε ανάλογη διαπίστωση αναφορικά με το άρθρο 2 του παρόντος ή και το άρθρο 102 ΣΛΕΕ.

3. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κατόπιν εισήγησης της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, ανακαλεί επιστολή μη ανάληψης δράσης που έχει εκδώσει σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2, εάν περιέλθουν σε γνώση της Επιτροπής νέα στοιχεία, τα οποία επηρεάζουν ουσιωδώς την αξιολόγηση της συμπεριφοράς, εάν μεταβληθούν τα πραγματικά περιστατικά, ή εάν η έκδοση αυτής βασίστηκε σε αναληθή ή παραπλανητικά στοιχεία. Η ανάκληση κοινοποιείται αμελλητί στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις.

4. Η επιστολή μη ανάληψης δράσης δεν είναι δεσμευτική για την Επιτροπή Ανταγωνισμού και τα δικαστήρια.

5. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού εξειδικεύονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες εκδίδεται η επιστολή της παρ. 1 κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης και καθορίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 40

Αντικατάσταση τίτλου του κεφαλαίου πέμπτου του ν. 3959/2011

Ο τίτλος του κεφαλαίου πέμπτου του ν. 3959/2011 (Α'93) αντικαθίσταται ως εξής: «Υποχρεώσεις επιχειρήσεων και εξουσίες έρευνας – Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»

Άρθρο 41

Παροχή πληροφοριών – Αντικατάσταση παρ. 1, τροποποίηση παρ. 3 και προσθήκη παρ. 1Α, 2Α, 2Β στο άρθρο 38 του ν. 3959/2011

(Άρθρα 13 έως και 16 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στο άρθρο 38 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) αντικαθίσταται η παρ. 1, β) προστίθενται παρ. 1Α, 2Α και 2Β, γ) στην παρ. 3 αντικαθίστανται το εισαγωγικό εδάφιο και η περ. α) και τροποποιείται η περ. β) με την προσθήκη των υπαλλήλων ο.τ.α. και το άρθρο 38 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 38

Παροχή πληροφοριών

1. Όταν είναι αναγκαίο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, που ορίζονται στον παρόντα, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν Αντιπρόεδρος, Γενικός Διευθυντής, Διευθυντής ή υπάλληλος της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, μπορεί να ζητά με έγγραφο πληροφορίες από επιχειρήσεις, ενώσεις επιχειρήσεων ή άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες ή άλλες αρχές ή ο.τ.α.. Τα αιτήματα είναι σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και δεν υποχρεώνουν τον αποδέκτη τους να παραδεχθεί την ύπαρξη παράβασης του παρόντος και των άρθρων 101 και

102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η υποχρέωση παροχής όλων των απαραίτητων πληροφοριών καλύπτει τις πληροφορίες στις οποίες η επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων, άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες αρχές έχουν πρόσβαση.

Στο έγγραφο αναφέρονται τα άρθρα του νόμου, τα οποία θεμελιώνουν το αίτημα, ο σκοπός της αίτησης, η προθεσμία που τάσσεται για την παροχή των πληροφοριών, η οποία δεν μπορεί να είναι βραχύτερη των πέντε (5) ημερών για τις πληροφορίες που αφορούν σε υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων ή αποφάσεις βάσει της παρ. 3 του άρθρου 9 ή υποθέσεις συγκεντρώσεων των άρθρων 5 έως και 10 του παρόντος και των δέκα (10) ημερών για τις λοιπές περιπτώσεις, καθώς και οι κυρώσεις, οι οποίες προβλέπονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς την υποχρέωση παροχής πληροφοριών. Εκείνοι, στους οποίους απευθύνεται το έγγραφο υποχρεούνται σε άμεση, πλήρη και ακριβή παροχή των πληροφοριών που ζητούνται, καθώς και σε παροχή προφορικών διευκρινίσεων εφόσον τούτο τους ζητηθεί. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να ζητήσει την υποβολή των πληροφοριών με ορισμένο τύπο ιδίως με τη χρήση διαδικτυακής πλατφόρμας ή μέσω ηλεκτρονικής διασύνδεσης και πρόσβασης σε ηλεκτρονικά δεδομένα που τηρούνται στο δημόσιο διαδίκτυο.

Όταν οι πληροφορίες ζητούνται από επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, υποχρεούνται σε παροχή των πληροφοριών τα υπεύθυνα πρόσωπα της παρ. 5 του άρθρου 25B και οι αρμόδιοι υπάλληλοι των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων. Δεν υπέχουν υποχρέωση παροχής πληροφοριών τα πρόσωπα που δεν εξετάζονται σε ποινικές δίκες, κατά το άρθρο 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, εφόσον τηρήσουν την υποχρέωση της παρ. 4 του ίδιου άρθρου. Με τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο δεν θίγονται οι διατάξεις περί τραπεζικού απορρήτου.

1Α. Όταν είναι αναγκαίο για την άσκηση της αρμοδιότητας που ορίζεται στην περ. κ) της παρ. 2 του άρθρου 14, ο Πρόεδρος της Επιτροπής, ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν Αντιπρόεδρος, Γενικός Διευθυντής, Διευθυντής ή υπάλληλος της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού δύναται, με έγγραφη αίτηση παροχής πληροφοριών, να ζητεί από επιχειρήσεις, ενώσεις επιχειρήσεων ή άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες ή άλλες αρχές ή ο.τ.α. να παράσχουν τις απαραίτητες πληροφορίες, στις οποίες έχουν πρόσβαση. Εκείνοι, στους οποίους απευθύνεται το αίτημα, δεν υπέχουν υποχρέωση παροχής των αιτούμενων πληροφοριών.

Στο έγγραφο αναφέρονται τα άρθρα του νόμου, τα οποία θεμελιώνουν το αίτημα, ο σκοπός της αίτησης, το είδος των αιτούμενων πληροφοριών, η προθεσμία υποβολής των αιτούμενων πληροφοριών, η οποία δεν μπορεί να είναι βραχύτερη των δέκα (10) ημερών, καθώς και οι επαπειλούμενες κυρώσεις, σύμφωνα με την παρ. 3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να ζητήσει την υποβολή των πληροφοριών με ορισμένο τύπο, ιδίως με τη χρήση διαδικτυακής πλατφόρμας ή μέσω ηλεκτρονικής διασύνδεσης και πρόσβασης σε ηλεκτρονικά δεδομένα που τηρούνται στο ιδιωτικό δίκτυο και στο δημόσιο διαδίκτυο.

2. Με την επιφύλαξη ειδικών νόμων που καθιερώνουν υποχρέωση εχεμύθειας, οι δημόσιες αρχές και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου υπέχουν υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες και να συνδράμουν την Επιτροπή Ανταγωνισμού και τους εντεταλμένους υπαλλήλους της κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2Α. Για τη διαπίστωση των παραβάσεων των άρθρων 1, 1Α, 2 και 5 έως και 10 και για την εφαρμογή του άρθρου 11, καθώς και για τη διαπίστωση παραβάσεων των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν Αντιπρόεδρος, Γενικός Διευθυντής, Διευθυντής ή προϊστάμενος τμήματος δύναται, να καλεί κατά την κρίση του, και με την επιφύλαξη του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, σε καταθέσεις ανωμοτί ή ένορκες, οποιονδήποτε εκπρόσωπο επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων, εκπροσώπους άλλων νομικών προσώπων, και κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο. Στο έγγραφο κλήτευσης αναφέρονται τα άρθρα του νόμου, στα οποία βασίζεται αυτή, ο σκοπός και η ημερομηνία διενέργειας της κατάθεσης. Η κλήτευση κοινοποιείται στα ως άνω πρόσωπα, πέντε (5) ημέρες τουλάχιστον προ της ημερομηνίας διενέργειας της κατάθεσης.

2Β. Όταν είναι αναγκαίο για την άσκηση της αρμοδιότητας που ορίζεται στην περ. κ) της παρ. 2 του άρθρου 14, ο Πρόεδρος της Επιτροπής, ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν Αντιπρόεδρος, Γενικός Διευθυντής, Διευθυντής ή υπάλληλος της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού δύναται να καλεί σε συζήτηση οποιονδήποτε εκπρόσωπο επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων, εκπροσώπους άλλων νομικών προσώπων, και κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο, με πρόσκληση, η οποία κοινοποιείται στα ως άνω πρόσωπα πέντε (5) ημέρες τουλάχιστον προ της ημερομηνίας της συζήτησης. Στην πρόσκληση αναφέρονται τα άρθρα του νόμου, στα οποία βασίζεται αυτή, το αντικείμενο της συζήτησης και η ημερομηνία διενέργειάς της. Για τους ως άνω σκοπούς, τηρούνται πρακτικά. Κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζεται από τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

3. Σε περίπτωση άρνησης, δυστροπίας ή καθυστέρησης παροχής πληροφοριών ή άρνησης παροχής προφορικών επεξηγήσεων ή παροχής ανακριβών, παραπλανητικών ή ελλιπών πληροφοριών, κατά περίπτωση, στο πλαίσιο εφαρμογής των παρ. 1 και 2 ή σε περίπτωση παροχής ανακριβών, παραπλανητικών ή ελλιπών πληροφοριών, στο πλαίσιο εφαρμογής των παρ. 1Α και 2Β και με την επιφύλαξη των ποινικών κυρώσεων του άρθρου 44, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, όταν πρόκειται για:

α) επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων να επιβάλει, με απόφασή της, χρηματική κύρωση ανά ημέρα μη συμμόρφωσης, η οποία καθορίζεται αναλογικά προς τον μέσο ημερήσιο συνολικό παγκόσμιο κύκλο εργασιών της επιχείρησης ή της ένωσης επιχειρήσεων κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης οικονομική χρήση, με ανώτατο όριο το 3% αυτού του κύκλου εργασιών και υπολογίζονται από την ημερομηνία που ορίζει η οικεία απόφαση της Αρχής, ατομικώς δε στους διευθυντές και υπαλλήλους τους να επιβάλει πρόστιμο από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ ανά ημέρα μη συμμόρφωσης,

β) δημόσιους υπαλλήλους ή υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή υπαλλήλους ο.τ.α. να αναφέρεται αρμοδίως, προκειμένου να κινηθεί πειθαρχική δίωξη για τις πιο πάνω παραβάσεις οι οποίες συνιστούν πειθαρχικό παράπτωμα.».

Άρθρο 42

**Διεξαγωγή ερευνών – Τροποποίηση παρ. 1, 2 και 5 άρθρου 39 του ν. 3959/2011
(Άρθρα 6 έως και 12 και 13 έως και 16 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)**

Στο άρθρο 39 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) στην παρ. 1, αντικαθίσταται το εισαγωγικό εδάφιο, στο τέλος της περ. α) προστίθεται αναφορά στο δικαίωμα των εντεταλμένων υπαλλήλων της Επιτροπής Ανταγωνισμού για πρόσβαση στις πληροφορίες στις οποίες έχει πρόσβαση η υπό έλεγχο επιχείρηση, αντικαθίσταται η περ. β), τροποποιούνται η περ. γ), προκειμένου να προστεθεί αναφορά στο υπολογιστικό νέφος, η περ. στ), προκειμένου να εξειδικευθούν οι προϋποθέσεις ελέγχων και ερευνών και η περ. ζ), προκειμένου να προστεθεί η δυνατότητα καταθέσεων ή επεξηγήσεων από τρίτο πρόσωπο και τα είδη αποδεικτικών στοιχείων που γίνονται δεκτά ενώπιον της Επιτροπής, καθώς και η δυνατότητα άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών, αντικαθίσταται η παραπομπή στις περ. «α' μέχρι ζ'», από την περ. στ', β) η παρ. 2 βελτιώνεται νομοτεχνικά, γ) στην παρ. 3 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, δ) αντικαθίσταται η παρ. 5 και το άρθρο 39 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 39

Διεξαγωγή ερευνών

1. Προς εκπλήρωση των καθηκόντων της Επιτροπής Ανταγωνισμού που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, οι εντεταλμένοι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού ασκούν εξουσίες φορολογικού ελεγκτή και έχουν την αρμοδιότητα ιδίως:

α) να ελέγχουν κάθε είδους και κατηγορίας βιβλία, στοιχεία και λοιπά έγγραφα των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων, καθώς και την ηλεκτρονική εμπορική αλληλογραφία των επιχειρηματιών, διοικητών, διευθυνόντων συμβούλων, διαχειριστών και γενικά εντεταλμένων τη διοίκηση ή διαχείριση προσώπων, καθώς και του προσωπικού των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως της μορφής αποθήκευσής τους και οπουδήποτε και εάν αυτά φυλάσσονται και να λαμβάνουν αντίγραφα ή αποσπάσματά τους και έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε όλες τις πληροφορίες στις οποίες έχει πρόσβαση η υπό έλεγχο επιχείρηση,

β) να προβαίνουν σε κατασχέσεις, να λαμβάνουν ή να αποκτούν υπό οποιαδήποτε μορφή αντίγραφο ή απόσπασμα των βιβλίων, εγγράφων, καθώς και ηλεκτρονικών μέσω αποθήκευσης και μεταφοράς δεδομένων τα οποία αφορούν σε επαγγελματικές πληροφορίες και, όταν το κρίνουν σκόπιμο, να συνεχίζουν την έρευνα πληροφοριών και να επιλέγουν αντίγραφα ή αποσπάσματα στους χώρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή σε άλλους καθορισμένους χώρους,

γ) να ελέγχουν και να συλλέγουν πληροφορίες και δεδομένα κινητών τερματικών, φορητών συσκευών, των εξυπηρετητών τους και το υπολογιστικό νέφος, σε συνεργασία με τις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές, που βρίσκονται μέσα ή έξω από τις κτιριακές εγκαταστάσεις των ελεγχόμενων επιχειρήσεων ή ενώσεων αυτών,

δ) να ενεργούν έρευνες στα γραφεία και τους λοιπούς χώρους και τα μεταφορικά μέσα των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων,

ε) να σφραγίζουν οποιονδήποτε επαγγελματικό χώρο, βιβλία ή έγγραφα, κατά την περίοδο που διενεργείται ο έλεγχος και στο μέτρο των αναγκών αυτού,

στ) να ενεργούν έρευνες σε χώρους, γήπεδα ή μεταφορικά μέσα εκτός εκείνων που αναφέρονται στην περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 39, συμπεριλαμβανομένων των κατοικιών των επιχειρηματιών, διοικητών, διευθυνόντων συμβούλων, διαχειριστών και γενικά

εντεταλμένων τη διοίκηση ή διαχείριση προσώπων, καθώς και του προσωπικού των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, εφόσον υπάρχουν εύλογες υπόνοιες, ότι φυλάσσονται εκεί βιβλία ή άλλα έγγραφα τα οποία συνδέονται με την επιχείρηση και το αντικείμενο του ελέγχου και ενδέχεται να είναι σημαντικά για την απόδειξη παράβασης,

ζ) να λαμβάνουν, κατά την κρίση τους, ένορκες ή ανωμοτί καταθέσεις, με την επιφύλαξη του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, και να ζητούν από κάθε αντιπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού της επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων, ή από τρίτο πρόσωπο επεξηγήσεις για τα γεγονότα ή τα έγγραφα που σχετίζονται με το αντικείμενο και τον σκοπό του ελέγχου και να καταγράφουν τις σχετικές απαντήσεις.

Τα είδη αποδεικτικών στοιχείων που γίνονται δεκτά ως τέτοια ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού περιλαμβάνουν έγγραφα, προφορικές δηλώσεις, ηλεκτρονικά μηνύματα, ανεξαρτήτως εάν τα εν λόγω μηνύματα φαίνεται ότι δεν έχουν αναγνωσθεί ή έχουν διαγραφεί, καταγραφές και κάθε άλλο αντικείμενο το οποίο περιέχει πληροφορίες, ανεξαρτήτως της μορφής του και του μέσου επί του οποίου είναι αποθηκευμένες οι πληροφορίες.

Η διαδικασία συλλογής, φύλαξης και επεξεργασίας ηλεκτρονικών αρχείων και αλληλογραφίας, που συλλέγονται για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, καθορίζεται με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Κατά την άσκηση των εξουσιών τους, σύμφωνα με την περ. στ, οι υπάλληλοι Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού τηρούν τις διατάξεις του άρθρου 9 του Συντάγματος για το άσυλο της κατοικίας.

Όταν υπάρχουν εύλογες υπόνοιες παράβασης των άρθρων 1 και 2 και τα εν λόγω στοιχεία ενδέχεται να είναι ουσιώδη για τη διακρίβωση της παράβασης αυτής, η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να ζητεί την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών κατά τα άρθρα 4 και 5 του ν. 2225/1994 (Α' 121).

2. Η σχετική εντολή παρέχεται εγγράφως από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή τον εξουσιοδοτημένο από αυτόν Αντιπρόεδρο, Γενικό Διευθυντή ή Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού, προσδιορίζει το αντικείμενο και τον σκοπό της έρευνας και αναφέρει τις κυρώσεις που προβλέπονται σε περιπτώσεις παρεμπόδισης ή δυσχέρανσης αυτής ή άρνησης εμφάνισης των αιτούμενων βιβλίων, στοιχείων και λοιπών εγγράφων ή χορήγησης αντιγράφων ή αποσπασμάτων τους.

3. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν Αντιπρόεδρος, Γενικός Διευθυντής ή Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μπορούν να ζητούν, εγγράφως, τη συνδρομή των δημόσιων αρχών και υπηρεσιών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, για τη διεξαγωγή των ερευνών που αναφέρονται στις περ. α μέχρι ζ της παρ. 2. Η εν λόγω συνδρομή μπορεί επίσης να ληφθεί ως προληπτικό μέτρο.

4. Για τους ελέγχους και τις έρευνες που έγιναν, συντάσσεται από αυτόν που τις διεξήγαγε έκθεση, αντίγραφο της οποίας κοινοποιείται στις οικείες επιχειρήσεις και τις ενώσεις επιχειρήσεων.

5. Με την επιφύλαξη των ποινικών κυρώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 44, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει με απόφασή της, στις επιχειρήσεις και στις ενώσεις επιχειρήσεων που αρνούνται να υποβληθούν ή παρεμποδίζουν ή δυσχεραίνουν τις έρευνες των παρ. 1, 2 και 3 με οποιονδήποτε τρόπο, χρηματική κύρωση ανά ημέρα μη συμμόρφωσης. Αυτή, όσον αφορά στις επιχειρήσεις και στις ενώσεις επιχειρήσεων, καθορίζεται αναλογικά προς τον μέσο ημερήσιο συνολικό παγκόσμιο κύκλο εργασιών της δυστροπούσας επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης οικονομική χρήση με ανώτατο όριο το 3% αυτού του κύκλου εργασιών και υπολογίζονται από την ημερομηνία που ορίζει η οικεία απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Περαιτέρω, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να επιβάλει σε οποιονδήποτε άλλο επιδεικνύει την ως άνω συμπεριφορά, χρηματική κύρωση τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) έως δύο εκατομμυρίων (2.000.000) ευρώ και στους υπαλλήλους των ως άνω επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων που επιδεικνύουν την ως άνω συμπεριφορά, πρόστιμο τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ έως δύο εκατομμυρίων (2.000.000) ευρώ. Εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό, ακόμα και αν υπερβαίνει το ανώτατο ποσό που ορίζεται στο τρίτο εδάφιο. Κατά την επιμέτρηση των ανωτέρω λαμβάνονται ιδίως υπόψη η σοβαρότητα της εξεταζόμενης υπόθεσης, η απαξία των πράξεων και η επίπτωσή τους στην έκβαση της έρευνας.

6. Σε περίπτωση άρνησης ή παρεμπόδισης με οποιονδήποτε τρόπο των εντεταλμένων υπαλλήλων της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού ή των εντεταλμένων οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην άσκηση των καθηκόντων τους, αυτοί μπορούν να ζητούν τη συνδρομή των εισαγγελικών αρχών και κάθε άλλης αρμόδιας αρχής. Η συνδρομή αυτή μπορεί να ζητηθεί και προληπτικά.».

Άρθρο 43

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Επιτροπή Ανταγωνισμού – Προσθήκη άρθρου 39Α στον ν. 3959/2011

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 39Α ως εξής:

«Άρθρο 39Α

Περιορισμοί δικαιωμάτων και υποχρεώσεων κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται σε αυτή δυνάμει του παρόντος, σύμφωνα με την περ. ε της παρ. 1 του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119) και του ν. 4624/2019 (Α' 137).

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να περιορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 12 έως και 15, 17, 18, 20 και 34, καθώς και στο άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 κατά το μέρος που αυτά, αναφορικά με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζεται κατά την άσκηση των εξουσιών έρευνας, κατά τα άρθρα 38 και 39 του παρόντος νόμου, καθώς και κατά τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων έρευνας και επιβολής, εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της.

3. Οι περιορισμοί της παρ. 2 του παρόντος εφαρμόζονται όταν η άσκηση των δικαιωμάτων και η εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών θέτει σε κίνδυνο, ή δυσχεραίνει τις έρευνες ή τις δραστηριότητες επιβολής που διεξάγει η Επιτροπή προς τον σκοπό της εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού, ιδίως μέσω της αποκάλυψης ερευνητικών μέσων, μεθόδων και αποδεικτικών στοιχείων, ή όταν επηρεάζονται δυσμενώς τα δικαιώματα άλλων υποκειμένων δεδομένων.

4. Τα υποκείμενα των δεδομένων που ασκούν οποιοδήποτε από τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 15, 17 και 18 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 ενημερώνονται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού για τους περιορισμούς που εφαρμόζονται δυνάμει της παρ. 2 του παρόντος, για τους λόγους που δικαιολογούν την επιβολή των περιορισμών αυτών, εκτός εάν η εν λόγω ενημέρωση μπορεί να αποβεί επιζήμια για τους σκοπούς του περιορισμού, καθώς και για τη δυνατότητά τους να υποβάλουν καταγγελία στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

5. Όταν δεν συντρέχουν πλέον οι ουσιώδεις λόγοι που επιβάλλουν τον περιορισμό, η Επιτροπή Ανταγωνισμού αίρει τον περιορισμό, ενημερώνοντας ταυτόχρονα το υποκείμενο των δεδομένων για τους ουσιώδεις λόγους για τους οποίους εφαρμόσθηκε.

6. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού εφαρμόζει τους περιορισμούς της παρ. 2 για όσο χρονικό διάστημα συντρέχουν οι λόγοι που τους δικαιολογούν. Κατά το διάστημα αυτό, η Επιτροπή Ανταγωνισμού θέτει σε εφαρμογή τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η πρόληψη παράνομης πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή διαβίβασης των δεδομένων αυτών σε πρόσωπα που δεν απαιτείται να τα γνωρίζουν.

7. Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων της Επιτροπής Ανταγωνισμού ενημερώνεται αμελλητί κάθε φορά που περιορίζονται τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 8. Κατόπιν αιτήματος, παρέχεται στον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων πρόσβαση στο αρχείο καταχώρισης και σε οποιαδήποτε έγγραφα που περιλαμβάνουν τα βασικά πραγματικά και νομικά στοιχεία. Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων μπορεί να ζητήσει επανεξέταση του περιορισμού και ενημερώνεται για το αποτέλεσμα της ζητηθείσας επανεξέτασης.

8. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού μπορούν να ρυθμίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, τα οργανωτικά μέτρα και οι διαδικαστικές εγγυήσεις για την εφαρμογή των περιορισμών, με τήρηση των αρχών της αναλογικότητας και της λογοδοσίας».

Άρθρο 44

Έρευνες σε κλάδους της οικονομίας ή σε τύπους συμφωνιών - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 40 του ν. 3959/2011

Η παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 3959/2011 (Α' 93) τροποποιείται, προκειμένου να προστεθεί η αναφορά σε μεθόδους διαμόρφωσης εμπορικής συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένων αλγοριθμικών μεθόδων, και το άρθρο 40 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 40

Έρευνες σε κλάδους της οικονομίας ή σε τύπους συμφωνιών

1. Όταν η διαμόρφωση των τιμών ή άλλες περιστάσεις δημιουργούν υπόνοιες για πιθανό περιορισμό ή στρέβλωση του ανταγωνισμού, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να διεξαγάγει έρευνα σε συγκεκριμένο κλάδο της οικονομίας ή σε συγκεκριμένους τύπους συμφωνιών ή σε μεθόδους διαμόρφωσης εμπορικής συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένων αλγοριθμικών μεθόδων, σε διάφορους κλάδους, εφόσον υπάγονται στην αρμοδιότητα της.
2. Στο πλαίσιο της έρευνας αυτής, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να ζητήσει από επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εφαρμογή των άρθρων 1 και 2, καθώς επίσης και να διενεργήσει κάθε αναγκαίο προς τούτο έλεγχο. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί ιδίως να ζητήσει από τις παραπάνω επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων να της καταστήσουν γνωστή οποιαδήποτε συμφωνία, απόφαση ή εναρμονισμένη πρακτική.
3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να δημοσιεύσει έκθεση για το αποτέλεσμα της έρευνάς της σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας ή συγκεκριμένους τύπους συμφωνιών σε διάφορους κλάδους και να ζητήσει από τους ενδιαφερόμενους να διατυπώσουν παρατηρήσεις.
4. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφασίζει σε Ολομέλεια. Για τη συλλογή των αναγκαίων στοιχείων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 38, 39 και 41.».

Άρθρο 45

Υποχρέωση εχεμύθειας - Τροποποίηση παρ. 2, 3 και 6 άρθρου 41 του ν. 3959/2011

Στο άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (Α' 93), τροποποιούνται οι παρ. 2 και 3 ώστε να εναρμονισθούν με την αναρίθμηση του άρθρου 37 ΚΠΔ σε άρθρο 38 ΚΠΔ, στην παρ. 3 προστίθεται νέο τέταρτο εδάφιο ως προς τη συμμετοχή τρίτων στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού, το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 τροποποιείται, προκειμένου να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του, και το άρθρο 41 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 41

Υποχρέωση εχεμύθειας

1. Οι πληροφορίες, οι οποίες συλλέγονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για το σκοπό που επιδιώκεται με την αίτηση παροχής πληροφοριών, τον έλεγχο ή την ακρόαση.
2. Με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 38 παράγραφος 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού και οι υπάλληλοι των δημόσιων αρχών και υπηρεσιών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, στους οποίους παρέχεται εντολή κατά τις παραγράφους 2 έως 4 του άρθρου 39 και

οι οποίοι λαμβάνουν, με αφορμή την υπηρεσία τους, γνώση απόρρητων στοιχείων επιχειρήσεων, ενώσεων επιχειρήσεων ή άλλων φυσικών ή νομικών προσώπων που δεν έχουν σχέση με την εφαρμογή του παρόντος νόμου, υποχρεούνται να τηρούν για τα στοιχεία αυτά εχεμύθεια.

3. Τα απόρρητα στοιχεία, τα οποία έχουν σχέση με την εφαρμογή του παρόντος νόμου, αποτελούν μέρος του διοικητικού φακέλου. Οι υπάλληλοι της παραγράφου 2 υποχρεούνται να τηρούν εχεμύθεια, με την επιφύλαξη της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 38 του Κ.Π.Δ., για τα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο. Οι προϋποθέσεις, η έκταση, οι εξαιρέσεις, ο χρόνος και η διαδικασία πρόσβασης στο διοικητικό φάκελο των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων, κατά των οποίων κινήθηκε η ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού διαδικασία, και των φυσικών ή νομικών προσώπων, που υπέβαλαν καταγγελία, η διαδικασία χρήσης και δημοσιοποίησης των προαναφερόμενων απόρρητων στοιχείων από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται, κατά παρέκκλιση από τις γενικές διατάξεις περί του δικαιώματος πρόσβασης στα έγγραφα, από τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Οι προϋποθέσεις και η έκταση της δυνατότητας της Επιτροπής να ενημερώνει εγγράφως τρίτα πρόσωπα σχετικά με τη φύση και το αντικείμενο της διαδικασίας καθορίζονται επίσης από τον ανωτέρω Κανονισμό. Τα απόρρητα στοιχεία της παραγράφου αυτής αποτελούν μέρος του φακέλου, ο οποίος υποβάλλεται στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών και στο Συμβούλιο της Επικρατείας, διατηρώντας τον απόρρητο χαρακτήρα τους. Προς το σκοπό αυτόν τα παραπάνω στοιχεία διαβιβάζονται σε ξεχωριστό τμήμα του διοικητικού φακέλου, το οποίο φέρει την ένδειξη «απόρρητα στοιχεία». Αρμόδιος υπάλληλος του δικαστηρίου διασφαλίζει ότι τα μέρη δε θα έχουν πρόσβαση στα απόρρητα για αυτούς τμήματα του φακέλου, εκτός εάν η πρόσβαση κριθεί αναγκαία για την προάσπιση υπέρτερου συμφέροντος τους, και τους παρασχεθεί σχετική άδεια, κατά το αναγκαίο μέτρο, κατόπιν αιτήσεως τους, από το δικάζον δικαστήριο.

4. Σε όποιον παραβαίνει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους:

α) επιβάλλεται η ποινή του άρθρου 252 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και χρηματική ποινή από χίλια (1.000) μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

β) ασκείται πειθαρχική δίωξη για την παράβαση της υποχρέωσης εχεμύθειας που συνιστά πειθαρχικό αδίκημα.

5. Στον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους επιβάλλεται η ποινή του άρθρου 252 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και χρηματική ποινή από χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ με ανώτατο όριο τα δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ και με την ίδια απόφαση εκπίπτουν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

6. Με τις ποινές της παραγράφου 5 τιμωρείται και κάθε πρόσωπο, στο οποίο η Επιτροπή Ανταγωνισμού αναθέτει την εκπόνηση μελέτης για λογαριασμό της, ή συμμετέχει σε ομάδα έργου την οποία έχει συστήσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, εφόσον στη σχετική σύμβαση έχει περιληφθεί ρήτρα για υποχρέωση εχεμύθειας κατά τις παραγράφους 2 και 3, καθώς και τα πρόσωπα, τα οποία συμμετέχουν στο Γραφείο Νομικής Υποστήριξης, οι έμμισθοι δικηγόροι

που απασχολούνται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και οι εξειδικευμένοι σύμβουλοι - επιστήμονες του άρθρου 21Α, εφόσον παραβαίνουν τις υποχρεώσεις των παραγράφων 1 μέχρι 3. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και για τους προστηθέντες του αναδόχου εκπόνησης μελέτης, εφόσον έλαβαν γνώση της παραπάνω ρήτρας εχεμύθειας.»

Άρθρο 46

Πρόσβαση των μερών σε φακέλους και περιορισμοί στη χρήση των πληροφοριών – Προσθήκη άρθρου 41Α στον ν. 3959/2011

(Άρθρο 31 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στον ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθεται άρθρο 41Α ως εξής:

«Άρθρο 41Α

Πρόσβαση σε στοιχεία και πληροφορίες για σκοπούς δικαστικής προστασίας

1. Η πρόσβαση σε υποβληθείσες δηλώσεις για ένταξη στο Πρόγραμμα Επιείκειας σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 29Β ή στη διαδικασία του άρθρου 29Α, χορηγείται μόνο στους διαδίκους και μόνο για τους σκοπούς άσκησης των δικαιωμάτων υπεράσπισής τους.

2. Οι πληροφορίες που προέρχονται από τις προαναφερθείσες δηλώσεις μπορούν να χρησιμοποιούνται από το μέρος που εξασφάλισε πρόσβαση στον φάκελο της υπόθεσης, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισής του σε υποθέσεις που συνδέονται άμεσα με την υπόθεση για την οποία έχει χορηγηθεί πρόσβαση, και οι οποίες αφορούν: α) στον επιμερισμό μεταξύ των συμμετεχόντων στη σύμπραξη προστίμου το οποίο τους επιβλήθηκε από κοινού και αλληλεγγύως από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ή β) στην επανεξέταση απόφασης με την οποία η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπίστωσε παράβαση του άρθρου 101 ή του άρθρου 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των άρθρων 1 και 2 του παρόντος.

3. Οι ακόλουθες κατηγορίες πληροφοριών, οι οποίες λαμβάνονται από ένα μέρος στη διάρκεια διαδικασιών ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, δεν χρησιμοποιούνται από το μέρος αυτό σε διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων, έως ότου η Επιτροπή Ανταγωνισμού περατώσει τη διαδικασία ελέγχου ως προς όλα τα ερευνώμενα μέρη με την έκδοση απόφασης ή περατώσει με άλλο τρόπο τη διαδικασία ενώπιόν της:

α) πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα για τη διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού,

β) πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού και απεστάλησαν στα μέρη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιόν της και,

γ) υπομνήματα για διευθέτηση που αποσύρθηκαν.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ-ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 47

Παραγραφή για την επιβολή κυρώσεων – Αντικατάσταση παρ. 1, τροποποίηση παρ. 3, 4, 6, 7 και προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 42 του ν. 3959/2011 (Άρθρο 29 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στο άρθρο 42 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) αντικαθίσταται η παρ. 1, β) στην παρ. 3, αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο και προστίθεται περ. β), γ) προστίθεται εδάφιο στην αρχή της παρ. 4, δ) στην παρ. 6 προστίθεται αναφορά στις περιοδικές χρηματικές ποινές, ε) τροποποιείται η παρ. 7 ως προς το πεδίο εφαρμογής, στ) προστίθεται παρ. 8 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 42

Παραγραφή για την επιβολή κυρώσεων

1. Η εξουσία της Επιτροπής Ανταγωνισμού για επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις του παρόντος υπόκειται σε πενταετή προθεσμία παραγραφής.
2. Η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα διάπραξης της παράβασης. Ωστόσο, αν μια παράβαση είναι διαρκής ή έχει διαπραχθεί κατ' εξακολούθηση, η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα παύσης της παράβασης.
3. Η παραγραφή που ισχύει για την επιβολή προστίμων και περιοδικών χρηματικών ποινών διακόπτεται από κάθε πράξη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή της αρχής ανταγωνισμού κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αφορά στη διερεύνηση ή σε διαδικασίες κατά παράβασης που αφορά στην ίδια συμφωνία, απόφαση ένωσης ή εναρμονισμένη πρακτική ή άλλη συμπεριφορά απαγορευμένη από τα άρθρα 1, 1Α και 2 του παρόντος και 101 ή 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διακοπή της παραγραφής ισχύει από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης σε μια τουλάχιστον επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων που μετείχε στην παράβαση. Στις πράξεις που συνεπάγονται τη διακοπή της παραγραφής συγκαταλέγονται ιδίως οι εξής:
  - α) οι γραπτές αιτήσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή άλλης κατά τα παραπάνω αρχής ανταγωνισμού για την παροχή πληροφοριών,
  - β) οι γραπτές εντολές διεξαγωγής ελέγχου που χορηγεί στους υπαλλήλους της η Επιτροπή Ανταγωνισμού ή άλλη κατά τα παραπάνω αρχή ανταγωνισμού,
  - β) η γραπτή αίτηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή άλλης αρχής ανταγωνισμού κράτους μέλους για κλήση σε ανωμοτί ή ένορκη κατάθεση ή σε παροχή προφορικών διευκρινίσεων και επεξηγήσεων εκπροσώπου επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων για συγκεκριμένη υπόθεση που ερευνάται,
  - γ) η κίνηση διαδικασίας από άλλη κατά τα παραπάνω αρχή ανταγωνισμού,
  - δ) η κλήρωση υπόθεσης σε εισηγητή και,
  - ε) η κοινοποίηση έκθεσης αιτιάσεων ή εισήγησης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ή άλλη κατά τα παραπάνω αρχή ανταγωνισμού.
4. Η διακοπή της παραγραφής παύει την ημέρα κατά την οποία η αρχή ανταγωνισμού περατώνει τη διαδικασία, λαμβάνοντας απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 14 του παρόντος ή σύμφωνα με τα άρθρα 7, 9 ή 10 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, ή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν συντρέχουν λόγοι για περαιτέρω ενέργειες εκ μέρους της. Η

διακοπή της παραγραφής ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση.

5. Η παραγραφή αρχίζει εκ νέου ύστερα από κάθε διακοπή. Ωστόσο, η παραγραφή συμπληρώνεται την ημέρα παρέλευσης προθεσμίας ίσης με το διπλάσιο της προθεσμίας παραγραφής, υπό την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν έχει επιβάλλει πρόστιμο. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο αναστολής της παραγραφής κατά την παράγραφο 6.

6. Η παραγραφή που ισχύει για την επιβολή προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών αναστέλλεται για όσο καιρό σχετική με την υπόθεση πράξη ή απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού αποτελεί αντικείμενο διαδικασίας που εκκρεμεί ενώπιον των δικαστηρίων.

7. Η αναστολή της παραγράφου 6 ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση και οι οποίες κατέθεσαν προσφυγή κατά της σχετικής πράξης ή απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

8. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, εφόσον έχει σχετικό έννομο συμφέρον, να διαπιστώνει ότι η παράβαση έχει διαπραχθεί στο παρελθόν και έχει περαιωθεί, παρόλο που έχει παραγραφεί η εξουσία επιβολής προστίμου.».

Άρθρο 48

Αλληλεπίδραση μεταξύ αιτήσεων απαλλαγής από πρόστιμα και κυρώσεις σε φυσικά πρόσωπα – Τροποποίηση άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Άρθρο 23 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Στο άρθρο 44 του ν. 3959/2011 (Α' 93), α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 και στην περ. α) των παρ. 3Α και 3Β επικαιροποιούνται οι παραπομπές στις αναφερόμενες διατάξεις, β) αντικαθίστανται οι περ. β) των υποπαρ. 3Α και 3Β, γ) προστίθεται παρ. 3Γ, δ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4 προστίθεται επιφύλαξη της παρ. 3Α, ε) στην παρ. 5, στο δεύτερο εδάφιο η παραπομπή στην παρ. 3 του άρθρου 113 Π.Κ. διορθώνεται στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου και μετά το δεύτερο εδάφιο προστίθενται δύο νέα εδάφια, στ) στην περ. δ) της παρ 7 εισάγεται πρόβλεψη για τη δυνατότητα επιβολής ποινικών κυρώσεων και σε περίπτωση λιπομαρτυρίας στο πλαίσιο προφορικής συζήτησης που διεξάγεται ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ζ) προστίθενται παρ. 7Α, 8 και 9 και το άρθρο 44 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 44

Ποινικές κυρώσεις και άλλες διοικητικές συνέπειες

1. Όποιος συνάπτει συμφωνία, λαμβάνει απόφαση ή εφαρμόζει εναρμονισμένη πρακτική κατά παράβαση του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τιμωρείται με χρηματική ποινή από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος, με τις ιδιότητες της παρ. 5 του άρθρου 25B του παρόντος, ενεργεί κατά παράβαση των άρθρων 5 μέχρι 10, ή δεν εφαρμόζει τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις παρ. 5 και 6 του άρθρου 11. Αν η πράξη του πρώτου εδαφίου αφορά σε επιχειρήσεις που είναι

μεταξύ τους πραγματικοί ή δυνητικοί ανταγωνιστές, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή από εκατό χιλιάδες (100.000) μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

2. Όποιος προβαίνει σε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά, κατά παράβαση του άρθρου 2 του παρόντος ή του άρθρου 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τιμωρείται με χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) μέχρι τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

3Α. Εφόσον συντρέχει:

α) υπαγωγή στο πρόγραμμα επιείκειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 29B με πλήρη απαλλαγή του προστίμου ή με επιβολή μειωμένου προστίμου και ολοσχερή εξόφληση αυτού, ή
β) υπαγωγή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών του άρθρου 29Α και ολοσχερής εξόφληση του προστίμου, εξαλείφεται το αξιόποινο για τους πρώην και νυν διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιπά μέλη του προσωπικού καθώς και κάθε άλλου υπεύθυνου προσώπου της παρ. 5 του άρθρου 25B του αδικήματος του πρώτου και τρίτου εδαφίου της παρ. 1, της παρ. 2 και των εγκλημάτων που συρρέουν κατ' ιδέαν με αυτά, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω πρόσωπα συνεργάστηκαν ενεργά με την Επιτροπή Ανταγωνισμού και συνεργάζονται ενεργά με τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, καθώς και ότι η αίτηση υπαγωγής στο πρόγραμμα επιείκειας ή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών υποβλήθηκε πριν ενημερωθούν αρμοδίως σχετικά με την ποινική δίωξη εις βάρος τους, ή το ενδεχόμενο ποινικής δίωξης εις βάρος τους. Με την παροχή διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής του προστίμου, αναστέλλεται η ποινική δίωξη για όσο χρόνο διαρκεί η ρύθμιση και ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους της. Κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής, αναστέλλεται η παραγραφή των εγκλημάτων χωρίς να ισχύουν οι χρονικοί περιορισμοί του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα. Η υπαγωγή στο πρόγραμμα του άρθρου 29Γ, συνεπεία της οποίας επιβλήθηκε μειωμένο πρόστιμο, εάν αυτό δεν εξοφληθεί ολοσχερώς, συνιστά ελαφρυντική περίσταση για τις πράξεις των παρ. 1 και 2 και επιβάλλεται ποινή μειωμένη κατά το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα.

3Β. Εφόσον συντρέχει:

α) υπαγωγή στο πρόγραμμα επιείκειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 29B με πλήρη απαλλαγή του προστίμου ή με επιβολή μειωμένου προστίμου και ολοσχερή εξόφληση αυτού, ή
β) υπαγωγή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών του άρθρου 29Α και ολοσχερής εξόφληση του προστίμου, επέρχεται πλήρης απαλλαγή πρώην και νυν διευθυντών, διοικητικών στελεχών και μελών του προσωπικού, καθώς και κάθε άλλου υπεύθυνου προσώπου της παρ. 5 του άρθρου 25B από κάθε είδους διοικητικές κυρώσεις και κυρώσεις που επιβάλλονται σε μη ποινικές δικαστικές διαδικασίες, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω πρόσωπα συνεργάστηκαν ενεργά με την Επιτροπή Ανταγωνισμού κατά την εξέταση της παράβασης και ότι η αίτηση υπαγωγής στο Πρόγραμμα Επιείκειας ή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών υποβλήθηκε πριν ενημερωθούν αρμοδίως σχετικά με την πιθανή επιβολή εις βάρος τους των σχετικών διοικητικών κυρώσεων.

3Γ. Εφόσον συντρέχει:

α) υπαγωγή στο Πρόγραμμα Επιείκειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 29B με πλήρη απαλλαγή του προστίμου ή με επιβολή μειωμένου προστίμου και ολοσχερή εξόφληση αυτού, ή
β) υπαγωγή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών του άρθρου 29Α και ολοσχερής εξόφληση του προστίμου,

επέρχεται πλήρης απαλλαγή της επιχείρησης από κάθε είδους διοικητικές κυρώσεις πλην των οριζόμενων στο άρθρο 25 και στις παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 25B. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, η διαπίστωση της σχετικής παράβασης δεν θεμελιώνει λόγο αποκλεισμού της επιχείρησης από διαγωνισμούς για δημόσιες συμβάσεις ή συμβάσεις παραχωρήσεων, με την εξαίρεση της κατ' επανάληψη παράβασης του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως επανάληψη της παράβασης νοείται η έκδοση σχετικής διαπιστωτικής απόφασης εντός έξι (6) ετών από την προηγούμενη έκδοση άλλης διαπιστωτικής απόφασης. Η παρούσα εφαρμόζεται στην περίπτωση παροχής διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής του προστίμου και για όσο χρόνο διαρκεί η ρύθμιση και ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους της. Επίσης, η παρούσα εφαρμόζεται και για τις περιπτώσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί διαπιστωτική απόφαση παράβασης του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν έχει ακόμα παρέλθει τριετία από την έκδοση αυτής.

4. Με την επιφύλαξη της παρ. 3Α, υπαίτιοι ή συμμετοχοί σε πράξη των παρ. 1 και 2 μένουν ατιμώρητοι, αν με δική τους θέληση και πριν εξετασθούν οπωσδήποτε για την πράξη τους, την αναγγείλουν στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, στην Επιτροπή Ανταγωνισμού ή σε οποιαδήποτε άλλη αρμόδια αρχή, προσκομίζοντας συγχρόνως αποδεικτικά στοιχεία. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η ουσιώδης συμβολή των πιο πάνω προσώπων στην αποκάλυψη της συμμετοχής στις πράξεις αυτές, με την προσκόμιση στοιχείων στις αρχές, θεωρείται ελαφρυντική περίπτωση κατ' άρθρο 84 Π.Κ. και επιβάλλεται ποινή μειωμένη κατά το άρθρο 83 Π.Κ.

5. Αν η πράξη των παραγράφων 1 και 2 ερευνάται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ή οποιαδήποτε άλλη αρμόδια ρυθμιστική αρχή κατ' οποιονδήποτε τρόπο, ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση, αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια μέχρι την έκδοση απόφασης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Εισαγγελέως Εφετών. Σε αυτήν την περίπτωση δεν ισχύει ο χρονικός περιορισμός της αναστολής του άρθρου 113 παρ. 2 εδάφιο α' Π.Κ. Η υπόθεση δεν εισάγεται στο ακροατήριο πριν την έκδοση οριστικής απόφασης επί της προσφυγής που ασκήθηκε κατά της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού με την οποία διαπιστώθηκε η παράβαση για την τέλεση της οποίας ενέχεται ο κατηγορούμενος, ή την άπρακτη παρέλευση της σχετικής προθεσμίας προς άσκηση αυτής. Την υποχρέωση ενημέρωσης του εισαγγελέα πλημμελειοδικών φέρει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, κατ' ανάλογη εφαρμογή των ορισμών του άρθρου 43.

6. Στις δίκες στις οποίες αφορούν οι παραβάσεις των παρ. 1 και 2 μπορεί να παρίσταται ως πολιτικώς ενάγον κάθε πρόσωπο, το οποίο θίγεται άμεσα από τις πράξεις αυτές.

7. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών τιμωρούνται:

- α) Όποιος παρεμποδίζει ή δυσχεραίνει με οποιονδήποτε τρόπο την διεξαγωγή ερευνών για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου από μέρους των κατά το άρθρο 39 αρμοδίων οργάνων, ιδίως με την παρεμβολή προσκομμάτων ή απόκρυψη στοιχείων.
- β) Όποιος αρνείται ή δυσχεραίνει την παροχή των κατά το άρθρο 38 πληροφοριών.
- γ) Όποιος παρέχει, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 38 και 39, εν γνώσει, ψευδείς πληροφορίες ή αποκρύπτει στοιχεία.

δ) Όποιος αρνείται, αν και έχει κληθεί για το σκοπό αυτό από εντεταλμένο κατά τις παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 39, υπάλληλο της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή άλλο αρμόδιο για τον έλεγχο όργανο, ή από την Επιτροπή Ανταγωνισμού να προβεί σε ένορκη ή ανωμοτί κατάθεση ενώπιον του, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 39, ή κατά την ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού συζήτηση, καθώς και όποιος, κατά τη διάρκεια της κατάθεσής του, εν γνώσει καταθέτει ψευδή στοιχεία ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθή.

7Α. Με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ τιμωρείται όποιος παραβιάζει τη μυστικότητα των συνεδριάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

8. Όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν επιληφθεί υπόθεσης στην οποία εμπλέκονται περισσότερες δικαιοδοσίες, συμπεριλαμβανομένων των ελληνικών αρχών και δικαστηρίων, και έχουν χορηγήσει το ευεργέτημα της επιείκειας σε επιχείρηση, η Επιτροπή Ανταγωνισμού διασφαλίζει, με κάθε πρόσφορο κατά την κρίση της μέσο, τη διενέργεια επαφών και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή της αρχής ανταγωνισμού κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει επιληφθεί της υπόθεσης και της ίδιας, του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και κάθε άλλης αρμόδιας ελληνικής αρχής, προκειμένου να εφαρμοστούν οι παρ. 3Α και 3Β, εφόσον συντρέχουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να κοινοποιεί στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή σε κάθε άλλη αρμόδια ελληνική αρχή τις πληροφορίες, τα στοιχεία και τα έγγραφα που λαμβάνει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή την αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει επιληφθεί της υπόθεσης, με την επιφύλαξη του άρθρου 12 του Κανονισμού 1/2003.

9. Όσα προβλέπονται στις παρ. 1 έως και 8 δεν θίγουν το δικαίωμα των θυμάτων που υπέστησαν ζημία από παράβαση της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού να αξιώσουν πλήρη αποζημίωση για την εν λόγω ζημία σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον ν. 4529/2018 (Α' 56).».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΤΕΛΗ - ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ-ΚΛΗΤΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Άρθρο 49

Τέλη – Τροποποίηση παρ. 1 και 5 του άρθρου 45 του ν. 3959/2011

Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 3959/2011 (Α' 93) προστίθενται τρία νέα εδάφια και το άρθρο 45 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 45

Τέλη

1. Οι γνωστοποιήσεις του άρθρου 6 και οι αιτήσεις της παρ. 3 του άρθρου 9 συνοδεύονται, με ποινή το απαράδεκτο αυτών, από γραμμάτιο καταβολής παραβόλου. Το ποσό του παραβόλου ορίζεται στο ποσό των χιλίων εκατό (1.100) ευρώ για τη γνωστοποίηση του άρθρου 6 και για τις αιτήσεις των παρ. 9 και 3 των άρθρων 8 και 9, αντιστοίχως. Το ως άνω

ποσό του παραβόλου, στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 8, ανέρχεται στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ. Εκκρεμούσης της καταβολής του ποσού αυτού, η συγκέντρωση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί. Το συγκεκριμένο παράβολο, στο σύνολό του, εισπράττεται και αποτελεί έσοδο της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατά το άρθρο 17.

2. Η προσφυγή, η αίτηση αναίρεσης, η ανακοπή, η αίτηση αναθεώρησης και η παρέμβαση, που ασκούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου στα διοικητικά δικαστήρια, καθώς και η αίτηση επανασυζήτησης ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, συνοδεύονται, με ποινή το απαράδεκτο αυτών, από γραμμάτιο καταβολής παραβόλου επτακοσίων πενήντα (750) ευρώ. Ως προς την απόδοση του παραβόλου εφαρμόζονται οι παράγραφοι 9, 10 και 11 του άρθρου 277 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και η παράγραφος 4 του άρθρου 36 του π.δ. 18/1989. Από την υποχρέωση αυτή απαλλάσσεται το Δημόσιο.

3. Τα υπέρ του Δημοσίου τέλη χαρτοσήμου στα δικόγραφα και τα προσαγόμενα έγγραφα, καθώς και τα υπέρ του Ταμείου Συντάξεων Νομικών, του Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων και του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Αθηνών τέλη, για την εγγραφή στο πινάκιο, την παράσταση δικηγόρου, την κατάθεση δικογράφων ή υπομνημάτων και την εν γένει συζήτηση των υποθέσεων ορίζονται για τη διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού ίσα προς τα της διαδικασίας ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου.

4. Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας επί των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων απολαύει ατέλειας, ως εάν είναι αυτό το Δημόσιο, για κάθε ένδικο βοήθημα που ασκείται από αυτόν, κατά τον παρόντα νόμο, καθώς και την επ' αυτού, εν γένει, διαδικασία.

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.».

Άρθρο 50

Κλητεύσεις και επιδόσεις από την Επιτροπή Ανταγωνισμού – Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 48 του ν. 3959/2011

Στην παρ. 3 του άρθρου 48 του ν. 3959/2011 (Α' 93) μετά από τη λέξη «επιστολή» προστίθενται οι λέξεις «ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με βεβαίωση παράδοσης» και το άρθρο 48 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 48

Εφαρμογή διατάξεων περί κλητεύσεων και επιδόσεων

1. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3, για όλες τις κλητεύσεις ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού που προβλέπονται από τον παρόντα, καθώς και για όλες τις επιδόσεις αποφάσεων και εισηγήσεων, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί επιδόσεων των άρθρων 47 μέχρι 57 του Κ.Δ.Δ.

2. Σε περίπτωση αναβολής ή διακοπής της συζήτησης για άλλη μέρα και ώρα, η γνωστοποίηση της ημερομηνίας της μετά την αναβολή ή τη διακοπή συζήτησης στους διαδίκους που δεν παρίστανται, μπορεί να γίνεται με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.

3. Η επίδοση των υπολοίπων εγγράφων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι επιστολές συλλογής στοιχείων του άρθρου 38, μπορεί να γίνεται με συστημένη επιστολή ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με βεβαίωση παράδοσης.».

Άρθρο 51

Είσπραξη προστίμων – Τροποποίηση άρθρου 49 του ν. 3959/2011

(Άρθρα 24 έως και 28 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1)

Το άρθρο 49 του ν. 3959/2011 (Α' 93) τροποποιείται ως προς τα αρμόδια όργανα βεβαίωσης και είσπραξης και διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 49

Είσπραξη προστίμων

Τα πρόστιμα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο βεβαιώνονται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ως δημόσια έσοδα και εισπράττονται κατά τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α' 90) από την αρμόδια Υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε., η οποία ενημερώνει άμεσα την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την είσπραξη ή μη κάθε προστίμου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 52

Μεταβατικές διατάξεις

1. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού του άρθρου 29 Α του ν. 3959/2011 (Α' 93) για τη διευθέτηση υποθέσεων, εφαρμόζεται, κατά περίπτωση, η ισχύουσα απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού σχετικά με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία διευθέτησης διαφορών.

Οι διατάξεις του παρόντος για τη διευθέτηση υποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων και των διατάξεων του παρόντος άρθρου για τη δυνατότητα διευθέτησης, εφαρμόζονται και επί των εκκρεμών ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού υποθέσεων μετά τη θέση τους σε ισχύ με τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ως εκκρεμείς νοούνται οι υποθέσεις για τις οποίες δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διασκέψεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού για την έκδοση απόφασης επί της υπόθεσης. Ειδικά ως προς τις εκκρεμείς υποθέσεις για τις οποίες έχει ήδη κοινοποιηθεί εισήγηση στα μέρη, οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις σχετικά με τις προθεσμίες εκκίνησης της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών ή άλλους τυχόν διαδικαστικούς περιορισμούς.

2. Έως την τροποποίηση της σύνθεσης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ώστε να αποτελείται από έξι (6) Εισηγητές, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 12, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεδριάζει νόμιμα σε Ολομέλεια, εφόσον μετέχουν στη συνεδρίαση ο Πρόεδρος, ο

Αντιπρόεδρος, ο Εισηγητής που έχει οριστεί για τη συγκεκριμένη υπόθεση και δύο τουλάχιστον μέλη, αποφασίζει δε, κατά πλειοψηφία των παρόντων.

3. Η παρ. 17 του άρθρου 12 δεν καταλαμβάνει τα ήδη υπηρετούντα πρόσωπα.

Άρθρο 53 **Καταργούμενες διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

1. το άρθρο 25Α του ν. 3959/2011 (Α' 93),
2. η παρ. 4 του άρθρου 13Α του ν. 3959/2011,
3. η περ. γ) της παρ. 5 του άρθρου 21 του ν. 3959/2011,
4. οι παρ. 2, 3, 4, 5, 6, και 8 του άρθρου 25 του ν. 3959/2011,
5. οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 28 του ν. 3959/2011.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' **ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

Άρθρο 54 **Έναρξη ισχύος**

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.
2. Η ισχύς του άρθρου 4 αρχίζει έξι (6) μήνες μετά από τη δημοσίευση της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με την οποία παρέχονται κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του. Η ως άνω απόφαση δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την ιστοσελίδα της Επιτροπής.

Αθήνα, 11 Ιανουαρίου 2022

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΙΚΡΑΜΜΕΝΟΣ PANAGIOTIS PIKRAMMENOS
11.01.2022 14:59

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΙΚΡΑΜΜΕΝΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

**ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

SPYRIDON-ADONIS GEORGIAIDIS SPYRIDON-ADONIS GEORGIAIDIS
11.01.2022 15:03

CHRISTOS STAIKOURAS CHRISTOS STAIKOURAS
11.01.2022 14:54

NIKI KERAMEUS NIKI KERAMEUS
11.01.2022 16:19

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΑΔΩΝΙΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

PANAGIOTIS THEODORIKAKOS PANAGIOTIS THEODORIKAKOS
11.01.2022 16:16

KONSTANTINOS TSIARAS KONSTANTINOS TSIARAS
11.01.2022 14:45

MAVROUDIS VORIDIS MAVROUDIS VORIDIS
11.01.2022 15:44

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

KONSTANTINOS KARAMANLIS KONSTANTINOS KARAMANLIS
11.01.2022 14:45

KYRIAKOS PIERRAKAKIS KYRIAKOS PIERRAKAKIS
11.01.2022 14:49

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

THEODOROS SKYLAKAKIS THEODOROS SKYLAKAKIS
11.01.2022 16:15

STYLIANOS PETSAS STYLIANOS PETSAS
11.01.2022 16:13

MILTIADIS VARVITSIOTIS MILTIADIS VARVITSIOTIS
11.01.2022 14:51

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ